

Broj 4/2009
Godina CXXIII
Sarajevo

VRHBOSNA

Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

GODINA SVEĆENIKA

Sadržaj

UREDNIKOVA RIJEČ

Od župe živim za župu živim.....329

SVETA STOLICA

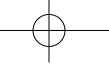
Završni dokument o pastoralu ulice.....330
 Prijevod dekreta o podizanju vrhbosanske teologije na razinu fakulteta.....337
 Maloljetni selioci i izbjeglice.....339
 Biskupija SARSENTERUM (Stolac) ubrojena u popis naslovnih biskupskih sjedišta.....340
 Iskustvo bolesti i trpljenja može postati škola nade.....340

BK BIH

Priopćenje sa 47. redovnog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine.....342
 Priopćenje sa susreta biskupa BK BiH s franjevačkim provincijalima u BiH.....343
 Ne zaboravite one koji su od svijeta zaboravljeni.....344
 Dekreti i imenovanja BK BiH.....346

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Poruka za Božić 2009. Vrhbosanskoj Crkvi.....350
 Dekanatski susreti u Nadbiskupskom ordinarijatu.....351
 Ovlast za binacije i trinacije u 2010. godini.....352
 Prijepis matrica i crkvenih računa.....352
 Smjernice za vođenje računa u župi.....353
 Prve subote u mjesecu - Molitveni dan za duhovna zvanja.....355
 Kvatre u 2010. godini.....356
 Međunarodni molitveni dan mira.....356
 Bogojavljenje - Dan papinskih misijskih djela za sveto Djetinjstvo.....357
 Molitvena osmina za jedinstvo kršćana.....357
 Molitveni dan za mir u BiH.....358
 Dan posvećenoga života.....358
 Dan života.....359
 Međunarodni dan bolesnika i zdravstvenih djelatnika.....359
 Posti nemrs 2010. godini.....360
 Duhovne vježbe za svećenike.....360
 Susret animatora liturgijskog pjevanja Vrhbosanske nadbiskupije.....361
 Susret župskih ekonomskih vijeća.....361
 Susret župnih pastoralnih vijeća.....362
 Nedjelja solidarnosti.....362
 Obnova svećeničkih obećanja i posveta ulja.....363
 Proljetna dekanatska korona 2010. godine.....363
 Papin dan.....364
 Raspored termina za krizmu u Vrhbosanskoj nadbiskupiji 2010. godine.....364
 XVI. sabor prezbitera Vrhbosanske nadbiskupije.....365
 XIII. Ministrantsko zborovanje.....366
 Statistički podaci za 2009. godinu i memorija za solidarnost.....366
 Odobrenje Statute Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije.....367
 Statut Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije.....367
 Imenovanja i premještaji.....372
 Povelja o posveti župne crkve sv. Antuna Pustinjaka - Gorice.....373
 Povelja o blagoslovu kamena temeljca župne crkve sv. Luke Evanđeliste - Sarajevo.....374
 Kronika nadbiskupa Vrhbosanskog Vinka kardinala Puljića.....375

Stadlerovi dani u godini 2010.....	378
Pregled pastoralnog djelovanja u župi.....	380
Kratko obrazloženje ideje "Memorija za solidarnost".....	381
Naputak za popunjavanje obrasca.....	381

IZ KORESPODENCIJE

Izraz sućuti Vinka kardinala Puljića povodom smrti patrijarha Pavla.....	382
Kardinal Puljić čestitao Kurban Bajram.....	382
čestitke kardinala Puljića mon. Petru Raiču povodom imenovanja za nadbiskupa.....	383

PRILOZI

Proglašenje osnivanja Ktoličkog bogoslovnog fakulteta (KBF) u krilu sarajevskog državnog sveučilišta.....	384
Prigodna riječ na otvaranju KBF-a u Sarajevu.....	385
Svečana sjednica povodom ustanovljenja Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Sarajevu.....	387
Kardinalova propovijed u Mariji Bistrici 12. 10. 2009.....	389
Propovijed: Bobovac, 24. 10. 2009.....	391
Propovijed u Zavodu sv. Jeronim na blagdan Nikole Tavelića, 15. 11. 2009.....	393
Propovijed 24. 11. 2009. u kapelici na susretu svećenika ređenih od 1999. do 2009. godine.....	395
Propovijed 25. 11. 2009. u kapelici na susretu svećenika ređenih od 1989. do 1998. godine.....	396
Poruka svećenicima za Božić 2009.....	397
Godišnji susret dekana Vrhbosanske nadbiskupije u Sarajevu 11. studenoga 2009.....	399
Utemeljena Sisačka i Bjelovarsko-križevačka biskupija.....	400

TEOLOŠKE TEME

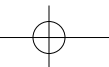
Svećenička godina - uvod i provedba.....	402
Ima li u propovijedi mjesta za aktualna životna pitanja?.....	405
Svećenik u novome vremenu s novim izazovima i zadaćama.....	410

NAŠI POKOJNICI

+ Dr. fra Ignacije (Mijo) Gavran.....	416
---------------------------------------	-----

OSTALO

Pastoralni kalendar 2010.....	417
-------------------------------	-----

Od župe živim za župu živim

Vjerujem da smo svi čuli za knjigu "Molitva žabe" - autora Antonia de Mella. Jedna od priča u toj knjizi govori o pastirima koji su molili za povjereno stado. Naslov priče je "Selo je uvijek dobivalo pomoć". A priča ide ovako:

Seoski je svećenik bio svet čovjek. Svaki put kad bi narod bio u nevolji, utekao bi se njemu. Tada bi se on povukao na posebno mjesto u šumi i izmolio posebnu molitvu. Bog je uvijek uslišavao njegove molitve, i selo je uvijek dobivalo pomoć.

Kad je svećenik umro, a ljudi bili u nevolji, obratili su se njegovom nasljedniku koji nije bio svet čovjek, ali je poznao tajnu posebnog mjesta i posebne molitve. Govorio bi: "Gospodine, ti znaš da ja nisam svet čovjek. Sigurno to nećeš upotrijebiti protiv mog naroda? Stoga poslušaj moju molitvu i priteci u pomoć narodu." I Bog bi uslišio njegovu molitvu i pritekao bi u pomoć narodu.

Kad je i on umro, ljudi u nevolji došli bi njegovu nasljedniku, koji je znao posebnu molitvu ali nije znao posebno mjesto. Zato je rekao: "Zar je tebi stalo do mjesta, Gospodine? Nije li svako mjesto sveto zbog tvoje nazočnosti? I zato poslušaj moju molitvu i priteci nam u pomoć." I Bog bi ponovno uslišio molitvu i priskočio bi selu u pomoć.

I on je umro. Kad su ljudi bili u nevolji, utekli bi se njegovu nasljedniku koji nije znao ni posebne molitve ni posebno mjesto. Zato je rekao: "Gospodine, ti ne cijeniš obrazac, nego krik srca u nevolji. I zato poslušaj moju molitvu i priteci nam u pomoć." I Bog bi uslišio molitvu i ponovno pritekao selu u pomoć.

Nakon smrti tog svećenika, narod koji je bio u nevolji, utekao se njegovu nasljedniku. No, taj se svećenik više brinuo za novac nego za molitvu. I zato bi govorio Bogu: "Kakav si ti Bog, koji si savršeno sposoban riješiti probleme koje si sam stvorio, a odbijaš prstom maknuti prije nego što mi pred tobom rop-ski puzimo, prosjačimo i molimo? Što se mene tiče, možeš s tim ljudima postupiti kako ti se sviđa." Zatim bi se vratio na posao kojim se upravo bavio. Bog je čuo njegovu molitvu i ponovno pritekao selu u pomoć.

Poštovana subraćo!

Svatko najbolje o sebi zna kakav je kao svećenik. I spremni smo braniti svoje stavove. Ipak, potrebno je preispitati se koliko sam uistinu svećenik, s kim i za koga radim. Povjereni su nam ljudi koji traže naše zalaganje i naše molitve. Česta je opasnost probrati sebi jednu grupu ljudi (napr. po kriteriju životne dobi, sklonosti prema nekom sportu, folkloru i pjesmi, po ugledu u društvu ili fakultetske naobrazbe...) pa s njima se družiti i jedino njima pažnju posvećivati. I onda ne čuti i ne vidjeti potrebne. Pozvani smo, pak, svima biti duhovni očevi: dobrima i lošima, mladima i starima, naobraženima i neukima, bogatima i siromašnima. Nije sramota biti POP (PATER OMNIUM PAUPERUM - OTAC SVIH SIROMAHA!), to je čast i obaveza. Od župe živim za župu živim - i sve njene članove. Svi nas podjednako trebaju. Ova misao povezana je sa Caritasovom poslanicom ("Ne zaboravite onih koji su od svijeta zaboravljeni"), sa godinom svećenika i sa "Memorijom za solidarnost".

Sretan Vam Božić

SVETA STOLICA

Iz Vatikana, 24. listopada 2009.

**PONTIFICIUM CONSILIUM
DE SPIRITUALI MIGRANTIUM
ATQUE ITINERANTIUM CURA**

Broj protokola: 4885/2009/T-AC

Uzoriti/Preuzvišeni gospodine,

Imam čast dostaviti Vašoj Uzoritosti / Preuzvišenosti priloženi završni dokument koji se odnosi na nedavni 1° Svekontinentalni europski susret pastoralne ulice, koji je održan u Rimu, od 29. rujna do 2. listopada 2009. godine. On će se pojaviti u našem časopisu *People on the Move*, a potom će biti preuzet na internet stranici (www.vatican.va → Curia Romana → Pontifici Consigli → Pastorale per i Migranti e gli Itineranti → naš časopis "People on the Move").

Kao što ćete moći utvrditi, dokument se čini instrumentom sposobnim da odvažno pristupi jednom fenomenu koji upliće svaki dan veoma mnogo osoba koje također žive na ulici i od ulice i predstavlja osobite pastoralne probleme.

Koristim priliku da s osjećajima osobitog poštovanja pozdravim Vašu Uzoritost /

Preuzvišenost
odani u Gospodinu

+ *Antonio Maria Vegliò*

Pročelnik

+ *Nadbiskup Agostino Marchetto*

Tajnik

Uzoritim/Preuzvišenim predsjednicima
biskupskih konferencija
i odgovarajućim hijerarhijskim strukturama
Katoličkih Orijentalnih Crkava

Njihova središta

(s prilogom)

PAPINSKO VIJEĆE ZA PASTORAL ISE-
LJENIKA I PUTNIKA

1° SVEKONTINENTALNI EUROPSKI SUS-
RET PASTORALA ULICE

(Vatikan, 29. rujna - 2. listopada 2009.)

ZAVRŠNI DOKUMENT

I. DOGAĐAJ

Prvi svekontinentalni europski susret pastoralne ulice zbio se u Vatikanu od 29. rujna do 2. listopada 2009. Tema mu je bila: "Približi im se Isus i pođe s njima (Lk 24,15). Pastoral ulice: zajednički put." Susret je bio strukturiran od četiri radna dana, svaki posvećen jednom posebnom području brižljivosti Papinskog vijeća za pastoral ulice, ona ista područja o kojima se razmišljalo u dokumentu "Smjernice za pastoral ulice".

Susret je registrirao nazočnost nacionalnih direktora, predstavnika biskupskih konferencija i različitih stručnjaka, koji su došli iz petnaest europskih zemalja, tj. Austrije, Belgije, Bosne i Hercegovine, Francuske, Njemačke, Velike Britanije (Engleske, Velsa i Škotske), Irske, Italije,

Moldavije, Poljske, Republike češke, Rumunjske, Španjolske, Nizozemske i Ukrajine. Bio je nazočan također predstavnik Suverenog vojnog malteškog reda, kao i delegati različitih udruga i pokreta, među kojima talijanska udruga *Società Concessionarie Autostrade e Trafori*, udruga 'Pere Guy Gilbert-Bergerie Faucon' i 'Aux Captifs, la Libération' (Francuska), Međunarodni karitas, Španjolski karitas, zajednica Giovanni XXIII, Novi horizonti (Italija) i Sant'Egidio, FEANTSA, FEVR, zaklada GEDAMA onlus, SERMIG Arsenale di Pace (Italija), SEMS-Europe, Društvo Svetoga Vinka Paulskog, The 'Medaille' Trust (Southampton, Velika Britanija), SRTV (Nizozemska), Solwodi (Njemačka) i Passage Day Centre (London). Bili su nazočne, osim toga, redovničke kongregacije s predstavnicima Međunarodne unije vrhovnih poglavara, Unija

vrhovnih poglavarica, Unija viših poglavarica iz Italije, Salezijansko udruženje Sveti Ivan Bosco, Službenici Ljubavi (Djelo 'Don Guanella'), Kćeri Marije Pomoćnice (Salezijanke), Oci Konventualci, Malo Djelo Božje Providnosti, Male Isusove Sestre i Misionari Ljubavi.

Prvi dan, čija tema bijaše "Krist je Put, On je Cesta" (OPS br. 18), bio je podijeljen na dva dijela. Nakon himna "Veni Creator", nadbiskup Antonio Maria Vegliò, pročelnik Papinskog vijeća za pastoral iseljenika i putnika, održao je pozdravni govor u kojem je iznio razmišljanje o putu dvojice učenika iz Emausa i potakao da poput njih predemo put, prelazeći iz beznada u nadu i iz tuge u radost. Nadbiskup je zatim podsjetio na neke izazove koje su Ivan Pavao II. i Benedikt XVI. naznačili europskom kontinentu. Usljedio je, zatim, 'Predstavljanje susreta' od strane nadbiskupa Agostina Marchetta, tajnika Dikasterija, u kojem je razmišljao o četiri različite kategorije prisutne u "Smjernicama za pastoral ulice" i o njihovom posebnom odnosu u europskom kontekstu. Potom je uslijedio niz osobnih predstavljanja od strane sudionika koji su ilustrirali svoje različite pastoralne obveze. U podne se slavila Sveta Misa u bazilici S. Maria in Trastevere, koju je predvodio Pročelnik Papinskog vijeća. Popodnevno zasjedanje, naslovljeno "Pastoral za korisnike ulice i željeznice", započelo je predavanjem "Ljubav i služenje korisnicima ulice i željeznice" što ga je održao svećenik mons. Wolfgang Miehle, nacionalni direktor za pastoral iseljenika Njemačke biskupske konferencije. Usljedio je okrugli stol "Božja Riječ osvjetljuje cestu (OPS br. 10): Evangelizacija i odgoj u ambijentu ceste i željeznice", s intervencijama svećenika fra Juana Rivere Morena (direktora Odsjeka za pastoral ulice, Španjolska) i svećenika P. Mariana Midure (nacionalnog kapelana automobilista, Poljska) dok se čitalo prilog gospodina Fabrizia Palenzona (predsjednika AISCAT-a, Italija), odsutnog zbog bolesti.

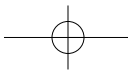
Drugi dan, posvećen temi "Ne smijemo ostati ravnodušni..." (OPS br. 86). Pastoral za oslobođenje žena s ulice", bio je otvoren predavanjem "Prostitucija i trgovanje ljudskim bićima: novi oblici ropstva" što ga je imala gospođa Ivonna Van De Kar, koordinatorica SRTV-a, (Nizozemska). Usljedio je okrugli stol na temu: "Susret s Isusom Kristom Dobrim Samaritancom i Spasiteljem" (OPS br. 113): pastoral otкупljenja i oslobođenja žena s ulice" na kojem

su sudjelovale časna sestra Klára Marie Stàniková, SCSC (odgojiteljica, Republika Češka), časna sestra Margaret Herrirry (ravnateljica 'Medaille Trusta', Velika Britanija) i časna sestra Lea Ackermann (predsjednica 'Solwodia', Njemačka). Poslijepodne časna sestra Eugenia Bonetti, ISMC, odgovorna za Ured "briga za žene i maloljetne" USMI-a, održala je predavanje o "Obvezi reintegracije žena s ulice u društvo".

Treći dan je imao za temu "Od pastoralna čekanja do pastoralna susreta (OPS br. 133). Pastoral za dječake s ulice" i počeo je s predavanjem "Pastoral za dječake s ulice u Europi" svećenika P. Meinolfa von Speea, SDB, direktora 'Don Bosco Internationala, aisbl', Belgija. Usljedio je okrugli stol na temu "Promijeniti put... (OPS br. 137): Izazov i energične aktivnosti za reintegraciju dječaka s ulice po mogućnosti u obiteljske jezgre" s intervencijama svećenika P. Csaba Bojte, OFM (Franjevci, Rumunjska), svećenika mons. Cesarea Lodesertoa (vikara za pastoral socijalnog rada i predsjednika udruge 'Regina Pacis', Moldavija) i doktorice Chiare Amirante (predsjednica zajednice Novi horizonti). Popodne je na red došao svećenik P. Guy Gilbert, utemeljitelj udruge 'Pčre Guy Gilbert-Bergerie Faucon', Francuska, koji je govorio o "Pastoralu prihvaćanja dječaka s ulice, prvih žrtava raspada obitelji, i o promociji njihovih prava".

Četvrti dan, radilo se o temi "Također i siromasi nas evangeliziraju (OPS nr. 163). Pastoral za osobe bez stalnog boravišta", i započeo je s predavanjem gospodina Jean-Guilhema Xerria, predsjednika 'Aux Captifs, la Libération', koji je govorio o "Pastoralu onih koji su bez stalnog boravišta na europskom kontinentu". Usljedio je okrugli stol na temu "Bolja budućnost" (OPS br. 147): Dobra praksa i suradnja za pastoral onih koji su bez stalnog boravišta" s intervencijama gospođe Lucie Lucchini (odgovorna za Opću službu putujućih zajednice Sant'Egidio), gospođe Lize Gosme (direktorice FEANTSA, Belgija) i gospodina Micke Clarka (predsjednika 'The Passagea', London, Ujedinjeno Kraljevstvo). Prije podne je zaključio predavanjem gospodin Raffael Gnocchi, odgovorni za Area Gea i osobe koje su bez stalnog prebivališta (Caritas, Milano), pod naslovom "Oblici solidarnosti i apostolska obveza prema onima koji su bez stalnog boravišta".

Tijekom ova četiri dana, sudionici su imali mogućnost razgovarati s govornicima i zajedno raz-

mišljati u radnim jezičnim grupama. Poslijepodne zadnjega dana bio je posvećen čitanju izvještaja grupa i, naposljetku, razmatrajući naslov "Na koncu ovoga hoditi različitim putovima pastoralne ulice..." (OPS, br. 165), došlo je do rasprave i prihvatanja zaključnih prijedloga, nakon čega su uslijedile zahvale i završna opažanja.

Pozitivna atmosfera susreta je dozvolila da se afirmira vrijednost ovog osobitog apostolata. Međusobno podijeljena iskustva, metode i čežnje, također metodologije i ciljevi, sažeti su u zaključcima i preporukama koja slijede.

II. ZAKLJUČCI

1. Pastoral ulice sačinjava proročko svjedočanstvo, zbog činjenice da nije uvijek strukturiran i ne zahtijeva nužno specifične službe ili institucije da bi donio poruku spasenja. Kada se vrati na ulicu, odakle je rođeno, Evanđelje na mnoge načine izražava svu svoju snagu.

2. Susret s Kristom je uvijek osoban. Naći ga u onima koji žive i rade na ulicama je trenutak individualnog obraćenja koje nudi zgodnu priliku osobnog svjedočanstva.

3. Za one koji trpe, a posebice za onoga koji trpi na ulicama, put vjere je moguć i poželjan.

4. U suvremenoj kulturi, sposobnost razumjeti ono što sačinjava 'osobu' je gotovo odsutna u shvaćanju odnosa. U svakoj situaciji i u svakom osobnom susretu važno je ponovno otkriti vrijednost osobe, u poštivanje njezinog nutarnjeg dostojanstva.

Pastoral korisnika ulice i željeznice

5. U našem društvu gustoća je saobraćaja, i na ulicama i na željeznici, u stalnom porastu. Potreba kretati se nikada nije bila tako velika. Ovaj rast je bio popraćen povećanjem stresnih situacija koje pogađaju i vozače i putnike. To uključuje, općenito, 'eskalaciju' cestovnih nezgoda s materijalnim štetama i osobnim povredama, često s tragičnim posljedicama.

6. Postoji, zatim, očita dihotomija između Istočne i Zapadne Europe što se tiče cestovnog saobraćaja, sigurnosti na željeznici i stopa smrtnosti. Postoji također razlika između odgovornosti vozača kamiona i vozača autobusa, strojovođa i osoblja željezničke službe i onoga što se od njih traži.

7. Spektakularni porast gustoće saobraćaja

dao je prostora sve oštrijoj konkurenciji, koja je proizvela trajnu situaciju pritiska na logističke kompanije s obzirom na cijene, vremena i troškove. To je prouzročilo osjetljivi porast psiholoških i fizičkih napetosti kod velikog broja vozača kamiona. Zatim, zbog mjera restrukturiranja poduzeća i zakupa od strane kompanija, mnogi vozači kamiona strahuju da će izgubiti vlastito radno mjesto ili da će morati trpjeti znatne ekonomske gubitke.

8. Na isti način, nepravilna satnica rada, duga izbivanja iz obitelji, kao također reducirani ili oslabljeni socijalni i prijateljski odnosi, izlažu mnogobrojne vozače ogromnim naporima. Veoma se često događa da oni nastoje nadvladati ove frustrirajuće situacije pribjegavajući prekomjerno kavi i energetsom piću ili lijekovima. Neki se od njih nažalost oslanjaju na alkohol ili drogu.

9. Da bi mogla odgovoriti na osobitost pastoralne korisnika ulice i željeznice, Crkva razvija specifične pastoralne odgovore također izvan redovitih župnih struktura.

10. U Europi, inicijative koje se tiču cestovnog i željezničkog pastoralne su mnogobrojne i različite, i svjedoče pastoralnu brižljivost koja je već na djelu. Često ova ostvarenja nisu javnosti dobro poznata jer, uistinu, mnogi su oni koji ne poznaju postojanje ovog osobitog pastoralne.

11. Crkva priznaje zacijelo važnost pastoralne za korisnike ulice i željeznice te hrabri etiku uzajamnog poštivanja koja vrednuje ljudski život.

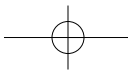
12. Solidarnost među onima koji rade na ulici često se ograničava na neposredni odgovor. Uzajamno služenje je, stoga, ograničeno.

13. Odgoj za cestovnu sigurnost je ponajčešće povjeren civilnom odgoju koji veoma često ne razmatra moralne i duhovne aspekte pridružene vodstvu.

14. Za mnoge radnike na ulici, napose za vozače kamiona, postoji stalna opasnost samooštećenja i izoliranosti. Osim toga, oni koji rade noću na ulici, često imaju potrebu za većom pažnjom.

Oslobođenje žena s ulice

15. Mnoge su žene koje emigriraju na iregularan način i koje, posljedično, završe padom u mrežu trgovine ljudskim bićima. Čak se dogodi da neke od njih umru za vrijeme putovanja.

Duboki razlozi ove migracije su često opterećeni siromaštvom popraćenim pomanjkanjem informacija i odgoja te iz potrebe da se može računati na prihod zarađen u inozemstvu.

16. Treba praviti jasnu razliku između trgovine ljudskim bićima i njihova krijumčarenja. Također kada situacija ili kontekst zemlje odredišta se čine isti, kao na primjer u slučaju prostitucije, pitanje kontrole i izrabljivanja sadržani u trgovini ljudskim bićima mogu predstavljati okvir posvema različit.

17. Žene su žrtve trgovine zbog raznovrsnosti razloga različitih od seksualnog izrabljivanja, kao što su prisilni rad ili obavezno kućno služenje.

18. Različiti zakonski pokušaji približavanja stvarnosti prostitucije reflektiraju se na način s kojim je 'seksualna industrija' u stanju da se razvija i djeluje u određenoj zemlji i imaju veliki odjek na broj žena žrtava trgovine podrazumijevajući prostituciju.

19. Ne treba zaboraviti da su, osim žena, također ljudi i djeca žrtve trgovine.

20. Žene upletene u uličnu prostituciju i one upletene u trgovinu zbog seksualnih ciljeva imaju različita životna iskustva, koja moraju biti uzeta u razmatranje.

21. Žene s ulice su često osobe s mnogobrojnim problemima (droge, stana, duševnih, HIV-a) i imaju potrebu za raznolikošću dodatnih pastoralnih odgovora.

22. U prostituciju često postoji 'hijerarhija', u kojoj se 'ulična prostitucija', posebice, nalazi na najnižoj razini.

23. Postoje, zatim, na ulici drugi novi fenomeni direktno povezani s trgovinom ljudskim bićima, kao što su prosjačenje i unutarnja trgovina. Zabilježen je također porast žena koje rade u trgovini namijenjenoj za prisilnu prostituciju.

24. Problem prostitucije ne bi trebao biti odvojen od pitanja siromaštva ukoliko su te dvije stvarnosti često povezane.

25. U aktualnom trenutku ne čini se lakim, za Crkvu, govoriti o prostituciji i 'seksualnoj industriji' ukoliko ovi predmeti predstavljaju različita pitanja i probleme.

26. Prekomjerna se pažnja pridaje pitanjima koja se više tiču oblika intervencije negoli prevencije. U slučaju žena žrtava trgovine, veoma je važno pružiti potencijalnim žrtvama potporu prije odlaska i informaciju o sigurnom iseljenju.

27. Kultura s muškom prevagom pogoršava problem prostitucije i trgovine ljudima.

28. Umreženi rad je ključ za konkretne pastoralne odgovore bilo u krilu Katoličke Crkve bilo s drugim akterima kao što su ONG i državne službe.

29. Crkva priznaje veliki doprinos pastoralu žena s ulice koje su već ostvarile katoličke organizacije a, napose, ženske redovničke kongregacije. Ona također sa zahvalnošću odaje priznanje izboru mnogih osoba da žive u veoma siromašnim područjima.

Pastoral dječaka s ulice

30. Postoji jasna razlika između dječaka na ulici i dječaka s ulice.

31. Pojavljuju se nove vrste dječaka s ulice zbog raspada obitelji i povećanja pokretnosti.

32. Odgovornost prema dječacima s ulice može biti često pripisana njihovim obiteljima ali mnogi su od njih prisiljeni prosjačiti i ostaju bez nadzora i bez školovanja.

33. Doći do ovih dječaka 'tamo gdje su oni' je prvi korak koji dovodi do prihvaćanja i pratnje s ciljem da ih se fizički, psihički i duhovno pripravi na novi život u društvu.

34. Ponovno uklapanje dječaka s ulice u obitelj pripadnosti zahtijeva stručnu i spremnu pomoć, popraćenu slušanjem i dijalogom.

35. Crkva ima posebno mjesto u obrani u korist novog viđenja dječaka s ulice protiv stereotipa koji prevladavaju u vlastitoj zajednici i u društvu općenito. Bitno je pomoći osobama da stvarnost gledaju s onu stranu kriminalnog elementa koji često karakterizira ove dječake i vidjeti u njima pozitivne buduće mogućnosti. Odgoj i podrška mogu biti ostvareni u onom istom društvu koje je isključilo mnoge od njih.

36. Crkva neprestano čini da se čuje njezin 'glas' u korist dječaka s ulice i, posebice, protiv nepravdi koje prate njihovu situaciju sve dotle da ih otvoreno prokaže.

37. Modeli redovitog i uobičajenog života s obzirom na ono što se tiče sna, posla i rekreacije su bitni da se dadne ovim dječacima stabilnost i ravnoteža na putu obnove i integracije.

38. Zajednički put za zaštitu mladih mora se dogoditi u razumijevanju različitih kultura i religioznih uvjerenja svakoga, također i mjesta u kojima oni žive.

39. Različnost zakonskih odredbi u svakoj zemlji ima veliki utjecaj na ono što je moguće ostvariti u korist dječaka s ulice. Ipak svaka implikacija uključuje ljubaznu brižljivost koja ne osuđuje i koja zahtijeva nužno strpljenje da se razviju odnosi povjerenja.

40. Karizma utemeljitelja mnogih redovničkih zajednica i kongregacija, muških i ženskih, neprestano je danas nanovo otkrivena u svijetlu hitnih potreba, također mladih, i osvjetljava put prema budućnosti nade i povjerenja napose za mlade.

41. Crkva i odgojni sustavi su također odgovorni za budućnost novih generacija. U poštivanju njihovih razlika, poduzete su mjere i započete akcije da bi se suzbio fenomen dječaka s ulice.

42. Kulturalne i religiozne razlike su uvijek u službi čovjeka i nikada u opreci s istinskom integracijom srca, tijela i duha.

43. U svom djelu izgradnje slobode, Crkva surađuje s državom s ciljem da ostane bliska siromašnima, bez zapreka i oklijevanja.

44. Dobro ljudske osobe je srce svih izbora i svih vremena pastoralnoga djelovanja.

Pastoral osoba bez stalnog boravišta

45. Pastoral osoba bez stalnog boravišta je stvarnost koja se tiče pojedinaca u stanju krajnjeg siromaštva, ali također institucija i pojedinaca koji nisu direktno umiješani.

46. Iako Crkva ne može uvijek intervenirati na prikladan način u svim situacijama siromaštva i pomanjkanja stalnog boravišta, ona mora ipak posvetiti pažnju tom problemu s ciljem da se stvore oblici udruživanja i koordinacije raspoloživih sredstava.

47. Uz bok oblicima vidljivog siromaštva, postoji velik broj skrivenih uzroka izbacivanja iz društva i socijalnog isključenja.

48. Važno je podsjetiti da je siromaštvo obilježeno pomanjkanjem ekonomskih i materijalnih sredstava, ali također i pomanjkanjem stabilnih odnosa.

49. Govor Crkve i onaj države nisu isti. Dok prva promiče 'ljubav prema bližnjemu', druga koristi jezik sigurnosti i, katkada, socijalne zaštite.

50. Dostojanstvo svake osobe je preče kada su u pitanju oni koji žive na ulici. To zahtijeva da svaka osoba bude poštivana sama po sebi i

po onome što jest.

51. Važna je kvaliteta odnosa s osobom bez stalnog boravišta. Poželjno je ne ograničiti se samo na opskrbljivanje materijalnih dobara, već pobrinuti se za cijelu osobu.

52. Odgovori na fenomen onih koji su bez stalnog boravišta moraju biti neposredni i dobro pripremljeni.

53. Važno je dopustiti osobama bez stalnog boravišta da prekinu tok života na ulici. Gdje je to moguće, bitno je podržati ih s cjelovitom serijom službi koje će razmotriti njihove potrebe.

54. Potrebno je, zatim, raditi s osobama bez stalnog boravišta na mjestu i s ritmom njihova izbora, odgovarajući ipak odmah na mogućnosti intervencije.

55. Zahtijevani osobiti pastoral je obilježen pratnjom koja može zahtijevati znatan period vremena. S tim u vezi su nužni angažmani na dugi rok također kada rezultati mogu izostati.

56. Osobe bez stalnog boravišta ne smiju biti promatrane jednostavno kao problem već također kao jedan od načina na koji Krist očituje svoju prisutnost među nama.

57. Mnogi su i različiti razlozi koji nagone osobe da žive na ulici. Postoji potreba za pastoralnim približavanjem slušanjem i samilošću koje je u stanju razumjeti njihove povijesti bez neposrednog moralnog suda.

III. PREPORUKE

1. Snaga Evanđelja je silovita i nezaustavljiva. Za one koji se nalaze na ulici, uvijek je važno učiniti geste koji će biti prepoznatljive te shvatiti da također i mi možemo primiti Evanđelje preko njih.

2. Pastoral korisnika ulice i željeznice je obogaćen razmjenom iskustava i prakse počevši od različitih pastoralnih vidika i situacija. To treba pomoći da se shvati snaga ali također i granice naših intervencija, koje moraju biti uzete u razmatranje.

Pastoral korisnika ulice i željeznice

3. Crkva u Europi ima potrebu za posjedovanjem veće svijesti te da razvije osobiti pastoral i ulice i željeznice, u korist vozača, začetnika i žrtava nezgoda.

4. Potrebno je razviti pastoral koji uključuje

odgoj, napose mladih, za odgovornost upravljanja vozilom i za cestovnu sigurnost. S tim u vezi, važni su i obitelj i škola. Osim toga, da bi ovaj pastoral bio uistinu djelotvoran, moraju biti poštivani kulturalni i religioni kriteriji.

5. Preporuča se osnivanje, na razini biskupskih konferencija, jednog ureda ili imenovanje jedne osobe odgovorne za pastoral ulice i željeznice.

6. Pastoral ulice i željeznice mora biti osnažen također putem širenja informacija.

7. Nužna je temeljita priprava za hitni pastoral (nezgode, terorizam i velike nesreće). Moraju biti stvorene linije pomoći tijekom cijelog dana te treba primjereno pripremiti kapelane i dobrovoljce.

8. Bit će potrebno ohrabriti suradnju između različitih vidova pastoralnog rada koji se tiče obitelji, mladih i zdravstvenog sektora.

9. Važno je naći nove zgodne prilike da se djelotvorno komunicira s onima kojima je upravljena služba ulice i željeznice. To bi trebalo obuhvaćati suradnju između mjesnih crkva, vlada, sektoralnih udruga, škola, itd., u kojima se moraju promicati odgoj i kateheza o cestovnoj sigurnosti.

10. Potrebno je ohrabriti shodnost pomirenja nakon žalosti za mrtvim i teške nezgode. To bi se moglo dogoditi putem susreta između obitelji i žrtava, također iako će se morati uvijek voditi računa o ritmovima i osobnoj zrelosti onih koji su umiješani.

11. Brižljivost Crkve za korisnike ulice i željeznice mora se uvijek očitovati u slušanju, pomoći i pratnji. Riječ je idealnoj zgodnoj prilici za praktični dijalog, bilo međukulturalni bilo također međuvjerski, ovisno o slučaju.

12. Važno je, također, za Crkvu, stati u obranu onih koji rade u industriji cestovnih i željezničkih transporta, napose kada se otkriju nepravedne prakse u uvjeti rada. Konkretno s vozačima i putem suradnje sa socijalnim grupama, mjesna crkva može promicati susrete između ovih i sindikata, logističkih kompanija, upravnih kadrova, policije (i drugih organizacija za opće nevolje) i vlasti za superviziju s ciljem da se razmjene iskustva i načine projekti za budućnost.

13. Gdje je moguće i prikladno, župnici bi trebali biti ohrabreni da pridruže svojoj župničkoj službi osobitu brigu koja će obuhvaćati one koji se premještaju na ulicu ili na

željeznicu.

14. Crkva mora, zatim, pronaći nova i domišljata mjesta u kojoj će moći susresti vozače, mjesta susreta i molitve gdje će osobe koje se premještaju moći primiti duhovnu hranu. S tim ciljem, preporuča se, napose uzduž autoputova, upotreba kapela - pokretnih ili nepomičnih - također promicanje posjeta svetištima u blizini ulice s većim intenzitetom saobraćaja. Mora također biti ohrabreno otvaranje kršćanskih radio postaja.

15. 'Dekalog vozača', publiciran od Papinskog vijeća u "Smjernicama za pastoral ulice" (br. 61), mora biti promoviran i ohrabren s vjernošću njegovoj formulaciji.

16. Pastoralna aktivnost poduzeta na ulici morala bi prenijeti snažnu poruku i svjedočanstvo svima onima koji su umiješani u pokretnost, na crkvenom, civilnom i poslovnom području.

17. Ne smije se zaboraviti, na koncu, pastoral obitelji onih koji su odsutni kroz duga razdoblja zbog njihova rada na ulici i željeznici. Obiteljski odnosi vozača su obilježeni posebnim napetostima koje čine nužnim iznaći načine da ih se zamijeni i dopusti im se da provedu vrijeme zajedno. Mogli bi se organizirati događaji kao dani 'oaze' ili piknika s roštiljem, na koncu tjedna za vozače kamiona i njihove obitelji, ili zajednički redoviti objedi, nedjeljom. Slobodno vrijeme provedeno zajedno je također prilika za razmišljanje o vlastitoj obiteljskoj situaciji i za razmjenu pogleda s drugim obiteljima koje žive isto iskustvo. Crkvena služba za obitelji mogla bi sačinjavati kulminirajući trenutak i obilježiti kraj vikenda.

Oslobođenje žena s ulice

18. Intervencije moraju biti uvijek osobne i neprestano se odnositi na individuu koja uma jedinstveno lice i povijest, predstavljajući tako osobitost svakog čovjeka i svake žene s ulice. Bitno je uspostaviti odnos povjerenja.

19. Pastoralna akcija zahtijeva sudjelovanje svih onih koji su izravno ili neizravno umiješani u pitanje, ukoliko ono dodiruje socijalne, kulturalne i religiozne aspekte.

20. Uloga Crkve na ovom području mora pokriti tri aspekta: odnosni, sakramentalni i duhovni. Na svom putu oslobođenja, žene s ulice moraju biti primljene i prihvaćene od mjesne crkve. Trebale bi se stvoriti prigode za

susret između članova župe i ovih žena. Iako braneći nauk Crkve o ljudskoj seksualnosti, gdje je moguće, mjesne bi župe trebale uključiti žene s ulice u svoje otkupiteljsko poslanje.

21. U izazovu da se omogući ovim ženama da napuste prostituciju, potrebne su i vanjske i unutarnje sinergije. Pastoralni djelatnici i svi oni koji su uključeni u pastoral žena s ulice trebali bi primiti, gdje je moguće, stručnu formaciju s tim u vezi. Formacija svećenika i redovnika morat će pomno uzeti u razmatranje ovaj osobiti pastoral.

22. Bit će potrebno posvetiti posebnu pažnju također formaciji pastoralnih djelatnika, napose svećenika i muških redovničkih zajednica, s obzirom na njihov rad sa osjetljivim problemom prostitucije.

23. Osim toga, Crkva se mora s različitim sudionicima angažirati za odgoj osoba koje će dati ljudsko lice ženama s ulice: muške kongregacije, župnici, policija, škole, misije mira, sredstva javnog priopćavanja, vlade, itd.

24. Potrebno je promicati stil života koji će poštivati seksualnost kao sastavni i plemeniti dio ljudskih bića, a ne kao nešto što može biti komercijalizirano ili otuđeno.

25. Odgoj za humani život mora promicati obnovljenu kulturu prava i dužnosti u reciprocitetu među ljudima, ženama i djecom. Suradnja između odgojnih ustanova bi morala biti ohrabrena već od prvih razreda škole i dospjeti sve do sveučilišta.

26. Posebna pažnja mora biti usmjerena na transnacionalnu dimenziju trgovine ljudskim bićima. Isto je tako važno raditi sa zemljama porijekla tih žena. Različite kulture moraju dijalogizirati, u uzajamnom poštovanju, s ciljem da se prizna dostojanstvo svake osobe.

27. Rješenja ne smiju biti nametnuta. Važno je, naprotiv, pratiti osobe na njihovom putu spasenja. Strukture obiteljske naravi, koje pružaju smještaj, ljubav i pažnju prema ženama, čini se djelotvornim rješenjem da im se pomogne da iznađu nove perspektive života. Isto tako se traži od osoba koje pomažu ženama s ulice da učine promjenu u sebi samima.

28. Potrebno je također brinuti se za članove obitelji onih koji 'rade' u prostituciji i, napose, za one koji su žrtve trgovine. Oni imaju potrebu za tankočutnim i pažljivim pastoralom.

29. Potrebno je posvetiti pažnju također različitim pastoralnim odgovorima koji trebaju voditi računa o potrebama mjesnih žena, u kont-

rapoziciji onima žrtvama trgovine, koje su bile uhvaćene u klopku ulične prostitucije, i drugim aspektima 'ulične kulture' (droga, alkohol, nasilje, problemi smještaja, duševne bolesti).

30. U pozadini svih pastoralnih odgovora u okviru pažnje prema ženama s ulice mora stajati stav 'koji ne osuđuje' već te osobe poštuje.

31. Mreža je ključ djelovanja sa ženama s ulice na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini. Treba uložiti sredstva da se identificiraju partneri koji će se osjećati uključeni i odrediti odnose s njima. Shodnost raditi u suradnji a ne konkurentno je stil koji mora karakterizirati akcije pastoralnog odgovora.

Pastoral dječaka s ulice

32. Crkva mora izvršiti veliko djelo obrane u korist dječaka s ulice i biti njihov glas. Ona će također zahtijevati da budu poboljšane državne politike različitih zemalja. S tim u vezi, Crkva će se služiti odličnim informacijama i stvoriti mreže da bi se ostvario dijalog o tom problemu na kontinentalnoj, nacionalnoj i lokalnoj razini.

33. Gdje je prikladno, pastoral dječaka s ulice mora biti integriran u redoviti pastoral. Na taj način moći će biti uspostavljeni tijesni kontakti s obiteljima i školama.

34. Nužna je veća suradnja između Crkve, države i najvažnijih ONG-a, ali da se ne zaborave njihove dotične nadležnosti i područja specijalizacije i kompetencije.

35. Mjesne crkvene zajednice moraju biti svjesne sve većeg broja razorenih obitelji koje postoje među njima, kako bi im se moglo pomoći da se brinu za djecu u okviru strukturiranih ili nestrukturiranih inicijativa, koje mogu stvoriti bolju budućnost za sve one koji su u to umiješani.

36. Važno je da dječaci budu reintegrirani u njihove obitelji ili, ako je nužno, u alternativne obiteljske strukture. Modeli rodbinskih uloga i figura koji mogu inspirirati povjerenje i sigurnost su bitni za zdravi rast i zrelost u odrasloj dobi.

37. Crkva će promicati također viziju plodonosnog majčinstva i očinstva koji će dopustiti da se dječaci s ulice promatraju kao vlastita djeca.

38. Institucije koje rade s djecom moraju razumjeti ulogu koja im pripada, naime da

prate mlade u nastavi, formaciji i odgoju, ulogu koja će pomoći, na poseban način, integraciji i sudjelovanju ovih dječaka u društvu.

39. Pomirenje je nužno za ponovno uklapanje, što može značiti nanovo posjetiti proterke događaje, napose u krilu obitelji. Potrebna je veća svijest u razumijevanju psihologije mladih.

40. Treba posebno naglasiti ulogu prevencije, putem posvješćivanja problema koji navode dječaka da živi na ulici. Mora se razviti, također, svijest o pravima djece, kako bi oni mogli biti poštivani od zakona i osoba.

41. Gdje je moguće, Crkva će promovirati aktivnosti za mlade, kao što su sport, glazba i druge socijalne akcije koje bi morale biti programirane i poduzete također profesionalno.

42. Moraju biti jasno formulirani programi za formaciju pastoralnih djelatni na ovom polju.

Pastoral osoba bez stalnog prebivališta

43. Crkva će biti u mogućnosti pratiti također one koji žive na ulicama, usudjujući se predložiti nadu čak za osobe bez stalnog prebivališta, putem gostoprimstva prihvaćanja.

44. Reintegracija i ponovno uklapanje moraju uvijek predlagati samo-odgovornost. Osobna odgovornost, sudjelovanje i obnova vlastite osobne vrijednosti su bitni da bi se ponovno uklopilo u društvo. Radi toga pastoralni djelatnici imaju potrebu za formacijom koja će biti tehnička, psihološka i duhovna.

45. Svaka bi mjesna crkva morala moći ponuditi prostor, također privremeni, onima koji su izravno angažirani u ovom pastoralnom

djelu da bi promicala gostoljubivost i pratnju.

46. Osobe bez stalnog prebivališta su vrednovane slušanjem i razmatranjem njihovih potreba. Riječ je o pastoralnom putovanju.

47. Crkva će smatrati svojom zadaćom slijediti i vrednovati predviđene odluke od borbe protiv siromaštva i nedostatka stalnog prebivališta.

48. Organizacije koje se brinu za osobe bez stalnog prebivališta garantirat će veoma pažljivu strukturu i vodstvo. U svim pruženim uslugama, bitno je da poslanje, vizija i vrijednosti budu promatrani kao središnji. Uvijek je važno djelovati nadahnjujući se ljudskim i evanđeoskim vrednotama.

49. Crkva ima odlučujuću ulogu u borbi protiv stereotipa proizvedenih od društva s obzirom na osobe bez stalnog prebivališta. To bi moralo dopustiti koordiniranom kršćanskom glasu da dođe do zakonodavaca s ciljem da se ostvare i primjene odgovarajuće politike. U izradi politika u krilu državnih struktura, Crkva mora nastaviti biti 'glas' onih koji nemaju glasa.

50. Važno je podsjetiti da su osobe bez stalnog prebivališta dio župe u kojoj se trenutno nalaze. One imaju pravo, stoga, na redoviti pastoral koji im je ponuđen i na sudjelovanje, kakvi god bili načini, u onom (pastoralu) koji nije teritorijalni. Ne treba zatim zaboraviti da takve osobe imaju pravo na kršćanski sprovod, ako se radi o katoličkim vjernicima, i dosljedno na spomen u molitvi.

51. Da bi mogla razviti ulogu obrane u korist osoba bez stalnog prebivališta, Crkva će morati stvoriti mreže suradnje s ciljem da probudi opću svijest o temama koje se nje tiču.

Prijevod dekreta o podizanju vrhbosanske teologije na razinu fakulteta

Br. 714/2004

Kongregacija za katolički odgoj (za sjemeništa i institute studija)

DEKRET

“Za vršenje službe evangeliziranja koju joj je povjerio Krist Crkva ima pravo i dužnost osnivati i promovirati Sveučilišta i Fakultete koji ovise o njoj” (Apost. Konst. Sapientia christiana, čl. 1).

“Crkveni fakulteti - koji su namijenjeni općem dobru Crkve i cijela crkvena zajednica treba ih cijeniti kao nešto dragocjeno - trebaju biti svjesni vlastite važnosti u Crkvi i svoga dioništva u ministriju Crkve, prema vlastitom udjelu. Oni među njima koji pobliže obrađuju kršćansku

objavu neka također budu svjesni mandata koji je Krist kao vrhovni Učitelj povjerio istoj Crkvi ovim riječima: 'Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeci ih čuvati sve što sam vam zapovjedio' (Mt 28,19-20). Iz ovog promatranja izlazi apsolutno prijanjanje koje ovi fakulteti trebaju njegovati prema cjelovitoj Kristovoj nauci kojoj je crkveno učiteljstvo kroz stoljeća uvijek bilo autentični tumač i čuvar" (Ondje, Uvod IV).

Nadbiskup vrhbosanski, uzoriti i preuzvišeni gospodin kardinal Vinko Puljić, svjestan ovog osobitog poslanja crkvenih fakulteta, usrdno je zamolio Kongregaciju za katolički odgoj dopisima od 15. svibnja 2004. i 20. rujna

2008. te kod Rimskog velikog svećenika insistirao da se Teološki studij Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa, koji je dosada bio afilliran Teološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, uspostavi kao Teološki fakultet te da bude uvršten u građansko Sveučilište Sarajeva.

Ova Kongregacija za katolički odgoj (Sjemeništa i Institute studija), promotrivši i odvaguvši pitanje sa svih strana te također zatraživši mišljenje svih kojima je ono važno, dobivši povoljnu prosudbu Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, budući da je na tom Učilištu ispunjeno sve što određuju norme Svete Stolice, posebice što se tiče broja odabranih predavača, s radošću udovoljava toj molbi, na slavu Boga Svevišnjega te na ures i napredak Crkve

Teološki studij Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa kanonski uzdiže i proglašava crkvenim fakultetom katoličke teologije koji treba uvrstiti u sveučilište u Sarajevu

Određujemo da se ustrojstvo ovog fakulteta potpuno i vjerno uskladi s crkvenim normama, prvenstveno s Apostolskom konstitucijom "Sapientia christiana" i odredbama koje su joj pridodane. Podjeljujemo mu vlast ispravno dodjeljivati akademske stupnjeve svete teologije, prema kanonskim normama o višem studiju te uz istovremeno ispunjavanje onoga što propisuje građanski zakon u Bosni i Hercegovini. Priznajemo mu i podjeljujemo prava, počasti i povlastice koje pripadaju crkvenim fakultetima prema kanonskom zakonodavstvu u katoličkom svijetu.

Povrh toga, ista Kongregacija postavlja, imenuje i proglašava vrhbosanskog nadbiskupa Velikim kancelarom toga fakulteta.

Priznaje mu i podjeljuje dužnosti i prava ove službe, prvenstveno budno čuvati i marljivo promicati pravovjernost katoličke nauke, čestitost ponašanja i crkvenu disciplinu, nadalje podjeljivati svim predavačima kanonsko poslanje ili dopuštenje poučavanja prije imen-

ovanja i prema potrebi opozivati, nadalje predlagati ovoj Kongregaciji na potrebno odobravanje posebne statute Fakulteta, ustrojstvo studija i programe. U ostalome neka se obdržava ono što pravo određuje za obdržavanje, i neka se ovome ništa ne suprotstavlja.

Na velikog kancelara također spada da akademsko-znanstveno djelovanje Fakulteta stalno promiče uz primjenu prikladnih sredstava.

Dano u Rimu, u sjedištu iste Kongregacije, dana 21. rujna, na blagdan Sv. Mateja, apostola i evanđeliste, godine Gospodnje 2009.

*Zenon kardinal Grocholewski,
prefekt*

*Nadbiskup Jean -Louis Brugues,
tajnik*

Maloljetni selioci i izbjeglice

Poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2010.

Draga braćo i sestre, proslava Svjetskog dana selilaca i izbjeglica iznova mi pruža priliku izraziti stalnu brigu koju Crkva gaji prema onima koji, na različite načine, iskusili život u iseljeništvu. Riječ je o pojavi koja, kao što sam napisao o enciklici *Caritas in veritate*, impresionira zbog broja osoba koji su njome pogođene, zbog društvenih, ekonomskih, političkih, kulturnih i religijskih problema koje pokreće kao i zbog dramatičnih izazova koje postavlja pred nacionalnu i međunarodnu zajednicu. Selilac je čovjek s neotuđivim temeljnim pravima koje moraju poštivati svi i u svim okolnostima (usp. 62).

Tema ove godine, "Maloljetni selioci i izbjeglice", dotiče vidik kojem kršćani pridaju posebnu pažnju, spominjući se Kristove opomene, koji će na posljednjem sudu sve ono što je učinjeno ili nije učinjeno "jednomu od ove moje najmanje braće" (usp. Mt 25,40.45) smatrati učinjenim sebi samom. A zar možemo "najmanjima" ne smatrati također maloljetne selioce i izbjeglice? Sam je Isus kao dijete iskusio iskustvo selioca jer je, kako prenosi evanđelje, da bi izbjegao Herodove prijetnje, morao zajedno s Josipom i Marijom pobjeći u Egipat (usp. Mt 2,14).

Premda Povelja o pravima djeteta jasno kaže da se mora uvijek štititi interes maloljetnika (usp. čl. 3), kojem se moraju priznati temeljna prava osobe jednako kao i odraslima, to nažalost u praksi nije uvijek slučaj. Dok u javnome mnijenju raste svijest o nužnosti poduzimanja točno određenih i učinkovitih akcija u cilju zaštite maloljetnika, u stvarnosti su mnogi od njih napušteni i, na razne načine, izloženi opasnosti izrabljivanja. Na dramatično stanje u kojem se nalaze upozorio je još moj časni prethodnik Ivan Pavao II. u poruci upućenoj 22. rujna 1990. generalnom tajniku Ujedinjenih naroda povodom sastanka na vrhu o djeci: "Svjedok sam - pisao je on - bolnoga stanja u kojem se nalaze milijuni djece sa svih kontinenata. Oni su najranjiviji jer im je mnogo teže postići da se čuje njihov glas" (*Insegnamenti XIII, 2, 1990., str. 672*). Toplo se nadam da će se posvetiti dolična pozornost

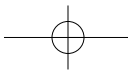
maloljetnim seliocima, koji trebaju društvenu sredinu koja omogućuje i pridonosi njihovu tjelesnom, kulturnom, duhovnom i moralnom razvoju. živjeti u stranoj zemlji bez stvarnih referentnih točaka stvara im, osobito onima koji žive bez potpore obitelji, bezbrojne a katkad i silne nevolje i poteškoće.

Tipični aspekt maloljetničke migracije predstavlja situacija u kojoj se nalaze maloljetnici rođeni u zemljama odredišta odnosno djeca koja ne žive s roditeljima emigrantima od svoga rođenja, već im se pridružuju naknadno. Ti adolescenti pripadaju dvjema kulturama s prednostima i problematikama vezanim uz njihovu dvostruku pripadnost. Ipak, to im stanje može pružiti mogućnost iskusiti bogatstvo susreta različitih kulturnih tradicija. Važno je pružiti im mogućnost školovanja i kasnijeg uključivanja u svijet rada te olakšati njihovo uključivanje u društvo putem obrazovnih i društvenih struktura. Ne smije se nikada smetnuti s uma da adolescencija predstavlja temeljnu etapu za oblikovanje ljudskog bića.

Posebnu kategoriju maloljetnika predstavlja ju izbjeglice koja traže azil, koja, iz različitih razloga, bježe iz svoje zemlje, gdje im nije pružena prikladna zaštita. Statistike pokazuju da je njihov broj u porastu. Riječ je dakle o pojavi koju treba pomno istražiti i koja zahtijeva poduzeti koordinirane akcije kao i prikladne mjere prevencije, zaštite i prihvatanja, sukladno onome što predviđa također sama Povelja o pravima djeteta (usp. čl. 22).

Obraćam se sada osobito župama i mnogobrojnim katoličkim udruženjima koja, nadahnuti duhom vjere i ljubavi, čine velike napore kako bi izašli ususret potrebama te naše braće i sestara. Dok izražavam zahvalnost za sve ono što se čini s velikom velikodušnošću, htio bih pozvati sve kršćane da postanu svjesni društvenog i pastoralnog izazova koji predstavlja položaj maloljetnih selilaca i izbjeglica.

U našem srcu odjekuju Isusove riječi: "Bijah putnik, i primiste me" (Mt 25,35), kao i glavna zapovijed koju nam je On ostavio: ljubiti Boga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svim umom svojim, ali ujedno ljubiti i bližnjega (usp.

Mt 22,37-39). To nas potiče da shvatimo kako se svaki naš konkretni pothvat mora nadahnjivati prije svega na vjeri u djelovanje milosti i Božje providnosti. Na taj način i prihvaćanje i solidarnost prema strancu, osobito ako je riječ o djeci, postaje navještaj evanđelja solidarnosti. Crkva to evanđelje navješta kada širi svoje ruke i zauzima se za poštivanje prava selilaca i izbjeglica, potičući vođe naroda kao i čelne ljude u tijelima i međunarodnim institucijama

da promiču prikladne inicijative kojima će se tim osobama pružiti potrebna pomoć i potpora.

Neka nad nama bdije Blažena Djevica Marija i pomogne nam shvatiti teškoće s kojima se susreću oni koji su daleko od vlastite domovine. Svima onima koji su uključeni u golemi svijet selilaca i izbjeglica jamčim svoju molitvu i od srca udjeljujem apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, 16. listopada 2009.

Sarajevo, 2. prosinca 2009.

Apostolska nuncijatura
u Bosni i Hercegovini
N: 2589/09

Biskupija SARSENERUM (STOLAC) ubrojena u popis naslovnih biskupskih sjedišta

Biskupija Sarsenterum, sarsenteren(sis), je spomenuta prvi put u djelima pokrajinskog koncila u Solinu (530-533), potpisanim od "Paulinus Episcopus Ecclesiae Sarsenterensis".

Osnovana je od dijelova biskupija Naronae u Hrvatskoj i Bistuae u Bosni. Od biskupije Sarsenterum se odvojila biskupija Stagno (Ston). Ove tri biskupije već postoje u popisu naslovnih biskupskih sjedišta.

Prema nekim povjesničarima biskupsko sjedište Sarsenterum se smatra majkom

kršćanstva hrvata katolika u ovom dijelu Hercegovine.

Smješta se u današnji Stolac.

Ubrojena je 02. prosinca 2009. u popis Naslovnih biskupskih sjedišta starih biskupija. Mons. Petar Rajič je imenovan naslovnim biskupom Sarsenterum.

*Waldemar Stanislaw Sommertag
tajnik nuncijature*

Iskustvo bolesti i trpljenja može postati škola nade

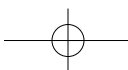
Poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski dan bolesnika 2010.

Draga braćo i sestre!

Dana 11. veljače, na liturgijski spomen Blažene Djevice Marije Lurdske, u vatikanskoj će se bazilici proslaviti 18. svjetski dan bolesnika. Zgodna podudarnost s 25. obljetnicom osnutka Papinskog vijeća za dušobrižništvo zdravstvenih djelatnika predstavlja još jedan razlog za zahvaliti Bogu na do sada prijađenom putu na području pastoralne službe. Želim od srca da ta obljetnica bude prigoda za velikodušnji apostolski žar u službi bolesnika i svih onih koji se posve-

ćuju njihovoj skrbi.

Godišnjom proslavom Dana bolesnika Crkva, zapravo, želi probuditi snažnu svijest u crkvenoj zajednici o važnosti pastoralne službe u velikom svijetu zdravlja, koja je sastavni dio njezina poslanja, jer je na tragu samog Kristova spasenjskog poslanja. On, božanski liječnik, "prošao (je) čineći dobro i ozdravljajući sve kojima bijaše ovladao" (Dj 10,38). U tajni njegove muke, smrti i uskrsnuća, ljudsko trpljenje crpi smisao i puninu svjetla. U apostolskom pismu Salvifici doloris, sluga Božji Ivan Pavao II. ovako objašnjava tu

zbilju: "Ljudsko trpljenje - pisao je - dostiglo je svoj vrhunac u Kristovoj muci. I istodobno ono je ušla u potpuno novu dimenziju i u novi red: vezano je uz ljubav..., uz onu ljubav koja stvara dobro, koja izvlači dobro također iz zla preko trpljenja, kao što je najviše dobro otkupljenja svijeta poteklo od Kristova križa i neprestano iz njega izvire. Kristov je križ postao izvor, iz kojeg izvire rijeke žive vode" (18).

Gospodin Isus na Posljednjoj večeri, prije nego će se vratiti Ocu, prignuo se da opere noge apostolima, anticipirajući najviši čin ljubavi na križu. S tom je gestom pozvao svoje učenike da uđu u istu njegovu logiku ljubavi koja se daje osobito najmanjima i najpotrebitijima (usp. Iv 13,12-17). Slijedeći njegov primjer, svaki je kršćanin pozvan, u različitim i uvijek novim okolnostima, u vlastitom životu provoditi u djelo prisposobu o dobrom Samarijancu, koji, prolazeći pored nekog čovjeka kojeg su razbojnici ostavili polumrtva uz put, "vidje ga, sažali se. Pristupi mu, opra mu rane uljem i vinom i zavi ih. Zatim ga stavi na svoje kljuse, odvede u gostionicu i preuze za nj brigu. Sutradan izvadi dva denara i dade ih gostioničaru: 'Brini se za nj - reče mu - pa ako što više potrošiš, ja ću ti na povratku platiti'" (Lk 10,33-35).

Na kraju prisposobe Isus kaže: "Idi pa i ti čini tako" (Lk 10,37). S tim se riječima obraća i nama. Potiče nas prignuti se nad rane tijela i duše tolike naše braće i sestara koje susrećemo na putovima svijeta; pomaže nam shvatiti da, Božjom milošću koju se prihvaća i živi u svakodnevnom životu, iskustvo bolesti i trpljenja može postati škola nade. I doista, kao što sam istaknuo u enciklici *Spe salvi*, "ne ozdravlja čovjeka izbjegavanje trpljenja, bijeg od boli, već sposobnost prihvatiti nevolje i sazrijevati u njoj, naći smisao po sjedinjenju s Kristom, koji je patnje podnosio s beskrajnom ljubavlju" (37).

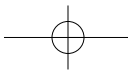
Već je Drugi vatikanski koncil podsjetio na važnu zadaću Crkve da skrbi za one koji trpe. U dogmatskoj konstituciji *Lumen gentium* čitamo da je "Otac poslao Krista 'naviještati Radosnu vijest siromasima, ...ozdravljati one koji su skršena srca' (Lk 4,18), 'tražiti i spasiti ono što je izgubljeno' (Lk 19,10); na sličan način Crkva okružuje ljubavlju sve koji su pogođeni ljudskom slabošću, štoviše, u siromasima i patnicima prepoznaje sliku svojega siromašnog i patničkog Utemeljitelja te se trsi ukloniti njihovu nevolju i nastoji u njima služiti Kristu" (8). Taj čovjekoljubni i duhovni rad crkvene zajednice s bolesnicima i onima koji trpe u tijeku stoljeća izražavan je u mnogim

oblicima i zdravstvenim strukturama, od kojih su neki imali i institucionalni karakter. Htio bih ovdje spomenuti one koji su izravno vodile biskupije kao i one koji su plod velikodušnosti raznih redovničkih ustanova. Riječ je o dragocjenoj "baštini" koja odgovara na činjenicu da "ljubav ima također potrebu za organiziranošću kako bi predstavljala uređeni oblik služenja" (Enc. *Deus caritas est*, 20). Osnivanje Papinskog vijeća za dušobrižništvo zdravstvenih djelatnika prije dvadeset i pet godina, ulazi u tu skrb Crkve za svijet zdravlja. I stalo mi je dodati da se u sadašnjem povijesno-kulturnom trenutku zamjećuje potreba za pozornom i kapilarnom prisutnošću Crkve pored bolesnika, kao i prisutnost u društvu koja je kadra prenijeti na djelotvoran način evanđeoske vrijednosti u cilju zaštite ljudskog života, od njegova začeca pa do naravne smrti. Želio bih ovdje podsjetiti na Poruku siromasima, bolesnicima i svima onima koji trpe, koju su koncilski oci uputili svijetu na završetku Drugoga vatikanskog koncila: "Vi svi koji teže osjećate teret križa - rekli su - ... vi koji plačete... vi neznanjaci, budite hrabri: vi ste miljenici Božjega kraljevstva, kraljevstva nade, sreće i života; vi ste braća trpećeg Krista; i s njim, ako to želite, vi spašavate svijet!" (Ench. Vat., I, n. 523, (str. 313)). Zahvaljujem od srca osobama koje, svakodnevno, "služe bolesnicima i onima koji trpe", čineći da "apostolat Božjeg milosrđa, u koji su uključeni, odgovara uvijek sve bolje na nove zahtjeve" (Ivan Pavao II., ap. konst. *Pastor Bonus*, čl. 152).

U ovoj Svećeničkoj godini svoju misao upućujem osobito vama, dragi svećenici, "poslužiteljima bolesnika", znaku i oruđu Kristova suosjećanja, koji mora doći do svakog čovjeka koji trpi. Pozivam vas, dragi prezbiteri, da se ne štedite u skrbi i pružanju utjehe tim osobama. Vrijeme provedeno uz onoga koji je u kušnji rađa plodovima milosti za sve ostale dimenzije pastorala. obraćam se na kraju vama, dragi bolesnici, i molim vas da molite i prinosite svoja trpljenja za svećenike, da uzmognu biti vjerni svojem pozivu i da njihova služba bude bogata duhovnim plodovima, na dobrobit čitave Crkve.

S tim osjećajima zazivam na bolesnike, kao i na sve one koji im pomažu, majčinsku zaštitu Marije *Salus Infirmorum* i svima od srca udjeljujem apostolski blagoslov.

*Iz Vatikana, 22. studenoga 2009.,
na svetkovinu Našega Gospodina Isusa Krista,
Kralja svega stvorenja.
Vatikan, 8. prosinac 2009.
Papa Benedikt XVI.*

Sarajevo, 5. studeni 2009.

Priopćenje sa 47. redovnog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine održala je od 3. do 5. studenoga 2009. u Nadbiskupskom ordinarijatu vrhbosanskom u Sarajevu 47. redovno zasjedanje pod predsjedanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića. Osim članova BK BiH, na zasjedanju je sudjelovao križevački biskup mons. Nikola Kekić kao delegat Hrvatske biskupske konferencije. Uz ostalo upoznao je biskupe sa stanjem u Grkokatoličkom vikarijatu u Bosni i Hercegovini kao dijelu Križevačke biskupije. Dijelu zasjedanja BK pridružio se apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini nadbiskup Alessandro D'Errico koji je biskupe upoznao s radom Mješovitog povjerenstva za provedbu Temelnog ugovora između Bosne i Hercegovine i Svete Stolice i Dodatnog protokola na Temeljni ugovor.

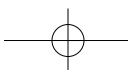
Biskupi su saslušali izvješća svojih delegata: s plenarnog zasjedanja Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) u Parizu, s 39. plenarnog zasjedanja Hrvatske biskupske konferencije u Dubrovniku, s Prvih katoličkih socijalnih dana u Gdanjsku, sa Susreta studenata europskih učilišta u Rimu, sa Susreta mladih mediteranskih zemalja u Loretu i s Prvog kontinentalnog europskog susreta za pastoral selilaca i putnika u Vatikanu. Odredili su delegate za predstojeće susrete na međunarodnoj razini.

Biskupi su razmotrili prijedloge Vijeća za kler BK BiH u vezi s obilježavanjem Svećeničke godine te izrazili potporu organiziranju svećeničkih duhovno-pastoralnih susreta između pojedinih dekanata različitih biskupija sa svrhom boljeg međusobnog upoznavanja i povezivanja. Zadužili su Vijeće za kler da izradi prijedlog programa susreta svećenika na razini cijele Bosne i Hercegovine koji se kani održati 2. lipnja 2010. na Kupresu.

Svjesni svoje odgovornosti u procesu pomirenja, povjerenja i mira i potrebu izgradnje aktivnijeg i plodnijeg dijaloga, a u skladu sa smjernicama Katoličke Crkve, biskupi su razmotrili odnose između krajevne Crkve i Islamske zajed-

nice u Bosni i Hercegovini. Osvrnuvši se na dosadašnji tijek i kvalitetu dijaloga, izrazili su spremnost i otvorenost za intenziviranje dijaloga utemeljenog na međusobnom prihvaćanju i poštivanju u različitosti. Na osobit način podupiru još bolju suradnju na dijaloškom planu inicirati sa strane Katoličkog bogoslovnog fakulteta i Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu.

Biskupska konferencija, povodom najnovijih nastojanja međunarodnih posrednika, pozdravlja i podržava sva nastojanja koja imaju za cilj ispravljanje postojećih institucionalnih nepravdi kao jednu od glavnih smetnji funkcioniranju države i razlog blokade procesa o stabilizaciji i pridruživanju. Očito da aktualno stanje duha građana ove zemlje i njihova socijalna ugroženost, a napose odnosi među ovim narodima, zahtijevaju punu odgovornost i zauzetost svih sudionika u procesu pregovaranja jer jedino tako je moguće doći do poboljšanja opće društvene, gospodarske, političke i administrativne situacije u Bosni i Hercegovini. To, međutim, neće biti moguće bez trajnoga političkog rješenja kojim će svim građanima biti zajamčena temeljna ljudska prava i građanske slobode, a trima konstitutivnim narodima osiguran jednak status u zakonodavnim, sudskim i izvršnim tijelima na svim razinama vlasti i u svim dijelovima Bosne i Hercegovine. Daytonsko je rješenje, a još više njegova implementacija, predstavnike hrvatskoga naroda, na štetu demokratskih i reintegracijskih procesa u Bosni i Hercegovini, isključilo iz pravnog procesa odlučivanja, a hrvatski narod dovelo u posve neravnopravan položaj. Biskupska konferencija je čvrsto uvjerenjena da bosanskohercegovačko društvo nije moguće demokratizirati političkim rješenjima koja bilo koji od njegovih konstitutivnih naroda isključuju iz ravnopravnog sudjelovanja u tijelima vlasti. Stoga poziva sve sudionike pregovora da se u donošenju trajnog rješenja za ovu zemlju ravnaju pravdom i pravičnošću, a predstavnike hrvatskoga naroda podsjeća na načela koja su u Kreševskoj deklaraciji (21. 09. 2007.) prihvatili i pot-

pisali svi izabrani predstavnici toga naroda kao i na činjenicu da je hrvatskome narodu prihvatljivo svako rješenje koje ga u svemu čini jednakopravnim s druga dva naroda u ovoj zemlji.

Osvrćući se na nedavno ustanovljenje i proslavu Dana Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Sarajevu, biskupi su još jednom izrazili radost i zahvalnost zbog povjerenja i priznanja koje je krajevnoj Crkvi u BiH ovim činom ukazala Sveta Stolica. Odaju priznanje i zahvalnost svima koji su djelovali u toj časnoj Staderovoj ustanovi. Razmotrili su daljnji proces djelovanja ovog Fakulteta pri čemu će osobitu brigu posvetiti formaciji budućih profesora za

potrebe ovog učilišta.

Biskupi su u sarajevskoj katedrali Srca Isusova, 3. studenog slavili Svetu misu za pokojne vrhbosanske nadbiskupe, biskupe i svećenike te redovnike i redovnice koji su djelovali u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, a propovijedao je biskup banjolučki mons. dr. Franjo Komarica.

Također su slavili Euharistiju, 4. studenog na spomendan sv. Karla Boromejskog, u kapelici Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa u Sarajevu, a prigodnu homiliju održao je biskup Kekić.

(kta)

Sarajevo, 4. prosinac 2009.

Priopćenje sa susreta biskupa BK BiH s franjevačkim provincijalima u BiH

Pod predsjedanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića održan je, 3. prosinca u Nadbiskupskom ordinarijatu vrhbosanskom u Sarajevu susret biskupa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine s franjevačkim provincijalima u BiH. Osim kardinala Puljića, na susretu su sudjelovali: dopredsjednik BK BiH mons. Ratko Perić, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski, mons. Pero Sudar, pomoćni biskup vrhbosanski, mons. Anto Orlovac, generalni vikar Banjolučke biskupije kao delegat biskupa mons. dr. Franje Komarice koji se nalazi na oporavku, fra Lovro Gavran, franjevački provincijal Bosne Srebrene, i fra Ivan Sesar, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije.

Uvodno izlaganje održao je kardinal Puljić na temu: "Ostvarivanje crkvenog zajedništva kroz pastoralno djelovanje u našim prilikama". U uvodu je podsjetio da je "ekleziologija zajedništva" središnja i temeljna misao u dokumentima Drugog vatikanskog sabora ističući da latinska riječ *communio* (zajedništvo) ima teološko, kristološko, spasenjsko-povijesno i ekleziološko obilježje te da u sebi nosi i sakramentalnu dimenziju. Potom se osvrnuo na važnost apostolata vjernika laika u svjetlu ekleziologije zajedništva ističući potrebu da

svećenici što temeljitije prouče dokument Papinskog vijeća za laike: "Svećenik u laičkim udruženjima" iz 1990. godine u kojem se ističe kako je laik istodobno znak spasenja u svijetu i most između svijeta i Crkve pri čemu svoj poziv živi kao član Božjeg naroda. Citirajući Završni dokument Međunarodnog kongresa o posvećenom životu, koji je održan u Rimu od 23. do 27. studenog 2004., kardinal Puljić je istaknuo potrebu usklađivanja planova raznih družbi s dijecezanskim pastoralnim planovima kao i potrebu odgoja za dijalog s klericima. Potom je ukazao na neke poteškoće s kojima se susrela Katolička Crkva na prostorima BiH od toga da, zbog naslijeđa komunističkog sustava, nije bila dovoljno osposobljena za temeljit odgovor na sve te izazove, preko nedovoljne poučenosti vjernika kao i nedostatnog pastoralnog rada s odraslim vjernicima do nedovoljno razvijene socijalno-karitativne dimenzije i svijesti dobrovoljnosti.

Sudionici zasjedanja su naglasili potrebu da se kroz crkveno zajedništvo kod svakog člana Crkve sve više iskristalizira duhovnost i svetost po uzoru na svece, blaženike i sluge i službenice Božje u hrvatskom narodu te da se kod svećenika, redovnika i redovnica ponovno postavi svetost kao cilj prema kojem treba težiti u radu za spasenje duša. Ukazano je na nezam-

BK BiH

jenjivu ulogu svećenika koji su pozvani biti dostojanstveni slavitelji Euharistije i propovjednici Evanđelja kao i na nužnost obostrane otvorenosti za suradnju između klerika i laika posebno na planu župne zajednice kako bi se svatko mogao ostvariti u skladu sa svojim poslanjem i nadležnostima, a s ciljem ostvarenja poslanja Crkve i spasenja duša. Tijekom razmišljanja o što boljoj pastoralnoj suradnji na razini pojedine biskupije, istaknuta je neophodnost što boljeg umrežavanja sa svrhom izgradnje mjesne i sveopće Crkve gajeći pri tom svaku specifičnost ostvarenja i poslanja.

Osvrćući se na trenutne društveno-političke procese u Bosni i Hercegovini, biskupi i franjevački provincijali su potvrdili stav koji su

biskupi BK BiH iznijeli u svom Priopćenju s 47. redovnog zasjedanja, održanog od 3. do 5. studenoga 2009. u Sarajevu te ponovno pozivaju "sve sudionike pregovora da se u donošenju trajnog rješenja za ovu zemlju ravnaju pravdom i pravičnošću, a predstavnike hrvatskoga naroda podsjećaju na načela koja su u Kreševskoj deklaraciji (21. 09. 2007.) prihvatili i potpisali svi izabrani predstavnici toga naroda kao i na činjenicu da je hrvatskome narodu prihvatljivo svako rješenje koje ga u svemu čini jednakopravnim s druga dva naroda u ovoj zemlji" te da im nije prihvatljivo nijedno rješenje koje ih ne čini jednakopravnim s druga dva naroda.

(kta)

Ne zaboravite one koji su od svijeta zaboravljeni

(Uz nedjelju Caritasa u BiH - III. Nedjelja Došašća - 14. prosinca 2009.)

Već je postala redovna praksa da uz Nedjelju Caritasa dobijete poruku koju šaljem kao predsjednik caritasa BK BiH. Tom porukom želimo animirati našu kršćansku i katoličku javnost u toj bitnoj odrednici pastoralne djelatnosti u našim župama i u našim biskupijama. Tako i ove godine šaljem našoj javnosti ovu poruku nadahnutu ovom svećeničkom godinom i bitnom pastoralnom djelatnosti a to je karitativna djelatnost i zauzetost.

"Ta siromaha svagda imate uza se"

Kad govorimo o naravi svećeničkog poslanja i službe, majka Crkva nas jasno upućuje na to da je svećenik u prvom redu pastir, posvetitelj te učitelj vjere i morala. Za to je osposobljen i za to je poslan i povjeren narodu Božjem. No, iskustvo rada u Gospodnjem vinogradu pokazuje uvijek iznova da pored ove tri navedene službe postoji i ona četvrta, koja se počesto cijelom silom društvenih prilika i neprilika promeće u goruću i vrlo moguću u najzahtjevniju svećeničku zadaću. Ovdje se svakako misli na karitativnu službu. Usprkos svom društvenom, kulturnom i tehničkom napretku, kao i dugom povijesnom odmaku, živi smo svjedoci istinitosti i aktualnosti onih upozoravajućih Isusovih riječi, upućenih njegovim učenicima: "Ta siromaha svagda imate

uza se i kad god hoćete možete im dobro učiniti..." (Mk 14,7)!

Isus - Mesija siromaha

Svijet u kojem živimo je prošaran različitim kulturama i mentalitetima; u njemu egzistiraju manje i više napredna ljudska društva. No, siromaha ipak svugdje ima. Bez obzira da li se radilo o nekom velegradu Zapada ili o sušnim afričkim bespućima, svugdje ima onih, koji na ovaj ili onaj način oskudijevaju i koji ako već otvoreno i ne traže, barem stidljivo očekuju pomoć. Također, teško je ne primijetiti da se siromasi uvijek rado obraćaju katoličkim svećenicima za pomoć: i župljani i ne župljani, i kršćani i nekršćani, vjernici i nevjernici ... svi oni rado i puni nade kucaju na vrata naših župnih ureda. Možda su upravo u ovom smisli osobito zanimljiva neka iskustva naših svećenika sa siromašnim inovjercima. Kad ih se upita zašto se ne obrate svojim vjerskim službenicima za pomoć, oni počesto nehajno odmahnu rukom, to jest, učine nešto što bi se moglo protumačiti kao: "Niti bi ih pitao, niti bi oni što dali". Ali, kad se ovi nađu pred vratima naših župnih ureda, onda i pitaju i nadaju se. Svećenika svakako ovakva "pažnja" siromaha može pomalo iritirati, pa čak ponekad i uvrijediti. On se pita

i razmišlja: "Pa zašto mi stalno dodijavaju; pa ja sam svećenik, a ne socijalni radnik"? Pita se ovako, jer možda počesto i sam zaboravlja da iz njega zrači Krist - prijatelj i Mesija siromaha. Da, iz njega zrači Onaj, koji nije bio od ovoga svijeta, a Njega su uvijek i ljubili ponajviše oni odbačeni i zaboravljeni, upravo oni koji se od ovoga svijeta više nisu imali čemu nadati. Njima je Isus bio jedina šansa i oni su istovremeno u Njemu vidjeli svoju jedinu šansu.

Složenost problema

Kako se svećenik gotovo uvijek nalazi u situaciji da objektivno ne može pomoći svima onima koji pomoć potražuju, on tako mora silom prilika primjenjivati određene kriterije te vršiti stanovitu selekciju među potonjima. Ovdje se susrećemo s vrlo teškim pitanjima. Nije lako odlučiti tko je od koga potrebniji, ili još teže: tko je pomoć zaslužio, a tko ne? Ovo drugo pitanje je osobito izazovno i bremenito, jer nas izravno vodi prema jednom još težem pitanju, a ono glasi: Da li je siromah možda sam sebi ponajviše kriv zbog svog bijednog stanja? U ljudskom racionalizmu ovo će pitanje gotovo uvijek pronaći potvrđan odgovor: "Da, kriv je i zato mu ne treba pomoći"! Vrlo je lako pri tome zaključiti: da je malo više učio i radio, ili da je znao bolje iskoristiti šanse koje su mu se pružale, ili opet, da se na vrijeme počeo liječiti od svojih problema, ova mu se bijeda svakako ne bi dogodila! Problem ovog pitanja nije u tome što bi ono eventualno bilo besmisleno ili neutemeljeno, već naprotiv, mogli bi smo na paradoksalan način izreći da njegova opasnost upravo leži u njegovoj racionalnoj smislenosti i utemeljenosti. Navedeno pitanje -kako rekosmo- vodi neminovno prema zaključku "da, kriv je", ali nije li to samo "otkrivanje tople vode"? Pa normalno da je kriv, odnosno, pa zar postoji ljudsko stvorenje pod svodom nebeskim, a da nešto nekom i zbog nečega nije krivo i dužno? Krivica se lako pronalazi, no, na kraju ostaje pitanje kako se treba prema njoj odnositi. Ovdje se svakako moramo prisjetiti da u korijenu kršćanstva ne stoji vjera u vlastitu zaslužnost i savršenstvo, nego vjera u čudesnu Božju ljubav, koja je u stanju prigriliti i ono bijedno, mizerno i nedostojno. Ta nije li Isus upravo došao radi onih kojima svijet više nije mogao ili barem nije

htio pomoći? Ne druži li se on rado sa odbačenima i nečistima i nije li on liječnik bolesnih, a ne zdravih (usp. Mt 9,10-13)?

Premda netko može u to posumnjati, Isus u svojoj radikalnoj spasiteljskoj ljubavi nije bio ni malo neracionalan ili nelogičan. Naime, ljubav je u suštini vrlo logična i racionalna stvarnost, s tim da se ovdje radi o jednoj višoj logici i jednoj višoj racionalnosti, koje običnom čovjeku mogu izgledati nejasno, pa čak i suludo. Pođimo ovdje od jedne jednostavne i lako shvatljive pretpostavke. Pojedinaac ne može biti sretan, ukoliko cijelo društvo nije sretno i jednako tome samo obratno: društvo ne može biti u potpunosti sretno, ukoliko u njemu egzistiraju nesretni pojedinci! Kako dugo uživati u sreći, ako se u tvojoj blizini gomilaju nezadovoljstvo, gnjev i srdžba? Zapravo je više upitno, kako uopće čovjeku može pasti na pamet, da će biti sretan, ukoliko svoj mali svijet sakrije i izolira od problema i nevolja drugih ljudi? Kažu da je povijest učiteljica života, a ona nam upravo na više mjesta pripovijeda o malim zaboravljenim ljudima, koji jednog dana odluče na najbolnji mogući način -kroz bune i ratove- podsjetiti one velike, bogate i bezbrižne da su oni još uvijek tu i da su zapravo vrlo jaki i snažni, iako se takvima nisu činili. Zato jedna djelatna karitativna ljubav nije ni ludost, a još manje luksuz. Ona je temelj mira i jedinstva u ljudskom društvu, a ovi opet predstavljaju temelje sretnog čovjekovog života i opstanka.

Svakako, djelatna kršćanska ljubav ne treba i ne smije tražiti svoje utemeljenje i opravdanje samo u potrebi socijalnog mira i sigurnosti. Ovdje dolazimo do same naravi božanske ljubavi, koja se u osobi Isusa Krista utjelovila na jedinstven i neponovljiv način. Ova ljubav svjedoči da naš Bog nije božanstvo, nego upravo jedini i pravi Bog, koji kraljuje i bdije nad svime i nad svima. Isus se tako nije pokušao obraćati samo određenim krugovima ljudi. Naprotiv, on u svom javnom poslanju pokazuje da su mu svi važni i da svi zaslužuju šansu spasenja. Svi su mu bili važni, jer je u njemu upravo prebivala ona neizmjerena ljubav prema svakom čovjeku. A ovo uvelike nadilazi ograničene kapacitete ljudske ljubavi, koja je redovito usmjerena na samo određene ljude i stvari. Tako bismo mogli reći da je osnovni smisao kršćanske djelatne ljubavi: u

ime Božje ljubavi pružiti šansu svakom čovjeku; šansu za normalan i dostojan život, liječenje i obrazovanje.

*Svi su pozvani i sve treba pozivati
na djelatnu ljubav*

O ljubavi je svakako lakše govoriti, nego je živjeti. Ta mi ovdje i ne pokušavamo govoriti o nekoj apstraktnoj pjesničkoj ljubavi, već o onoj živoj i djelatnoj. Također, mi ne pokušavamo govoriti ovdje o nekoj naravnoj putenoj ljubavi, koja je svakom čovjeku već po prirodi dana i samim tim dobro znana, a ne želimo govoriti ni ti o ljudskim simpatijama prema svojim srodnicima, prijateljima i istomišljenicima. Tome naprotiv, kako smo već naglasili, mi pokušavamo ovdje govoriti o onoj nadnaravnoj božanskoj ljubavi, koja milostivo pristupa ljudskoj bijedi i napuštenosti. Zato svakako ostaje veliko pitanje, kako jednu takvu čudesnu ljubav bolje sprovesti u našoj svećeničkoj, ali i uopće kršćanskoj praksi? Svećenik bi pri tome izgledno trebao držati na umu uvijek dvije stvari. S jedne strane, on je svakako pozvan već snagom i naravi same svoje službe da se brine o siromašnima i s toga svakako nema pravo reći da ga se to uopće ne tiče i da mu to nije u opisu radnog mjesta. S druge strane, on opet mora znati da ta briga nije, ni ti smije biti samo njegova briga. Svijet ne smije ostati na tome, da djelatna ljubav bude samo nekakva vježba te izazov savršenstva za Bogu posvećene osobe! Bila bi to uistinu tragedija. Ovdje upravo dolazimo do točke gdje se karitativna služba povezuje i duboko prožima sa pastirskom, posvetiteljskom i naučiteljskom službom Crkve i njezinih svećenika. Oni su pozvani da pozivaju. Oni su pozvani da otvaraju oči i srca stisnuta. Oni ljubav moraju prihvatiti, ali također, trebaju je znati učiniti izazovom za sve lju-

de. Siromaštvo i jest u konačnici jedan vrlo složen problem, koji zahtjeva angažman cijelog ljudskog društva. Ono se ponekad javlja kao posljedica političkih problema u društvu, ponekad kao posljedica ekonomskih problema, po katkad kao posljedica lošeg obrazovanja ili opet kao posljedica obiteljskih i osobnih čovjekovih problema itd. Naravno, u praksi se ono javlja uglavnom kao kombinacija različitih i međusobno povezanih faktora. Upravo zato i kažemo da je ovdje potrebna jedna šira i trajna društvena akcija. Ako sagledamo stvari u ovom malo širem kontekstu, lako ćemo primijetiti da svaki svećenik može puno toga učiniti u navedenom smislu. On ima priliku koja se ne pruža svakome: u crkvi on govori redovito pred većim brojem ljudi, a kao javna i službena osoba može sebi lako upriličiti razgovore s drugim javnim i službenim osobama. Normalno, bit će još bolje ako uz govor bude i nešto konkretno činio, jer dobra djela su često snažnija nego stotine dobrih riječi. Na kraju krajeva, ako se on sam nije u stanju odreći luksuza i suviška u korist malenih i siromašnih, zašto bi to netko drugi trebao činiti?

Želim svima kroz ovu karitativnu animaciju dobru pripremu za rođenje Isusa Krista u našim dušama, u našim obiteljima, kao i u cijeloj našoj javnosti. Neka Isusovo rođenje bude izvor nade i radosti vjere u našem životu. U tom duhu neka vam je čestit Božić i blagoslovljeno mlado 2010 ljeto.

*Mons. Bosiljko Rajić
direktor Caritasa BK BiH*

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup metropolit vrhbosanski
predsjednik Caritasa BK BiH*

Sarajevo, na sv. Andriju, apostola 2009.

Dekreti i imenovanja BK BiH

Dekret br. 91-5/2009 od 1. rujna 2009. kojim predsjednik BK BiH i veliki kancelar VKT kardinal Vinko Puljić potvrđuje da je, prema Statutu Vrhbosanske katoličke teologije u Sarajevu te njegovom Dodatku točka 5, a na temelju prijedloga Profesorskog vijeća Vrhbosanske katoličke teologije donesenog na sjednici 12.

siječnja 2009., Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine na svom izvanrednom zasjedanju, održanom 28. travnja 2009. u Sarajevu, donijela odluku o izboru dr. Ante Šarića, profesora dogmatske teologije, u znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora pri katedri dogmatske teologije na Vrhbosanskoj

katoličkoj teologiji u Sarajevu.

Dekret br. 91-6/2009 od 1. rujna 2009. kojim predsjednik BK BiH i veliki kancelar VKT kardinal Vinko Puljić potvrđuje da je, prema Statutu Vrhbosanske katoličke teologije u Sarajevu te njegovom Dodatku točka 5, a na temelju prijedloga Profesorskog vijeća Vrhbosanske katoličke teologije donesenog na sjednici 12. siječnja 2009., Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine na svom izvanrednom zasjedanju, održanom 28. travnja 2009. u Sarajevu, donijela odluku o izboru dr. Franje Topića, profesora fundamentalne teologije, u znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora pri katedri fundamentalne teologije na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji u Sarajevu.

Dekret br. 91-7/2009 od 1. rujna 2009. kojim predsjednik BK BiH i veliki kancelar VKT kardinal Vinko Puljić potvrđuje da je, prema Statutu Vrhbosanske katoličke teologije u Sarajevu te njegovom Dodatku točka 5, a na temelju prijedloga Profesorskog vijeća Vrhbosanske katoličke teologije donesenog na sjednici 12. siječnja 2009., Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine na svom izvanrednom zasjedanju, održanom 28. travnja 2009. u Sarajevu, donijela odluku o izboru dr. Ante Pavlovića, profesora religiozne pedagogije i katehetike, u znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora pri katedri religiozne pedagogije i katehetike na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji u Sarajevu.

Dekret br. 91-8/2009 od 1. rujna 2009. kojim predsjednik BK BiH i veliki kancelar VKT kardinal Vinko Puljić potvrđuje da je, prema Statutu Vrhbosanske katoličke teologije u Sarajevu te njegovom Dodatku točka 5, a na temelju prijedloga Profesorskog vijeća Vrhbosanske katoličke teologije donesenog na sjednici 12. siječnja 2009., Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine na svom izvanrednom zasjedanju, održanom 28. travnja 2009. u Sarajevu, donijela odluku o izboru dr. Tome Vukšića, profesora ekumenske teologije, u znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora pri katedri ekumenske teologije na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji u Sarajevu.

Dekret br. 91-9/2009 od 1. rujna 2009. kojim predsjednik BK BiH i veliki kancelar VKT kardinal Vinko Puljić potvrđuje da je, prema Statutu Vrhbosanske katoličke teologije u Sarajevu te njegovom Dodatku točka 5, a na temelju prijedloga Profesorskog vijeća

Vrhbosanske katoličke teologije donesenog na sjednici 12. siječnja 2009., Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine na svom izvanrednom zasjedanju, održanom 28. travnja 2009. u Sarajevu, donijela odluku o izboru dr. Nike Ikića, profesora ekumenske teologije, u znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora pri katedri ekumenske teologije na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji u Sarajevu.

Dekret br. 91-10/2009 od 1. rujna 2009. kojim predsjednik BK BiH i veliki kancelar VKT kardinal Vinko Puljić potvrđuje da je, prema Statutu Vrhbosanske katoličke teologije u Sarajevu te njegovom Dodatku točka 5, a na temelju prijedloga Profesorskog vijeća Vrhbosanske katoličke teologije donesenog na sjednici 12. siječnja 2009., Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine na svom izvanrednom zasjedanju, održanom 28. travnja 2009. u Sarajevu, donijela odluku o izboru dr. Darka Tomaševića, profesora Novog zavjeta, u znanstveno-nastavno zvanje docenta pri katedri Svetog pisma Novog zavjeta na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji u Sarajevu.

Dekret br. 91-11/2009 od 1. rujna 2009. kojim predsjednik BK BiH i veliki kancelar VKT kardinal Vinko Puljić potvrđuje da je, prema Statutu Vrhbosanske katoličke teologije u Sarajevu te njegovom Dodatku točka 5, a na temelju prijedloga Profesorskog vijeća Vrhbosanske katoličke teologije donesenog na sjednici 12. siječnja 2009., Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine na svom izvanrednom zasjedanju, održanom 28. travnja 2009. u Sarajevu, donijela odluku o izboru dr. Ante Ćosića, profesora filozofije, u znanstveno-nastavno zvanje docenta pri katedri filozofije na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji u Sarajevu.

Dekret br. 91-12/2009 od 1. rujna 2009. kojim predsjednik BK BiH i veliki kancelar VKT kardinal Vinko Puljić potvrđuje da je, prema Statutu Vrhbosanske katoličke teologije u Sarajevu te njegovom Dodatku točka 5, a na temelju prijedloga Profesorskog vijeća Vrhbosanske katoličke teologije donesenog na sjednici 12. siječnja 2009., Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine na svom izvanrednom zasjedanju, održanom 28. travnja 2009. u Sarajevu, donijela odluku o izboru dr. Pave Jurišića, profesora religiozne pedagogije i katehetike, u znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora pri katedri religiozne peda-

BK BiH

gogije i katehetike na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji u Sarajevu.

Dekret br. 91-13/2009 od 1. rujna 2009. kojim predsjednik BK BiH i veliki kancelar VKT kardinal Vinko Puljić potvrđuje da je, prema Statutu Vrhbosanske katoličke teologije u Sarajevu te njegovom Dodatku točka 5, a na temelju prijedloga Proforskog vijeća Vrhbosanske katoličke teologije donesenog na sjednici 12. siječnja 2009., Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine na svom izvanrednom zasjedanju, održanom 28. travnja 2009. u Sarajevu, donijela odluku o izboru mr. Ivice Mrše, profesora filozofije, u zvanje asistenta pri katedri filozofije na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji u Sarajevu.

Dekret br. 91-14/2009 od 1. rujna 2009. kojim predsjednik BK BiH i veliki kancelar VKT kardinal Vinko Puljić potvrđuje da je, prema Statutu Vrhbosanske katoličke teologije u Sarajevu te njegovom Dodatku točka 5, a na temelju prijedloga Proforskog vijeća Vrhbosanske katoličke teologije donesenog na sjednici 12. siječnja 2009., Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine na svom izvanrednom zasjedanju, održanom 28. travnja 2009. u Sarajevu, donijela odluku o izboru mr. Tome Kneževića, profesora liturgike, u zvanje asistenta pri katedri liturgike na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji u Sarajevu.

Dekret br. 91-15/2009 od 1. rujna 2009. kojim predsjednik BK BiH i veliki kancelar VKT kardinal Vinko Puljić potvrđuje da je, prema Statutu Vrhbosanske katoličke teologije u Sarajevu te njegovom Dodatku točka 5, a na temelju prijedloga Proforskog vijeća Vrhbosanske katoličke teologije donesenog na sjednici 12. siječnja 2009., Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine na svom izvanrednom zasjedanju, održanom 28. travnja 2009. u Sarajevu, donijela odluku o izboru mr. Jure Babića, profesora crkvene povijesti, u zvanje asistenta pri katedri crkvene povijesti na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji u Sarajevu.

Dekret br. 91-16/2009 od 1. rujna 2009. kojim predsjednik BK BiH i veliki kancelar VKT kardinal Vinko Puljić potvrđuje da je, prema Statutu Vrhbosanske katoličke teologije u Sarajevu te njegovom Dodatku točka 5, a na temelju prijedloga Proforskog vijeća Vrhbosanske katoličke teologije donesenog na sjednici 12. siječnja 2009., Biskupska konferen-

cija Bosne i Hercegovine na svom izvanrednom zasjedanju, održanom 28. travnja 2009. u Sarajevu, donijela odluku o izboru dr. Drage župarića, profesora duhovnosti, u zvanje višeg asistenta pri katedri moralne teologije na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji u Sarajevu.

Dekret br. 91-17/2009 od 1. rujna 2009. kojim predsjednik BK BiH i veliki kancelar VKT kardinal Vinko Puljić potvrđuje da je, prema Statutu Vrhbosanske katoličke teologije u Sarajevu te njegovom Dodatku točka 5, a na temelju prijedloga Proforskog vijeća Vrhbosanske katoličke teologije donesenog na sjednici 12. siječnja 2009., Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine na svom izvanrednom zasjedanju, održanom 28. travnja 2009. u Sarajevu, donijela odluku o izboru mr. Josipa Lebe, profesora psihologije, u zvanje asistenta pri katedri filozofije na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji u Sarajevu.

Dekret br. 91-18/2009 od 1. rujna 2009. kojim predsjednik BK BiH i veliki kancelar VKT kardinal Vinko Puljić potvrđuje da je, prema Statutu Vrhbosanske katoličke teologije u Sarajevu te njegovom Dodatku točka 5, a na temelju prijedloga Proforskog vijeća Vrhbosanske katoličke teologije donesenog na sjednici 12. siječnja 2009., Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine na svom izvanrednom zasjedanju, održanom 28. travnja 2009. u Sarajevu, donijela odluku o izboru dr. Pere Pranjića, profesora crkvenog prava, u znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora pri katedri crkvenog prava na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji u Sarajevu.

Dekret br. 91-19/2009 od 1. rujna 2009. kojim predsjednik BK BiH i veliki kancelar VKT kardinal Vinko Puljić potvrđuje da je, prema Statutu Vrhbosanske katoličke teologije u Sarajevu te njegovom Dodatku točka 5, a na temelju prijedloga Proforskog vijeća Vrhbosanske katoličke teologije donesenog na sjednici 12. siječnja 2009., Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine na svom izvanrednom zasjedanju, održanom 28. travnja 2009. u Sarajevu, donijela odluku o izboru dr. Šime Maršića, profesora pastoralne teologije, u znanstveno-nastavno zvanje docenta pri katedri pastoralne teologije na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji u Sarajevu.

Dekret br. 91-20/2009 od 1. rujna 2009. kojim predsjednik BK BiH i veliki kancelar

VKT kardinal Vinko Puljić potvrđuje da je, prema Statutu Vrhbosanske katoličke teologije u Sarajevu te njegovom Dodatku točka 5, a na temelju prijedloga Proforskog vijeća Vrhbosanske katoličke teologije donesenog na sjednici 12. siječnja 2009., Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine na svom izvanrednom zasjedanju, održanom 28. travnja 2009. u Sarajevu, donijela odluku o izboru dr. Klare Ćavar, profesora crkvenog prava, u znanstveno-nastavno zvanje docenta pri katedri crkvenog prava na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji u Sarajevu.

Dekret br. 91-21/2009 od 1. rujna 2009. kojim predsjednik BK BiH i veliki kancelar VKT kardinal Vinko Puljić potvrđuje da je, prema Statutu Vrhbosanske katoličke teologije u Sarajevu te njegovom Dodatku točka 5, a na temelju prijedloga Proforskog vijeća Vrhbosanske katoličke teologije donesenog na sjednici 12. siječnja 2009., Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine na svom izvanrednom zasjedanju, održanom 28. travnja 2009. u Sarajevu, donijela odluku o izboru dr. Zdenka Spajića, profesora socijalnog nauka Crkve, u zvanje višeg asistenta pri katedri socijalnog nauka Crkve na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji u Sarajevu.

Dekret br. 91-22/2009 od 1. rujna 2009. kojim predsjednik BK BiH i veliki kancelar

VKT kardinal Vinko Puljić potvrđuje da je, prema Statutu Vrhbosanske katoličke teologije u Sarajevu te njegovom Dodatku točka 5, a na temelju prijedloga Proforskog vijeća Vrhbosanske katoličke teologije donesenog na sjednici 12. siječnja 2009., Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine na svom izvanrednom zasjedanju, održanom 28. travnja 2009. u Sarajevu, donijela odluku o izboru dr. Marija Bernadića, profesora dogmatske teologije, u zvanje višeg asistenta pri katedri dogmatske teologije na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji u Sarajevu.

Dekret br. 91-23/2009 od 1. rujna 2009. kojim predsjednik BK BiH i veliki kancelar VKT kardinal Vinko Puljić potvrđuje da je, prema Statutu Vrhbosanske katoličke teologije u Sarajevu te njegovom Dodatku točka 5, a na temelju prijedloga Proforskog vijeća Vrhbosanske katoličke teologije donesenog na sjednici 12. siječnja 2009., Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine na svom izvanrednom zasjedanju, održanom 28. travnja 2009. u Sarajevu, donijela odluku o izboru dr. Marinka Perkovića, profesora moralne teologije, u zvanje naslovnog docenta pri katedri moralne teologije na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji u Sarajevu.

BK BiH

Poruka za Božić 2009. Vrhbosanskoj Crkvi

Draga braćo misnici,
Dragi redovnici i redovnice
Draga braćo i sestre!

“Ne bojte se! Evo javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod. Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj, Krist Gospodin” (Lk 2 10-11).

Prigodom slavlja Rođenja našega Isusa Krista dolazim s riječima koje odjekuju na sve-toj Misi Polnoćki iz Evanđelja po Luki. želim s vama podijeliti radost Božića koju navještaju anđeli, hrabreći uplašene i noseći blagu vijest koja je izvor radost i nade.

često puta nam mediji, kao i brojni glasovi javnosti, žele opteretiti radost Božića, misleći da je naša radost uz slavlje otajstva Božića utemeljena na političkoj situaciji i potrošačkom mentalitetu, koji u sebi ne nose poruku Rođenja Isusa Krista našeg Spasitelja. Neda-jmo se zabljesnuti materijalističkim svjetlima, jer srce otvaramo svjetlu koje dolazi iz Božićne štalice, te puni vjere i poniznosti polazimo tom otajstvu da mu se poklonimo te mu srce otvori-mo. Utvrđujemo svoju vjeru te otkrivamo smisao našeg života čitajući tu očitovanu Božju ljubav u rođenju Isusa Krista. To je izvor prave radosti vjere.

Prepoznavajući u rođenju Isusa Krista očitovanu i darovanu ljubav Očevu, želimo prepoznati sebe u tom dostojanstvu kao vol-jenu Božju djecu. Naše dostojanstvo izvire iz te Božje ljubavi koju Bog pokaza koliko čovjeka voli i koliko mu je stalo do čovjeka jer je i sam postao čovjekom kako bi kroz ljudsko trpljenje i kušnje čovjeku donio svjetlo i smisao hoda prema vječnoj pobjedi nad pat-njom i smrću, te nad svakim zlom. Zato je ohrabrujuća poruka anđela “ne bojte se!”. U toj riječi otkrivamo snagu da se ne slomimo kroz sva obespravljena ljudska, sva poniženja moćnika, svi strahovi nametani kroz medije, politiku, nepravedne zakone, sva nijekanja jednakih prava i identiteta, naše kulture i naše povijesne baštine. Naše pouzdanje stavljamo u tu “očitovanu i darovanu Božju ljubav” u rođenje Isusa Krista, kojeg prihvaćamo kao svoga jedinog Spasitelja.

U ovoj godini u našoj Nadbiskupiji smo

uzeli za pastoralni program MEMORIJA ZA SOLIDARNOST, svjesni da mi sami moramo čuvati pamćenje naše vjere ugrađenu u našu povijesnu kulturnu baštinu. Rođenjem Isus Krist je ušao u našu osobnu povijest i u povi-jest našeg hrvatskog naroda, kao i tolikih nar-oda koji su ga po krštenju prihvatili. Vjerom u Isusa smo gradili svoj povijesni hod i utkali duh evanđelja u našu kulturnu baštinu. Zato želimo čuvati naše korijenje koje je izniklo iz Kristova rođenja. Zato se ponovo želimo pre-poznati uz Božićne jasllice u onome što jesmo i što znači naš život s Kristom. Prihvaćajući danas tu radost rođenja Kristova, hrabro se suočavamo sa svim tamnim stranama svagda-šnjice i iz vjere nosimo Božićno svjetlo u srcu i u našim susretima snagom solidarnosti jedni s drugima i jedni za druge.

Vjerujem da će mnogi iz one divne čežnje za svojom grudom i za svojim zavičajem, a još više za svojim rodnom i narodom doći na izvore svoga kršćanstva, tamo gdje su kršteni i rasli u vjeri. Obnoviti memoriju svoga pamćenja i svoga identiteta. Otkrit će mnogi svoju ljubav i sebe prepoznavati da su na toj grudi stasali kao ljudi zahvaćeni Kristom i njegovom blagom viješću.

Također, očekujemo da će mnogi se približiti svima onima od kojih su se udaljili iz raznih ljud-skih krhkih motiva, te će kroz praštanje i pomir-enje ponovo zaživjeti Božićna radost i kroz pri-hvaćanje danas očitovane Božje ljubavi u rođe-nju Isusa Krista. Neka upravo ta Kristova ljubav učini da se nitko ne osjeća osmaljenim, zabo-ravljenim ili otuđenim. Isusova očitovana ljubav neka nas zbliži u svom zagrljaju Božanske ljubavi. Tako ćemo svjedočiti kršćansku soli-darnost i time navještati koliko Bog čovjeka voli. To će nam biti izvor radost, jer se radost umnaža kada se drugima donosi radost.

Da bi ta očitovana Božja ljubav trajno živjela među nama i s nama, Krist je ostavio poslanje svojim učenicima da idu navještati njegovu Riječ. To se i danas ostvaruje preko svećenika čiju godinu također cijela Katolička crkva slavi. Ta Isusova prisutnost upravo po svećenicima se i danas ostvaruje dok oni čine Euharistiju Isusovim darom i povjerenjem. Zahvaljujemo Bogu za taj divni dar po svećenicima da nam je Isus opet među nama i

ponovo odjekuje poruka anđela: "Ne bojte se! Evo javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod. Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj, Krist Gospodin" (Lk 2 10-11). U svakoj svetoj Misi ponovo je to divna Božićna stvarnost da je Isus među nama izvor snage i radosti. Izmolimo sebi svećenika po Božanskom Srcu, koji će nam trajno naviještati radostnu vijest, činiti Isusa prisutnoga u žrtvi i hrani Euharistijskoj, ali i kroz sakrament opraštanja vraćati onaj Božićni mir kojeg anđeli navještaju ljudima dobre volje.

Upućujući ovogodišnju božićnu poruku želim je ponoviti kroz anđelove riječi "Ne bojte se!" Nađite taj Kristov mir u svojim srcima i savjestima, vratite ga kroz međusobno pomirenje u naše obitelji, zajednice i međuljudske odnose. Slaveći Božić prihvatimo Božje povjerenje koje nam poklanja dolazeći kao malo Dijete među nas. Uzvratimo i mi svoje povjerenje u Boga prihvaćajući novorođenoga, te tu blagu vijest ugradimo u našu sadašnjost i javnost.

Dok budemo izricali Božićne želje i čestitke, neka nas to zbliži s Bogom i jedni s drugima. Neka naša solidarnost i zajedništvo bude svjedočanstvo i navještaj blage vijesti u sredinama

gdje živimo. Neka to bude poruka svima da postojimo i ostajemo puni pouzdanja u Boga u svome identitetu i na svojim korijenima.

Zato upućujem iskrenu čestitku želeći čestit Božić prvo djeci, da im Mali Isus vrati dječinju radost u ovoj našoj stvarnosti. Upućujem čestit Božić našim obiteljima da budu drago gnijezdo prihvaćanja života, škola vjere i toplo ognjište kršćanske ljubavi. Želim čestit Božić svima onima koji trpe posljedice rata i bolesti, posljedice ljudske mržnje i obespravljenosti, da ih hrabri ta istina vjere da ih Bog ljubi i da ih On nije zaboravi i napustio. čestit Božić svim odgovornima u društvu da u ime Isusova Rođenja znaju vrednovati svakog čovjeka i njegova prava na svojoj grudi i u svome kraju i zavičaju. Čestit Božić svima koji su slomljena srca i izgubljene nade, da je otrkiju kao lijek srcu i duši u rođenju Isusa Krista.

Čestit Božić i na dobro vam došlo Isusovo porođenje te Vam donio izobilje blagoslova u Mladom 2010. ljetu. Uz čestitku i pozdrav želim vam svima obilje Božjeg blagoslova!

*Vinko kardinal Puljić
Nadbiskup vrhbosanski*

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Dekanatski susreti u Nadbiskupskom ordinarijatu

Datum: 12. studenoga 2009.
Broj: 1865/2009

Svake godine u veljači svi župnici sudjeluju na Dekanatskim susretima u Ordinarijatu. Tom prigodom izmijenimo potrebna pastoralna razmišljanja i programe za tekuću godinu. Donosim raspored susreta za 2010. godinu:

- 06. veljače (subota) - Šamački dekanat
- 08. veljače (ponedjeljak) - Brčanski dekanat
- 09. veljače (utorak) - Bugojanski dekanat
- 10. veljače (srijeda) - Ramski dekanat
- 11. veljače (četvrtak) - Kreševski dekanat
- 12. veljače (petak) - Travnički dekanat
- 13. veljače (subota) - Sutješki dekanat
- 15. veljače (ponedjeljak) - Žepački dekanat
- 16. veljače (utorak) - Derventski dekanat
- 18. veljače (četvrtak) - Usorski dekanat
- 19. veljače petak - Sarajevski dekanat
- 20. veljače (subota) - Tuzlanski dekanat
- 22. veljače (ponedjeljak) - Doborski dekanat

Radni susret počinje u 10:00 i traje do 12:30 sati te završava zajedničkim objedom.

Prije i poslije radnog susreta imate priliku obaviti redovne poslove u kancelarijama Ordinarijata.

Ova pastoralna godina je u našoj nadbiskupiji proglašena pod motom MEMORIJA ZA SOLIDARNOST, a sveti Otac je ovu godinu proglasio Svećeničkom godinom. Zato je i glavni sadržaj rada te dvije teme: što se poduzelo na razini župe i dekanata? Razumljivo je da su važni i vaši prijedlozi i sugestije na razini zajedničkih programa u nadbiskupiji.

Oni župnici koji trebaju prenočište neka se najave ekonomu Nadbiskupije preč. Luki Kesedžiću.

Radujući se našem radnom susretu, iskreno pozdravljam i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova!

*Vinko kardinal Puljić
Nadbiskup vrhbosanski*

Ilija Orkić, kancelar

Ovlast za binacije i trinacije u 2010. godini

Datum: 1. prosinca 2009.

Broj: 1944/2009

Za 2010. godinu dajem ovlast binacije i trinacije svima koji su tu ovlast imali u 2009. godini.

Potrebno je držati se uputa objavljenih u Vrhbosni br. 4/98, str. 680.

Također, neka se svi svećenici pridržavaju upozorenja objavljenog u Vrhbosni br. 4/99, str. 485 u vezi takse za binacije i trinacije. Ovim još jednom potičem na savjesno i odgovorno postupanje s misnim nakanama.

Za kvadrinaciju nitko nema dopuštenje u Vrhbosanskoj nadbiskupiji.

Na sve misnike zazivam obilje Božjeg blagoslova i iskreno pozdravljam.

*Preč. Ilija Orkić,
kancelar*

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Prijepis matica i crkvenih računa

Datum: 1. prosinca 2009.

Broj: 1945/2009

Obaveza je svakoga župnika dostaviti prijepise matica i crkvenih računa u Ordinarijat, ako ne prije onda dolaskom na dekanatske susrete. Zato pozivam sve župnike da i za ovu proteklu 2009. godinu donesu uredno prepisane i zaključene matice najkasnije do 22. veljače 2010. godine. Podsjećam da je potrebno dostaviti prijepise matice krštenih, umrlih i vjenčanih te prijepise crkvenih računa i knjige gradnje.

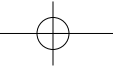
Ukoliko neka župa nije imala krštenja, vjenčanja ili umrlih u protekloj 2009. godini, onda u matici naznačiti prema Uputama u Vrhbosni br. 1/2009. Str. 54 - 55. Knjiga gradnje i Blagajnički dnevnik crkvenih računa mogu biti kopirani. Također, ukoliko neka župa nije imala gradnje, dužna je dostaviti obavijest o tome.

Molim župnike da ovu obvezu shvate odgovorno i ozbiljno, te je na vrijeme izvrše. Prijepise matica predati u kancelariju a prijepise računa u ekonomat.

Svima najiskrenije zahvaljujem na trudu i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova te iskreno pozdravljam.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Preč. Ilija Orkić, kancelar

Smjernice za vođenje računa u župi

Datum: 1. prosinca 2009.
Broj: 1946/2009

Pregledavanjem preslika blagajničkih dnevnika i knjiga gradnje, uočili smo velike razlike i neke nepravilnosti. Zato u duhu odredaba kanonskog prava i naših dijecezanskih uredbi ovim podsjećam kako treba sredstva prikupljati, bilježiti u župne knjige i namjenski trošiti.

I. Prikupljanje milostinje za redovni život župe:

a) Redovne milostinje skupljaju se u župi pod sv. Misom bilo u župnoj bilo u filijalnoj crkvi ili grobljanskim kapelama.

- u nekim župama se skuplja **jedna milostinja i ona se dijeli na četiri dijela:**

- **u ime Mise** (za župnika koji slavi redovno pro populo);
- **redovna župna milostinja** - crkvena; - redovno se bilježi u blagajnički dnevnik ili crkvene račune;
- **dijecezanska kolekta** - bilježi se i redovno u vremenskom ritmu predaje u Ekonomat nadbiskupije;

- **Opijela** - se uvode u posebnu Knjigu opijela, te se bilježi i način apsolviranja: bilo da ih izmole svećenici koji služe dotičnu župu ili ih župnik predaje drugom svećeniku da izmoli; dijecezanski svećenici su dužni predati 10% neizmolenih opijela kao solidarnost sa svećenicima kojima je potrebije;

- u drugim župama se kupi svaka milostinja zasebno - jer je to tradicija pa neka tako ostane.

Bez posebnog dopuštenja Ordinarija nije dozvoljeno kupiti drugačije i za druge nakane, osim kada su neke kolekte propisane općom odredbom.

b) Zavjeti, prilozi kod kipa, slike, na oltar, kod jaslica i groba Isusova:

Svi ovi prilozi su crkveni novac koji se tako i bilježi u blagajnički dnevnik ili knjigu crkvenih računa.

c) Knjiga binacija - bilježe se slavljene Mise (binacije ili trinacije);

- ukoliko je svećenik primio novac za tu intenciju, bilježi odsluženu obvezu i stipendij predaje Ordinarijatu;

- ukoliko snagom službe treba slaviti drugu ili treću sv. Misu istoga dana, a nije primio novac za dotičnu intenciju, slavi Misu **na nakanu Ordinarijata**; u izvješću Ordinarijatu prijavljuje broj Misa koje je odslavio na nakanu Ordinarijata kao binacije ili trinacije;

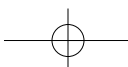
- ukoliko sudjeluje u slavlju koncelebracije, a to mu je binacija, ne smije uzeti stipendij za to niti je dužan to prijaviti. Tada slavi Misu u "in thesaurum Ecclesiae - u blago Crkve" ili na privatnu nakanu.

Sve ove milostinje treba **redovno svake nedjelje upisivati** u blagajnički dnevnik kronološkim redom i naslov prikupljanja (milostinja od mise, zavjetni dar, druga vrsta priloga). U blagajnički dnevnik ne bilježi se milostinja "u ime Mise", jer to župnik vodi privatno za sebe, niti unosi "opijela" jer to vodi u drugoj knjizi kako bi pratio slijed odsluživanja.

II. Milodari za župnika i njegove potrebe

a) Prilozi od odsluženih misnih intencija - svaki svećenik dužan je voditi knjigu intencija i bilježiti odslužene Mise. Bilježi se dan primitka, primljeni iznos te nakana darovatelja i dan kada je odslavio na tu nakanu sv. Misu.

b) Izmoljena opijela su prilozi za svećenika koji ih je primio, bilo prikupljena u dotičnoj milostinji za vrijeme sv. Mise pa ih prema određenoj taksu izmoli, bilo dobivena na grobljima kod blagoslova grobova. Negdje postoji praksa da se i na sprovodima kupe opijela za pokojnika i svećenik ih je dužan izmoliti prema određenoj taksu. Kod franjevaca je običaj ili odredba da mora-

ju opijela predati u samostan svoga distrikta. Samostan snosi odgovornost za apsolviranje tih opijela. Ukoliko ih pretvara u svete Mise, uzima se u visini određene takse za jednu intenciju.

c) Prilozi koje svećenik dobije **kod blagoslova kuća** - za redovni život župnika i pastoralnih djelatnika.

d) Prilozi kod blagoslova polja - ili pučki rečeno što domaćini "upišu u blagoslov"! Tim sredstvima župnik slobodno raspolaže za potrebe svoje i svojih suradnika.

e) Godižbina ili nobet - prilozi vjernika koje svake godine daju za redovni život i uzdržavanje župnika.

f) Osobni prilozi pojedinog vjernika s određenom nakanom - za župnika, ili za kojeg svećenika koji pastoralno djeluje u župi.

g) Stolarina i kancelarijske takse.

h) Zbirne Mise: propis je za sve župe: svećenik slavitelj zbirne Mise smije za sebe uzeti samo visinu jedne intencije, a ostali novac darovan za tu zgodu dijeli se 50% u župnu blagajnu, 50% dostavlja uz redovne priloge u Ekonomat nadbiskupije. Tamo gdje župnik ne postupa prema ovom propisu Sv. Stolice zabranjujem slaviti zbirne Mise. Svećenik za kojega se sigurno utvrdi da ne poštuje ovu odredbu ne može dobiti jurisdikciju za župničku službu.

Ove priloge župnik nije dužan unositi u knjigu primitaka i izdataka, osim što su franjevci dužni zbog pravila svojeg redovničkog života. Tu knjigu prigodom kanonske vizitacije kod franjevaca redovno pregleda Redovnički poglavar, a ne biskup Ordinarij, niti njegov delegat.

III. Gradnja u župi

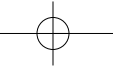
a) Za pojedine graditeljske zahvate župnik se redovno dogovara sa župnim ekonomskim vijećem (ŽEV). Ukoliko zbroj troškova projekta prelazi 10.000 KM dužan je tražiti suglasnost Ordinarija, nakon dogovora s ŽEV-om.

b) Svaki graditeljski projekt u župi vodi se u knjizi gradnje: redovni primitak, izdatak i saldo. U taj primitak se upisuje svaki prilog: skupljen od župljana, raznih dobrotvora koji donesu dar u župu, ili prilog dobiven na pisanu molbu donatorima, koju potpisuje redovno Ordinarij.

IV. Troškovi u župi

1. Redovni troškovi za uzdržavanje crkve i pastoralne programe

- Plaćaju se iz crkvene blagajne:
 - struja utrošena u crkvi, čišćenje i kićenje crkve, pranje crkvene robe, manji popravci, svijeće, vino, hostije; ukoliko se crkva grije, treba vidjeti da li može podnijeti plaćanje grijanja iz redovnih sredstava ili treba posebno prikupljati za grijanje;
 - pojedini pastoralni programi dogovoreni sa ŽEV-om, kao što je nabavka crkvenog posuđa, ruha, kakvog dijela namještaja, organiziranje kakvog duhovnog programa, kao i proslava patrona u župi;
 - župna kancelarija: fiksni telefon (ukoliko nema fiksnog telefona onda mobitel (razborito korišten);
 - knjige koje Ordinarijat pošalje za župu;
 - ako postoji župni auto, iz župne blagajne plaća se registracija, nužni popravci i osnovni troškovi uzdržavanja;
 - ako župnik ima vlastiti auto, potrošeno gorivo bilo za župni ili vlastiti auto može naplatiti po kilometrima prijeđenim za župne potrebe 0,30 KM po jednom kilometru;
 - svaki dio namještaja nabavljen za kuću bilježi u Inventar župe i to ostaje u župi, kao vlasništvo župe;
 - župna katehista - za župnu katehezu, osoba koja vodi liturgijsko pjevanje i sviranje.

2. Uzdržavanje župnika i život u župnoj kući

- Od prihoda dobivenih iz izvora navedenih pod br. II. župnik redovno troši za hranu, grijanje, struju, mobitel, auto i sve druge režije kuće;
- iz osobnih sredstava plaća kuharicu, vlastito zdravstveno osiguranje, liječenje i vlastito uzdržavanje, osobne obaveze prema centralnim institucijama;
- nabavljanje namještaja koji će biti njegovo vlasništvo te ga prigodom premještanja može ponijeti, ili prema dogovoru s nasljednikom ostaviti;
- osobna slavlja u župi;
- spomen sličice i druge pobožne predmete koje dijeli o blagoslovu kuća (kalendari, naljepnice).

V. Ostale napomene

Blagajnički dnevnik ili knjigu računa te knjigu gradnje treba voditi ujednačeno za što je potrebno nabaviti formulare u našem Ordinarijatu. Kod slanja prijepisa mogu biti kopije ili preslik.

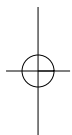
Svaki završni godišnji račun moraju vidjeti i supotpisati članovi ŽEV-a. To vrijedi i prigodom primopredaje župe, kada knjigu računa i inventara potpisuju i članovi ŽEV-a. Ukoliko ne mogu svi, barem dvojica, a ostali mogu biti kasnije o tome informirani.

Sjednice ŽEV-a treba voditi zapisnički, jer će to biti građa za kontinuirano praćenje vođenja gospodarstva u župi.

Preč. Ilija Orkić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Prve subote u mjesecu Molitveni dan za duhovna zvanja

Datum: 1. prosinca 2009.
Broj: 1947/2009

Već je praksa u našoj Nadbiskupiji da su prve subote u mjesecu predviđene moliti za duhovna zvanja. Potrebno je razvijati svijest svih nas da su duhovna zvanja plod ustrajne i žarke molitve, a posebno u ovoj Godini svećenika. Na to treba poticati posebno u župama u kojima već godinama, pa i desetljećima nema duhovnih zvanja.

Zato ovim molim i potičemo župnike i pastoralne djelatnike da se u svim župama i zajednicama organiziraju molitve na prvu subotu u mjesecu s posebnom nakanom za duhovna zvanja. U mnogim našim župama se već obavljaju pobožnosti prvih subota u čast Bezgrješnom srcu Marijinu, pa je to prigoda animirati ih na molitvu za duhovna zvanja.

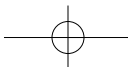
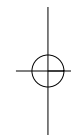
Kao i prijašnjih godina, u đakovu izdaju priručnik za tu prigodu koji može poslužiti za animiranje molitve. Potičite sve obitelji da se taj dan u obiteljima po mogućnosti zajednički moli na tu nakanu. Time ćemo stvarati molitveno ozračje i izvršavati Isusovu zapovijed: "Molite dakle gospodara žetve da pošalje radnika u žetvu svoju!" (Mt 9, 38).

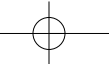
Neka ova molitva bude i zahvala Gospodinu za postojeća duhovna zvanja i dosadašnja, kao blagoslov Božji ove mjesne Crkve.

Iskreno pozdravljam u Gospodinu!

Preč. Ilija Orkić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Kvatre u 2010. godini

Datum: 1. prosinca 2009.
Broj: 1948/2009

Kvatre su osobiti dani kada Crkva poziva vjernike na molitvu, djela pokore i ljubavi na određenu nakanu. U kvatrenu subotu slavi se misa koja će odgovarati duhovnom usmjerenju kvatri, velike nakane Crkve (v. Red euh. procesije, kvatri i prosnih dana, str. 33-51).

Proljetne kvatre: u prvom tjednu Korizme (24.-28. veljače):
OPROŠTENJE GRIJEHA.

Ljetne kvatre: u prvom tjednu po Duhovima (26.-28. svibnja):
POSVEĆENJE LJUDSKOG RADA;

Jesenske kvatre: sredinom rujna (15.- 18. rujna):
SVEĆENIČKA ZVANJA;

Zimske kvatre: iza druge nedjelje Došašća (10.-12. prosinca):
ZAHVALA I DJELOTVORNA LJUBAV.

Neka nas prati milost obraćenja i rasta u vjeri, ljubavi i nadi kroz ove milosne dane.
U tom duhu iskren pozdrav u Gospodinu

Ilija Orkić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Međunarodni molitveni dan mira

Petak, 1. siječnja 2010. godine

Datum: 1. prosinca 2009.
Broj: 1949/2009

Prvog dana Mladog ljeta 2010. Crkva slavi svetkovinu Bogomajčinstva BDM, a po odredbi Svetog Oca taj dan molimo s cijelom Crkvom za mir u svijetu. Cijela Nadbiskupija u svim zajednicama neka se pridruži ovoj molitvi na veliku nakanu mira. Za taj dan Sveti Otac redovno uputi svoju poruku, pa se nadamo da će dospjeti do svih župa u prijevodu, te ćete prenijeti vjernicima u bitnim porukama ili je pročitati.

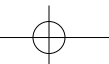
Mi, koji još duboko osjećamo posljedice rata te nosimo tolike rane na duši i tijelu, znamo dobro što znači mir. Posebno smo u posljednje vrijeme uvidjeli kako je i ovaj mir, koji nije pravedan, na krhkim nogama. Potrebno je moliti i uspostavljati stabilan i trajan mir koji će počivati na pravednosti i jednakopravnosti. Molimo zdušno za taj Božji dar u našim dušama, obiteljima, našem hrvatskom narodu i u ovoj zemlji BiH, kao i u cijelom svijetu.

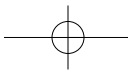
Neka nas prati zaštita i zagovor Kraljice mira da budemo iskreni molitelji i graditelji mira.

U toj nadi Vas iskreno pozdravljam u Gospodinu.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Preč. Ilija Orkić, kancelar

BOGOJAVLJENJE **Dan Papinskih misijskih djela za sveto Djetinjstvo**

Srijeda, 6. siječnja 2010. godine

Datum: 1. prosinca 2009.
Broj: 1950/2009

Tijekom godine sudjelujemo u dva navrata s redovnim prikupljanjima za Misije i misionare. U listopadu je prikupljanje prigodom Misijske nedjelje, a u siječnju na svetkovinu Bogojavljenja prikupljamo milostinju za Papinska djela svetog Djetinjstva. Tu milostinju treba čim prije prikupiti i dostaviti Ordinarijatu, kako bi je predali Misijskoj središnjici, a koja će prikupljena sredstva proslijediti Kongregaciji. Htjeli bismo biti učinkoviti da ne zatežemo s predavanjem misijske milostinje, jer prigodom izvješća nije ugodno ako je naša rubrika prazna. Prigodom dolaska u Ordinarijat za dekanatske susrete je prekasno. Treba prije dostaviti.

Redovno se u Radosnoj vijesti, a i u Katoličkom tjedniku objave poruke i prigodni tekstovi za taj dan, a imate materijale i od lanjske godine koji Vam mogu poslužiti.

Uz iskreni Vas pozdrav želim Vam svako dobro od Gospodina.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Preč. Ilija Orkić, kancelar

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana

18. - 25. siječnja 2010.

Datum: 1. prosinca 2009.
Broj: 1951/2009

Isus je u svojoj Velikosvećeničkoj molitvi vapio "da svi budu jedno" (Iv 17, 21). Njegova molitva postaje molitva Crkve koja kroz svu povijest doživljava bolna iskustva ugrožavanja jedinstva Kristovih učenika. Zato kao vjernici moramo biti svjesni da jedinstvo Crkve valja izgrađivati, čuvati i za to moliti. Kroz osam dana Crkva na poseban način moli za jedinstvo kršćana od nedjelje 18. do nedjelje 25. siječnja. I mi ćemo se u našim župnim zajednicama uključiti u tu Kristovu molitvu "da svi budu jedno", te tako ostvarivati živu Crkvu.

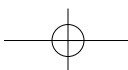
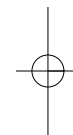
Živeći s drugim kršćanskim zajednicama u ovoj zemlji, neka nas molitva osposobi da, čuvajući svoj identitet, budemo otvoreni za ekumenski dijalog i zajednički vapaj za dar jedinstva.

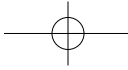
Ova molitvena osmina završava na blagdan Obraćanja sv. Pavla apostola. Dok ispovijedamo vjeru u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu, želimo to svjedočiti i za to moliti.

Srdačan pozdrav u Gospodinu!

*Preč. Ilija Orkić,
kancelar*

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Molitveni dan za mir u BiH

Nedjelja, 31. siječnja 2010.

Datum: 1. prosinca 2009.
Broj: 1952/2010

Svećeničko vijeće Vrhbosanske nadbiskupije je predložilo i prihvaćeno je da posebno molimo za mir u Bosni i Hercegovini. Određeno je da to bude posljednja nedjelja u siječnju. U 2010. godini je to 31. siječnja. Predlažemo da se uoči tog dana u subotu 30. siječnja pozove na dobrovoljnu pokoru ili post za pravedni mir u BiH. U nedjelju s vjernicima zajedno molimo i razmišljajmo o miru, a jedan od oblika toga razmišljanja može biti nastavak čitanja Papine poruke upućene za Dan mira na Novu godinu.

Želeći mir svakom srcu i svim obiteljima, kao i svim narodima žiteljima ove zemlje Bosne i Hercegovine. Iskren pozdrav u Gospodinu.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Preč. Ilija Orkić, kancelar

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

DAN POSVEĆENOG ŽIVOTA Svijećnica - prikazanje Gospodinovo u framu

Utorak, 2. veljače 2010.

Datum: 1. prosinca 2009.
Broj: 1953/2009

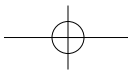
Već je postalo uobičajeno da na blagdan Prikazanja Gospodinova slavimo Dan posvećenog života u našoj Vrhbosanskoj nadbiskupiji. Također je već ustaljen program slavljenja tog dana.

Ovim podsjećam da će se i ove godine taj dan obilježiti u našim redovničkim zajednicama, ali posebno slaveći svetu Misu u katedrali u 10:30 sati i već uhodanim popodnevnim programom.

Želeći što bolju pripremu i doživljaj proslave Dana posvećenog života, iskreno pozdravljam i zazivam obilje Božjeg blagoslova na sve Bogu posvećene osobe.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Preč. Ilija Orkić, kancelar

Dan života

Nedjelja, 7. veljače 2010.

Datum: 1. prosinca 2009.
Broj: 1954/2009

Po odluci Biskupa BK BiH, a na prijedlog Svetog Oca, svake godine na prvu nedjelju veljače posebno razmišljamo i molimo za dar života.

Za ovaj dan pročelnik Vijeća za obitelj upućuje poruku koja se može pročitati ili svojim riječima prenijeti vjernicima. Ne treba puno mudrosti da se može sa žaljenjem konstatirati da živimo u vremenu u kojem caruje kultura smrti, uništenja, rata, destrukcije... Sve je manje onih koji se usude glasno govoriti o kulturi života utemeljenoj na općeljudskim i kršćanskim načelima. Tim više je zadaća Crkve biti "glas u pustinji" koji se ne smije dati ušutkati bez obzira na pritiske i cijenu. Kršćanski život je Krist koji za sebe posvjedoči da je Put, Istina i život.

Obilježavajući Dan života molimo Ga da omekša naša tvrda srca te da se ne bojimo života. Hoditi s njime je najčešće trnovit put, ali vodi u sigurnu budućnost.

S tom sigurnošću i molitvom iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

Ilija Orkić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Međunarodni dan bolesnika i zdravstvenih djelatnika

Srijeda, 11. veljače 2010. godine

Datum: 1. prosinca 2009.
Broj: 1956/2009

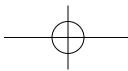
Po želji Svetog Oca na spomendan Gospe Lurdske, 11. veljače, svake godine molimo za sve zdravstvene djelatnike i sve one koji skrbe o bolesnicima, kao i za sve bolesnike. Ovim pozivam sve svećenike i sve pastoralne djelatnike da za taj dan organiziraju u svim župama molitveni dan i animiranje javnosti za posebno vrednovanje svih onih koji skrbe za bolesnike. Također, potrebno je u svima nama odgajati plemenite osjećaje skrbi za sve bolesnike kako bi u svakom čovjeku prepoznali Isusa koji trpi. Tamo gdje postoje medicinski centri i bolnice, neka se organizira animacija i pastoralni program obilježavanja ovog molitvenog dana.

U mnogim našim župama i obiteljima sve se više zanemaruje ona bitna utjeha vjere naših bolesnika. Ovaj je dan posebna prigoda odgajanja svijesti i savjesti kako bi svi odgovornije postupali s našim bolesnicima omogućujući im primanje sakramenta bolesničkog pomazanja.

Srdačan pozdrav u Gospodinu!

*Preč. Ilija Orkić,
kancelar*

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Post i nemrs u 2010. godini

**Dani posta i nemrsa u 2010. godini su: Pepelnica (čista srijeda)
- 17. veljače i Veliki petak, 2. travnja.**

Datum: 1 prosinca 2009.
Broj: 1957/2009

Post i nemrs na ta dva dana obvezuje sve one koji su punoljetni do započete šezdesete godine (usp. kan. 1249-1253 i KKC br. 1430, 1434-1439; 2043). Ujedno je nemrs propisan u sve petke u godini, ali se izvan korizme mogu zamijeniti drugom pokorom. Nemrs obvezuje sve koji su navršili četrnaest godina do kraja života.

Uz ove crkvene propise, trajno ostaje potreba odgajanja u pokori i obraćenju. Zato želim da u pastoralu i katehezi istinski bude prisutna formacija u duhu pokore.

Iskren pozdrav i blagoslov želi

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

*Preč. Ilija Orkić,
kancelar*

Duhovne vježbe za svećenike

**22. - 25. veljače 2010.
u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu**

Datum: 1. prosinca 2009.
Broj: 1958/2009

Već je ustaljena praksa da za vrijeme zimskih praznika bogoslova organiziramo duhovne vježbe za svećenike u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu. Ove godine smo predvidjeli početak u ponedjeljak, 22. veljače u 19:00 sati kada ćemo imati zajedničku večeru i dogovor za početak razmatranja. Duhovne vježbe završavaju u četvrtak, 25. veljače s ručkom.

Crkva određuje obvezu svakom svećeniku odvojiti vrijeme za duhovne potrebe svake godine. Nije dakle odredba svake treće godine, nego svake godine.

Voditelj duhovnih vježbi ove godine je P. Vjenceslav Mihetec, karmelićanin.

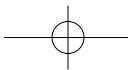
Potrebno je da svaki svećenik najavi svoj dolazak u Bogosloviju telefonom, faxom ili pismom ekonomu Bogoslovije vlč. Josipu Tadiću (tel/fax: 033/201-001 ili preko porte 033/236-764).

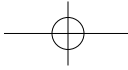
Razumljivo je da će svaki svećenik dati svoj doprinos za troškove kuće.

Iskreno Vas pozdravljam i želim svako dobro od Gospodina.

*Preč. Ilija Orkić,
kancelar*

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Susret animatora liturgijskog pjevanja Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 1. prosinca 2009.
Broj: 1959/2009

U subotu, 27. veljače 2010. godine, u dvorani Pavla VI. u Vrhbosanskoj katoličkoj bogoslovi-
ji, održat će se susret animatora liturgijskog pjevanja Vrhbosanske nadbiskupije s početkom u
9:30 h. Program susreta će biti objavljen naknadno.

Termin i program susreta liturgijskih zborova će također biti objavljen naknadno.

Koristim prigodu i zahvaljujem i na ovaj način voditeljima liturgijskih zborova i svim
pjevačima, koji i na taj način iskazuju svoju privrženost Crkvi i obogaćuju liturgiju u svojim
zajednicama.

Uz zahvalu iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

Ilija Orkić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Susret župskih ekonomskih vijeća

Sarajevo, subota - 6. ožujka 2010.

Datum: 1. prosinca 2009.
Broj: 1960/2009.

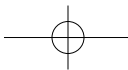
Ovim pozivam sve članove župnih ekonomskih vijeća Vrhbosanske nadbiskupije na redovni
godišnji radni susret u subotu 6. ožujka 2010. godine s početkom u 10:00 sati. Susret će započeti
u prostorijama Vrhbosanske katoličke bogoslovije. Tema ovogodišnjeg susreta je u duhu godine
svećenika i memorije za solidarnost.

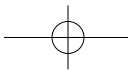
U 11:30 sati ćemo poći u katedralu gdje će biti prilika za Sv. ispovijed te ćemo slaviti Svetu
misu. Poslije Mise će uslijediti zajedničko druženje u Bogosloviji.

Posebno u godini svećenika je potrebno na svim razinama govoriti vjernicima o važnosti
svećenika u zajednici, isticati neophodnu suradnju pogotovo s članovima vijeća u župi, koji su
prvi župnikovi suradnici. U godini "Memorija za solidarnost" je potrebno osvježiti poznavanje
vlastite povijesti i kulturne baštine te odgajati se za socijalnu osjetljivost i međusobnu soli-
darnost.

Ilija Orkić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Susret župnih pastoralnih vijeća

Sarajevo, subota - 13. ožujka 2010.

Datum: 1. prosinca 2009.
Broj: 1961/2009

Ovim pozivam sve članove župnih pastoralnih vijeća na godišnji susret koji će se održati 13. ožujka 2010. godine s početkom u 10:00 sati u prostorijama Vrhbosanske katoličke bogoslovije. Ovogodišnja tema će biti u duhu godine svećenika i memorije za solidarnost. U 11:30 sati ćemo slaviti Svetu misu u katedrali, a prije toga će biti prigoda za svetu ispovijed. Nakon Mise uslijedit će zajedničko druženje u prostorijama Bogoslovije.

U godini svećenika potrebno je na svim razinama i u svim prigodama govoriti vjernicima o važnosti svećenika u zajednici, isticati neophodnu suradnju, posebno s članovima vijeća u župi koji su prvi župnikovi suradnici. U godini "Memorija za solidarnost" je također potrebno osvježiti poznavanje vlastite povijesti i kulturne baštine te odgajati se za socijalnu osjetljivost i međusobnu solidarnost.

Moleći za svećenike i duhovna zvanja iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

Ilija Orkić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Nedjelja solidarnosti

Nedjelja, 7. ožujka 2010.

Datum: 1. prosinca 2009.
Broj: 1962/2009

Na Svećeničkom vijeću Vrhbosanske nadbiskupije je odlučeno uvesti jednu nedjelju svećeničke solidarnosti. Prevelike su socijalne razlike među svećenicima, zato želimo pomoći onim svećenicima koji su u težem materijalnom stanju.

Na treću korizmenu nedjelju, 7. ožujka 2010. godine, skupljat će se milostinja u svim župama kao izraz naše solidarnosti sa župama koje imaju skromnije mogućnosti.

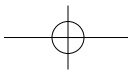
Župe koje imaju svoju partnersku župu dostavljaju prikupljena sredstva direktno toj župi, ostale župe trebaju dostaviti milostinju Ekonomatu.

Naša svećenička i vjernačka solidarnost bi trebala biti posebno izražena u ovoj godini svećenika i godini memorije za solidarnost. Puno pomoći te znakova pažnje i razumijevanja smo primali u ratno i poratno vrijeme. Očito je došlo vrijeme oslanjanja na vlastite snage izgrađujući osjećaj solidarnosti i pomaganja onima koji su potrebni naše pomoći i vjernačke skrbi. Neka nas u tome prati neumorni duh i zagovor sv. Ivana Marije Vianneya.

U toj vjeri i nadi vas iskreno pozdravljam u Gospodinu.

Ilija Orkić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Obnova svećeničkih obećanja i posveta ulja

Velika srijeda, 31. ožujka 2010. godine u 10:30 sati

Datum: 1. prosinca 2009.

Broj: 1963/2009

Već je postala tradicija da svećenici naše Nadbiskupije na Veliku srijedu slave sa svojim Ordinarijem sv. Misu posvete ulja u kojoj obnavljaju svoja svećenička obećanja. Neki su, na žalost shvatili da je dovoljno da na tu Misu dođe dekan ili predstavnik dekanata, te preuzme posvećeno ulje za dekanat.

Ova sv. Misa u kojoj obnavljamo svoja svećenička obećanja na poseban način učvršćuje naše zajedništvo i potiče na solidarnost među svećenicima. Trebalo bi nas također vratiti na naše početke kada je svaki osobno izrekao Evo me Onome kome smo povjerovali. Stoga bi bilo logično da svi svećenici upravo na toj Misi zahvale na daru svećeništva i poslanja u Vrhbosanskoj nadbiskupiji. Obnova svećeničkih obećanja u godini svećenika ima svoju posebnu simboliku i značenje. Osim vraćanja na početke pokazuje nam put, daje snagu i sigurnost našim krhkim nastojanjima.

Na ovaj dan svećenici iskazuju i svoju solidarnost (Djela sv. Petra) pomažući svojim prilozi- ma školovanje svećenika u misijskim zemljama. Svoje priloge možete predati u osobno u ekonomatu Nadbiskupije ili preko dekana. Nadam se da će ta solidarnost posebno doći do izražaja u godini memorije za solidarnost.

U toj nadi vas iskreno pozdravljam u Gospodinu.

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Ilija Orkić, kancelar

Proletna dekanatska korona 2010. godine

Datum: 1. prosinca 2009.

Broj: 1964/2009

Ustaljen je običaj da se za proljetnu dekanatsku koronu odredi tema koju će se obrađivati na susretu svećenika po dekanatima.

Ova godina je, uz godinu svećenika, u našoj Nadbiskupiji proglašena i kao godina "Memorija za solidarnost". Želja je bila u ovom vremenu izvrtnja istine i tumačenja povijesti prema aktualnim političkim apetitima osvježiti i produbiti poznavanje svoje povijesti te dati zaslužujuću važnost našoj kulturnoj baštini. Jednako važna i povezana s ovom temom je solidarnost. Zato je PVVN predložilo program rada koji je uobličen u dopisu br.1032/09, koji su dobile sve župe, a koji je objavljen u Vrhbosni br.2/2009. str. 145-147. Napravljen je i anketni formular koji ćete dobiti uz formular statistički podaci, a koje će trebati ispuniti do konca siječnja 2010. godine i dostaviti Ordinarijatu. Uz ovo obradite ovu temu i na proljetnoj dekanatskoj koroni prema preporukama u dopisu, a može vam u tome pomoći i biti orijentir i anketni formular. Rezultate rada korone dostavite također Ordinarijatu.

Uvjeren sam da ćemo i na ovaj način još više upoznati i zavoljeti svoju rodnu grudu i kulturno naslijeđe, te da će nas potaknuti na kršćansku ljubav pogotovo prema onima među nama koji su potrebni naše blizine i skrbi. Naša povijest je bila puna križeva, često i krvlju natopljena, neka nam Krist Kralj Gospodar svega stvorenoga ojača vjeru i nadu u mirniju budućnost.

U toj nadi vas iskreno pozdravljam u Gospodinu i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova.

Ilija Orkić, kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Papin dan

25. travnja 2010. godine

Datum: 1. prosinca 2009.
Broj: 1965/2009

Današnji Petrov nasljednik, Benedikt XVI, je izabran za Papu 19. travnja 2005. godine. Tradicija je da se nedjelja po danu izbora slavi kao Papin dan. Posebno je to prigoda potaknuti na jedinstvo sa Svetim Ocem i moliti za Njega i Njegove nakane. Katolici cijeloga svijeta uvijek iznova trebaju zahvaljivati Bogu za dar Svetoga Oca Crkvi. Duh Božji koji vodi Crkvu, koju ni vrata paklena neće nadvladati, neka vodi i Petra naših dana da joj pomogne razbistravati puteve zamagljene različitim izmima.

Naš narod je kroz svoju dugu povijest iskazivao vjernost Petrovim nasljednicima, a naša generacija im na poseban način ima na čemu zahvaljivati. Stoga molimo da ostanemo vjerni Bogu i Svetom Ocu.

Pozivajući na molitvu za Svetoga Oca i naš narod iskreno vas pozdravljam.

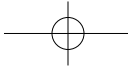
*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Ilija Orkić, kancelar

Raspored termina za krizmu u Vrhbosanskoj nadbiskupiji 2010. godine

Datum: 1. 12. 2009.
Broj: 1966/2009

- 11. IV. 2. uskrsna nedjelja - **Busovača 11 h - biskup Sudar**
- 17. IV. subota - **Breške 11 h; Drijenča 16 h - biskup Sudar**
(Graz HKM krizma u 10 h - kardinal)
- 18. IV. 3. uskrsna ned. - **Odžak 11h; G. Dubica 16 h. - kardinal**
Lukavac 11h i Husino 16 h - biskup Sudar
- 25. IV. 4. uskrsna ned. - **Potočani 11h; Svilaj 16 h - kardinal**
Živinice 11h, Morančani 16 h - biskup Sudar
- 1. V. - po podne - **Gradačac 17 h - kardinal**
Turbe 11 h; Podkraj 16 h - biskup Sudar
- 2. V. - nedjelja - **Vitez 10 h, Guča Gora 16 h - kardinal**
Tuzla 11h, Šikara 16 h. - biskup Sudar
- 8. V. - subota (susret mladih u Zadru) - **Par Selo 16 h - kardinal**
- 9. V. - nedjelja - **Tolisa 11 h, Kopanice 16 h - kardinal**
Nova Bila 11 h, Ovčarevo 16 h - biskup Sudar

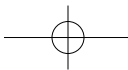
- 15. V. - subota - Pećine 11 h, Rankovići 16 h - biskup Sudar
Špionica 11 h mons. Zovkić
- 16. V. nedjelja - Novi Travnik -Uzašašće 11 h, Dolac 16 h biskup Sudar
Ulice 11 h - mons. Zovkić
- 21. V. petak - Boće mons. Zovkić
- 22. V. subota - Zovik 11 h - mons. Zovkić
Pos. Mahala 11 h, Derventa 17 h -biskup Sudar
- 23. V. Duhovi - Sarajevo - kat 10:30 h kardinal
N. Selo-Balegovac 11 h, Prud 16 h - biskup Sudar
- 30. V. nedjelja - Domaljevac 11h; Orašje 17 h - biskup Sudar
Žepče 11 h i Maglaj 16 h - kardinal
Dubrave 11h - mons Zovkić
- 5.VI. - subota - Travnik 11 h i Brajkovići 17 h - biskup Sudar
(krizma u Beču 17.00 h - kardinal)
- 6. VI. - nedjelja - N. Travnik PT 11 h i Bučići 17 h - biskup Sudar
(krizma u Beču u 11.00 sati - kardinal)
- 12. VI. - subota - Bistrica k/ž. 11 h Lovnica 17 h - biskup Sudar
ZE - Klopče 11 h kardinal
- 19. VI. - subota - Novi Šeher 11 h i Radunice 17 h - Kardinal
Vareš 11 h i Vijaka 17 h - biskup Sudar
- 20. VI. - nedjelja - Jelaške 11h - biskup Sudar
- 26.VI. - subota - Osova 11 h; Kakanj 17 h - kardinal
Dragunja 11 h - biskup

XVI. sabor prezbitera Vrhbosanske nadbiskupije

Sarajevo, srijeda 24. travnja 2010.

Datum: 1.prosinca 2009.
Broj: 1967/09

Već je ustaljen termin susreta svih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije dijecezanskih i redovničkih na uskrсну srijedu. Svrha tog susreta je i učvršćivati naše zajedništvo. živimo u vremenu u kojem su zajedništvo i zajednica na kušnji. Nadam se da ćemo u godini svećenika i godini memorije za solidarnost pojačano osjetiti potrebu međusobne suradnje i pomoći što bi trebalo učvrstiti naše zajedništvo. Zato će i teme na saboru biti u duhu godine svećenika i poticaja vrednovanja vlastite povijesti i kulturne baštine. Program sabora će biti naknadno objavljen.

Neka nas prati i vodi duh svetoga svećenika Ivana Marije Vianneya zaštitnika svih svećenika. Koristim prigodu i na ovaj način zahvaliti svim svećenicima naše Nadbiskupije na nesebičnom izgaranju slijedeći primjer Vrhovnog svećenika Gospodina našega Isusa Krista.

Uz zahvale iskreno vas pozdravljam u Gospodinu i zazivam obilje Božjeg blagoslova.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Ilija Orkić, kancelar

XIII. Ministrantsko zborovanje

Sarajevo, subota 24. travnja 2010.

Datum: 1. prosinca 2009.
Broj: 1968/2009

Ovogodišnje ministrantsko zborovanje je 24. travnja 2010. godine. Održat će se u Sarajevu pod geslom "Evo me Gospodine". Možda je geslo preklasično i može djelovati sugestivno. U prvom redu se odnosi na spremnost služiti, služiti kod oltara, ali i služiti danas-sutra kao svećenik, redovnik ili redovnica. Budući da se nalazimo u godini svećenika, zašto ih ne poticati malo više na molitvu za duhovna zvanja, te da Gospodin pozove upravo nekoga od njih.

Kviz će biti o sv. Ivanu Mariji Vianneyu, zaštitniku svećenika. Za pripremu može poslužiti jedan od njegovih životopisa kao npr. Sveti župnik Arški od Jean-Marie de Reville, UPT, Ivan Zirdum, đakovo 2009.

U Vrhbosni br. 1/2009 str. 65-66 su upute i sugestije za pripremu XII. Ministrantskog zborovanja, koje mogu okvirno poslužiti i za ovogodišnju pripremu, s tim što će se konkretnije upute poslati naknadno.

Pastoralna praksa pokazuje da je sustavan rad s ministrantima garancija budućih duhovnih zvanja. Uz zahvalu za dosadašnju pastoralnu gorljivost iskreno vas pozdravljam i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Ilija Orkić, kancelar

Statistički podaci za 2009. godinu i memorija za solidarnost

Datum: 1. prosinca 2009.
Broj: 1969/2009

Uz formular Statistički podaci šaljem vam i anketni formular vezan uz godinu "Memorija za solidarnost". S druge strane ovog formulara stoji ukratko kako je došlo do ovogodišnje pastoralne teme i upute za ispunjavanje. Molim župnike da ga ispune do 31. siječnja 2010. godine i sa Statističkim podacima dostave Ordinarijatu. Ispunjavajući ovaj formular svi zajedno ćemo, s jedne strane, steći bolji uvid, barem okvirno, u povijesno kulturnu baštinu u našoj Nadbiskupiji, te stanje pastorala glede solidarnosti. S druge strane ovo je poticaj da se u ovoj godini na tom području ozbiljnije poradi. Rezultate i dobiveno stanje ćemo svakako objaviti bilo

u Vrhbosni ili na drugi način.

Ovo je sigurno jedan dodatni posao i napor pogotovo u pred božićno vrijeme i vrijeme poslije blagoslova kuća, ali i prigoda da povećavamo svoju ljubav prema Crkvi i svome narodu. Bez poznavanja i doličnog vrednovanja svoje povijesti nam je još neizvjesnija budućnost. Zato vas potičem da ovom pristupite odgovorno i dostavite formulare do naznačenog roka.

Već sada zahvaljujem i iskreno pozdravljam u Gospodinu

Ilija Orkić, kancelar

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Predmet: Odobrenje Statuta Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 8. prosinca 2009.

Broj: 2012 /2009

Nakon dostavljanja prijedloga Statuta Vijeća za pastoral mladih vrhbosanske nadbiskupije, te nakon što je prijedlog razmotren i dopunjen, ovim ODOBRAVAM Statut Vijeća za mlade vrhbosanske nadbiskupije.

Ovaj Statut Vijeća za pastoral mladih vrhbosanske nadbiskupije stupa na snagu 8. prosinca 2009. godine.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Ilija Orkić, kancelar

STATUT Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Vijeće za mlade Vrhbosanske nadbiskupije (u daljnjem tekstu: Vijeće) je savjetodavno i djelatno tijelo koje proučava, planira, usklađuje, priprema, izvodi, te provjerava izvođenje pastoralna mladih na razini Vrhbosanske nadbiskupije.

Vijeće je reprezentativno tijelo mladih Vrhbosanske nadbiskupije koje zagovara, planira i promiče vjersku zauzetost mladih, te razvija lokalnu politiku za mlade na načelima participativnosti i poštivanja potreba i prava mladih u životu Crkve.

Članak 2.

Vijeće se osniva radi ostvarivanja zajedničkih interesa na oblikovanju i provedbi zajedničke politike za mlade na razini Nadbiskupije radi poboljšanja kvalitete i uvjeta života mladih, te jačanja njihove samosvijesti za aktivno i odgovorno sudjelovanje u životu kako župne zajednice tako i mjesne Crkve.

Članak 3.

Temeljni programski ciljevi Vijeća su:

- predstavljati vjerske interese mladih u Nadbiskupiji;
- poboljšati kvalitetu vjerskog života mladih Vrhbosanske nadbiskupije;
- povezati i koordinirati organizacije mladih u Nadbiskupiji;
- služiti kao platforma za stvaranje projekata i programa za mlade u Nadbiskupiji;
- planirati, pripremati, provoditi i provjeravati pastoral mladih na razini cijele Nadbiskupije;
- sudjelovati u izradi i praćenju provedbe Nadbiskupijskog programa pastoral mladih;
- poticati aktivno sudjelovanje mladih u Nadbiskupiji;
- proučavati stvarne prilike u Nadbiskupiji, te pastoralne planove prilagođavati prilikama, provoditi ih i provjeravati na župnoj i međužupnoj razini;
- u duhu jedinstva i zajedništva poticati različite karizme, službe i projekte u pastoralu mladih;
- informirati mlade o pastoralnim sadržajima koji se za njih nudi;
- izraditi program svoga dugoročnoga djelovanja, kao i program jednogodišnjega rada, koji će naznačivati jasne ciljeve, rokove i izvršitelje posebnih zadataka.

Članak 4.

Vijeće svoje programske ciljeve ostvaruje kroz slijedeće djelatnosti:

- Javno zagovaranje vjerskih interesa i potreba mladih;
- Kreiranje i provedba zajedničkih programa, kampanja i javnih inicijativa s jasno definiranim ciljevima i očekivanjima;
- Prikupljati povratne informacije i izrađivati izvješća i evaluacije o uspješnosti odnosno neuspješnosti pojedine akcije s jasnim preporukama za poboljšanje budućih aktivnosti;
- Stalna razmjena informacija o aktivnostima u tijeku kao i o stanju i potrebama na terenu;
- Partnerska suradnja s regionalnim vlastima;
- Sudjelovanje u razvoju rada s mladima;
- Osposobljavanje mladih putem seminara i radionica;
- Tehnička, programska i druga potpora i afirmacija organizacija mladih;
- Organizacija tečaja, kampova;
- Ekumenska i međureligijska zauzetost;
- Informativna djelatnost;
- Mobilnost i razmjene mladih.

ČLANOVI VIJEĆA

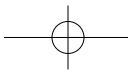
Članak 5.

Predsjednik Vijeća je Vrhbosanski nadbiskup.

Članak 6.

Vijeće čine:

1. Po svojoj službi na određeno vrijeme tj. vrijeme trajanja službe uz suglasnost poglavara:
 - povjerenik za pastoral mladih Vrhbosanske nadbiskupije,
 - duhovni asistent Frame,
 - zamjenik duhovnog asistenta Frame uz suglasnost poglavara;
 - predsjednici udruga mladih (Emaus, Frama, Salezijanska mladež i druge udruge koje se u međuvremenu formiraju);

2. Predloženi predstavnici dekanata, udruga i projekata na nadbiskupijskoj razini koji će biti imenovani na mandat od pet godina;
3. Predstavnici predloženi od strane Nadbiskupa (svećenici koji su aktivni u pastoralu mladih);
4. Predstavnice redovničkih zajednica.

Članak 7.

Tajnik Vijeća je Povjerenik za pastoral mladih Vrhbosanske nadbiskupije.

Zadaća Tajnika Vijeća je:

Tajnik pomaže Predsjedniku Vijeća u obavljanju poslova, pripremi sjednica, te kontrolira provođenje odluka donesenih na sjednicama. Tajnik Vijeća organizira rad vijećnika, te se brine o urednom i pravodobnom obavljanju uredskih i drugih tehničkih poslova Vijeća. Po ovlaštenju Predsjednika Vijeća odgovara na pritužbe rada Vijeća, a uz suglasnost Predsjednika Vijeća odlučuje o rasporedu vijećnika za vrijeme rada, a obavlja i druge poslove koje mu povjeri Predsjednik Vijeća.

Članak 8.

Prije imenovanja predloženi član Vijeća treba biti upoznat s obvezama u radu Vijeća i prihvatiti Statut Vijeća. Kao datum početka mandata uzima se ceremonija izricanja volje biti vijećnikom, te uručjenja Dekreta i blagoslova novog vijećnika od strane Predsjednika Vijeća.

Članak 9.

Član Vijeća po isteku mandata može biti ponovno izabran.

Članak 10.

Članstvo u Vijeću može prestati:

- dobrovoljnim istupanjem uz pismeno obrazloženje;
- smrću;
- isključenjem.

Članak 11.

Članstvo može prestati isključenjem zbog:

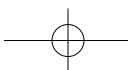
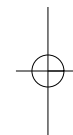
- nedolaženjem bez pismenog opravdanja 3 puta za redom,
- nepoštivanja Statuta Vijeća,
- teške povrede morala, ćudoređa i Crkvenih Zakona,
- izvršnom presudom za krivično djelo.

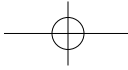
Članak 12.

Člana Vijeća kojem je prestalo članstvo, ukoliko je to dalje potrebno, nadomješta novi član istim izbornim postupkom.

Članak 13.

Po završenim konzultacijama i prijedlozima Povjerenik za pastoral mladih Vrhbosanske nad-

biskupije (Tajnik Vijeća) nakon isteka mandata članova Vijeća dostavlja Predsjedniku Vijeća popis predloženih članova na imenovanje.

Članak 14.

Ukupan broj članova Vijeća, osim u iznimnim prilikama, ne bi trebao biti manji od 15 niti veći od 25 članova. O konačnom broju članova Vijeća odlučuje Predsjednik Vijeća.

PRAVA I DUŽNOSTI VIJEĆNIKA

Članak 15.

Prava i dužnosti redovnih članova Vijeća su:

- Vijećnik ima obvezu prisustvovati sjednicama vijeća i radnih tijela (odbora i pododbora) čiji je član i sudjelovati u njihovom radu
- biti obavješteni o radu Vijeća i njegovih tijela
- predlagati aktivnosti, projekte i programe Vijeća
- doprinosti ostvarivanju ciljeva i zadataka Vijeća
- informirati one koje predstavljaju o radu, odlukama, zaključcima i projektima Vijeća
- raditi trajno na osobnom duhovnom rastu
- poštivati ugled i prava drugih članova Vijeća

Svaki član Vijeća je dužan pomagati u unapređivanju pastorala mladih na području Vrhbosanske nadbiskupije.

NAČIN RADA VIJEĆA

Članak 16.

Način rada Vijeća se odvija kroz sjednice, radne sastanke, seminare.

Članak 17.

Sjednice Vijeća saziva Predsjednik Vijeća na prijedlog Tajnika, osam dana prije dana određenog za održavanja sjednice. Vijećnicima se uz saziv dostavlja prijedlog dnevnog reda i zapisnik s prethodne sjednice.

Članak 18.

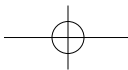
Sjednice vodi Predsjednik Vijeća. U slučaju spriječenosti, sjednicu vodi osoba koju Predsjednik ovlasti.

Članak 19.

Vijeće radi u sjednicama koje se obilježavaju rednim brojem.

Članak 20.

Vijeće može punovažno odlučivati ako sjednici nazoči natpolovična većina od ukupnog broja vijećnika.

Članak 21.

Odluke Vijeća se donose dvotrećinskom većinom glasova od ukupnog broja vijećnika u Vijeću.

Članak 22.

Glasovanje je javno. Vršiti se dizanjem ruke i istodobnim izjašnjavanjem sa "za", "protiv" ili "suzdržan". Po završetku glasovanja predsjedatelj utvrđuje i objavljuje rezultate glasovanja i objavljuje je li pitanje o kojem se glasovalo prihvaćeno ili ne.

Članak 23.

O radu na sjednici vodi se zapisnik. Zapisnik sadrži temeljne podatke o radu sjednice, a naročito o iznesenim prijedlozima, donesenim zaključcima i pitanjima. U zapisnik se unosi i rezultat glasovanja o pojedinim pitanjima.

Članak 24.

U Vijeću mogu biti osnovani odbori i pododbori Vijeća prema potrebi programa rada Vijeća. Odbore i Pododbore osniva Predsjednik na sjednicama, po preporuci Tajnika Vijeća. U rad Odbora ili pododbora Vijeća mogu se uključiti i oni koji nisu članovi Vijeća. Broj članova pojedinog odbora nije stalan.

Članak 25.

Vijeće donosi Statut, Poslovnik, odluke, pravilnike, naredbe, upute, rješenja, zaključke, rezolucije i preporuke. Akte koje donosi Vijeće potpisuje Predsjednik Vijeća.

Članak 26.

Odbori i pododbori pripremaju programe rada i donose na Vijeće koje donosi zaključke.

FINANCIJE

Članak 27.

Rad Vijeća materijalno osigurava Nadbiskupijski centar za pastoral mladih "Ivan Pavao II.", dok putne troškove vijećnika, te rad Pododbora Vijeća, prema mogućnostima, osiguravaju organizacije, institucije ili dekanati koje vijećnici u Vijeću predstavljaju, ili zbog kojih se pojedini Pododbor osniva.

Članak 28.

Ovaj Statut razmotren i predložen na sjednici Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije dana 26. lipnja 2009., odobrava i potvrđuje vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić i stupa na snagu danom donošenja.

U Sarajevu, 2. prosinca 2009.

*Vinko Kardinal Puljić,
Nadbiskup Vrhbosanski*

Imenovanja i premještaji

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

vlč. gosp. Ilija Orkić razriješen službe župnika u župi Svetog Franje Asiškoga u Srednjoj Slatini i imenovan kancelarom Ordinarijata vrhbosanskog (Dekret broj 1588/09 od 23. rujna 2009.)

vlč. gosp. Mijo Perić razriješen župničke službe u Bijeljini i imenovan dušobrižnikom kuće sestara Služavki Malog Isusa i staračkog doma sv. Josip u Vitezu (Dekret broj: 1590/09 od 6. listopada 2009.)

vlč. gosp. Anto Trgovčević razriješen obaveza u Gospičko-senjskoj biskupiji i imenovan župnikom u župi Srca Isusova u Novom Selu kod Bos. Broda (Dekret br: 1735/09 od 15. listopada 2009.)

vlč. gosp. Petar Jelinić razriješen službe župnika u župi sv. Ante Padovanskog u Bukovici i imenovan župnikom župe Gospe Sniježne u Poljacima (Dekret br: 1589/2009 od 6. listopada 2009.)

vlč. gosp. Marko Stipić razriješen službe župnika u župi sv. Petra i Pavla u Kulini i imenovan župnikom u župi svetog Franje Asiškoga u Srednjoj Slatini (Dekret broj: 1631/09 od 6. listopada 2009.)

vlč. gosp. Marijan Brkić razriješen službe župnika u župi Sniježne Gospe u Poljacima i

imenovan župnikom u župi Prečistog Srca Marijinog u Bijeljini (Dekret broj: 1591/09 od 6. listopada 2009.)

vlč. gosp. Marinko Filipović razriješen službe župnika u župi sv. Ilije proroka u Rostovu i imenovan župnikom u župama sv. Petra i Pavla u Kulini i sv. Antuna Padovanskoga u Bukovici (Dekret broj: 1629/09 od 6. listopada 2009.)

vlč. gosp. Ilija Ivoš razriješen službe pastoralnog suradnika u župi Srca Marijina u Skopaljskoj Gračanici i imenovan župnikom u župi svetog Ilije proroka u Rostovo (Dekret broj: 1630/09 od 6. listopada 2009.)

vlč. gosp. Ilija Kovačević, OFM imenovan župnim vikarom u župi svetog Marka Evanđeliste na Plehanu (Dekret broj: 1752/09 od 17. listopada 2009.)

vlč. gosp. Drago Perković razriješen službe župnog vikara u žup sv. Ilije proroka u Kiseljaku i imenovan župnim vikarom u župi sv. Ilije proroka u Zenici (Dekret broj: 1753/09 od 17. listopada 2009.)

vlč. gosp. Đuro Arlović, đakon, upućen na đakonski praktikum u sjemenište Petar Barbarić u Travniku (Dekret broj: 1981/09 od 1. prosinca 2009.)

Nadbiskupija Vrhbosanska Sarajevo
Župa Sv. ANTUNA PUSTINJAKA - Gorice

POVELJA

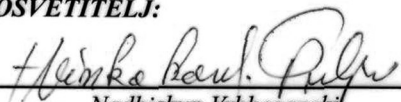
O POSVETI ŽUPNE CRKVE

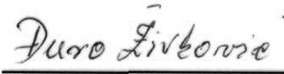
U ime Presvetog Trojstva
Za pontifikata pape Benedikta XVI,
ordinarija Vinka kardinala Puljića
presjedavajućeg predsjedništva BiH Željka Komšića.

Župa je ustanovljena 1869. godine, a prva crkva je sagrađena
1912. godine. Prije rata duša je bilo preko 2000.
Crkva je u ratu minirana. Obnovu crkve započeo je
vlč. Marko Lacić 2002. godine uz pomoć Zadarske Nadbiskupije.
Sa obnovom je nastavio i završio je vlč. Đuro Živković uz pomoć
vjernika, Zadarske Nadbiskupije i Vlade Brčko Distrikta 2009. godine

Gorice, 11. listopada 2009. godine.

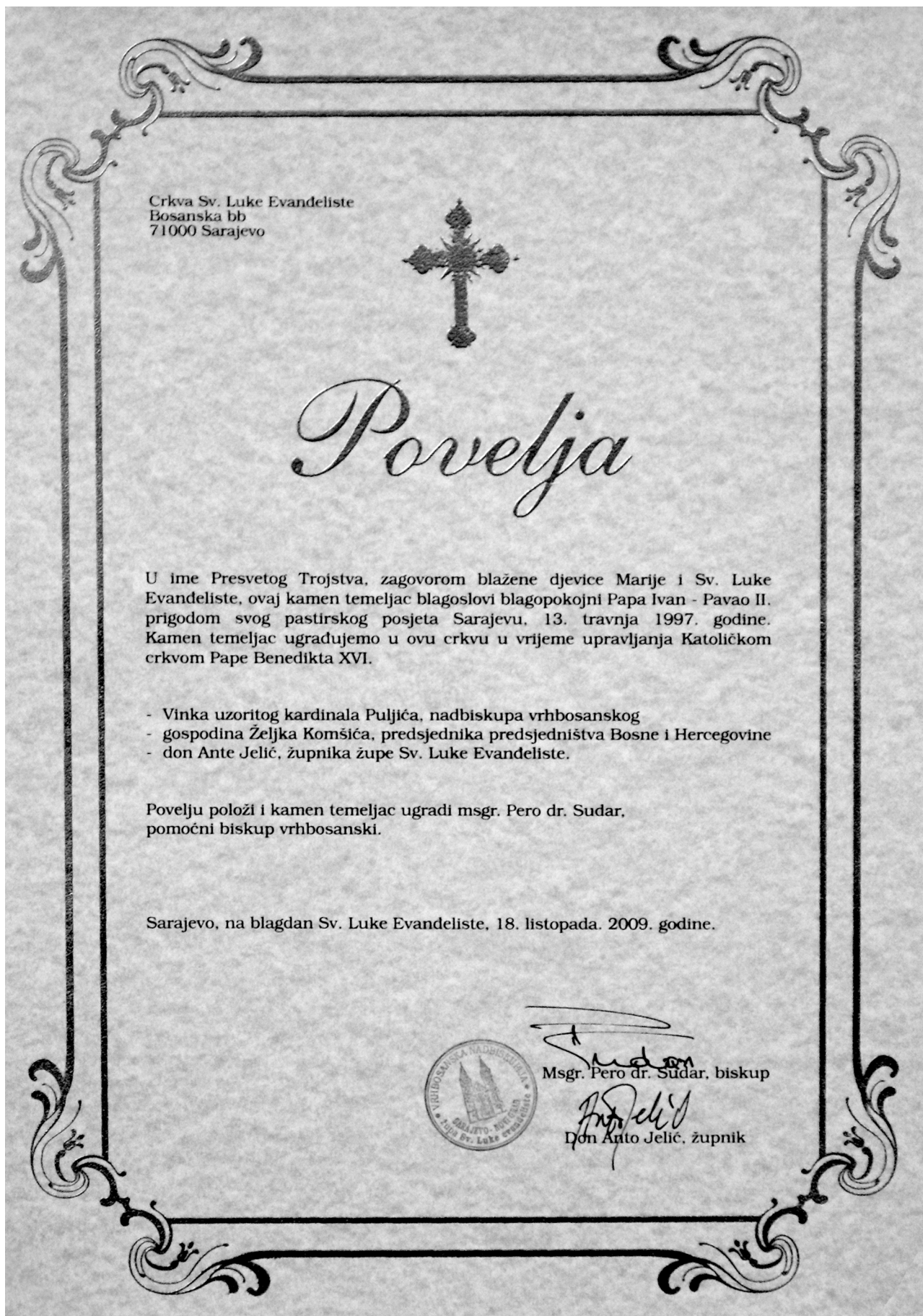
POSVETITELJ:

Nadbiskup Vrhbosanski
Vinko kardinal Puljić

Župnik župe Gorice
vlč. Đuro Živković

kum: Stjepan Kopic (Tunje)

Kronika nadbiskupa Vrhbosanskog Vinka kardinala Puljića

(od 01. listopada do 02. prosinca 2009.)

01. - 04. listopada

Nadbiskup je boravio u Parizu gdje se održava susret predsjednika biskupskih konferencija Europe.

05. listopada

U 09.00 Nadbiskup je primio vlč. Marka Stipića, župnika u Kulini. U 09.30 Nadbiskup je primio vlč. Petra Jelinića, župnika u Bukovici. U 10.00 Nadbiskup je primio vlč. Fabijana Stanušića i vlč. Luku Kesedžića, ekonoma biskupije. U 10.30 Nadbiskup je primio vlč. Bosiljka Rajića, direktora Caritasa BK BiH. U 11.10 Nadbiskup je primio preč. Luku Tunjića generalnog vikara. U 12.00 Nadbiskup je predvodio sveto misno slavlje i zaziv Duha Svetoga na Vrhbosanskoj Katoličkoj Teologiji na početku nove akademske 2009./2010. godine u koju VKT ulazi kao samostalni Katolički bogoslovni fakultet u Sarajevu i sudjelovao na sjednici Proforskog vijeća.

06. listopada

U 08.30 Nadbiskup je primio Gorana Kosića, studenta teologije. U 10.00 Nadbiskup je primio članove Marijine legije. U 11.00 Nadbiskup je primio dr. Božu Ljubića predsjednika HDZ 1990. U 15.00 Nadbiskup je primio vlč. Ivu Tomaševića tajnika BK BiH. U 15.30 Nadbiskup je primio vlč. dr. Zdenka Spajića profesora na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu. U 16.30 Nadbiskup je primio gospodina Adama Tannera novinara agencije Reuters. U 17.00 Nadbiskup je primio gospodina Hrvoja Šunjića.

07. listopada

U 09.00 Nadbiskup je primio vlč. Danijela Jakovljevića, svećenika u mirovini. U 09.30 Nadbiskup je primio vlč. Marka Stanušića, profesora glazbe na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu. U 10.00 Nadbiskup je primio s. Kristijanu Jurić. U 11.00 Nadbiskup je primio Bojanu Đukić, novinarku Katoličkog tjednika. U 14.45 Nadbiskup je primio gospođu Marijanu Mikulić savjetnicu u Veleposlanstvu Republike Hrvatske. U 15.15 Nadbiskup je primio Želimira Tomaševića, bogoslova.

08. listopada

U 08.50 Nadbiskup je primio preč. Peru Pranjica. U 09.00 Nadbiskup je primio gospodina Franju Marića. U 09.30 Nadbiskup je primio gospođu Kirsten Rosenvold Geelan veleposlanicu Kraljevine Danske u Bosni i Hercegovini u kurtoazni posjet. U 10.15 Nadbiskup je primio gospodina Jonathana Moorea zamjenika američkog veleposlanika u Bosni i Hercegovini. U 12.00 Nadbiskup je primio u pratnji rektora katedrale preč. Ante Meštrovića grupu od osamdesetak hodočasnika iz Osijeka i Voćina. U 14.30 Nadbiskup je primio novinara televizije Hayat gospodina Nihada Sadikovića. U 15.30 Nadbiskup je primio vlč. Roberta Ružića. U 16.30 Nadbiskup je primio provincijala provincije Bosne Srebrene fra Lovru Gavrana. U 18.15 Nadbiskup je primio mons. Waldemara Somerttaga tajnika nuncijature u Sarajevu.

10. listopada

U 11.00 Nadbiskup je slavio sveto misno slavlje u Gospinom svetištu Marija Bistrica u Republici Hrvatskoj. U 19.00 Nadbiskup je slavio sveto misno slavlje u crkvi sv. Leopolda Bogdana Mandića u zagrebačkom naselju Dubrave u povodu proslave četrdesete obljetnice dječjeg zbora "Bijeli anđeli" iz Janjeva.

11. listopada

U 11.00 Nadbiskup je predvodio sveto misno slavlje posvete crkve u župi Gorice koja je posvećena sv. Anti Pustinjaku.

12. listopada

U 07.00 Nadbiskup je u Bogosloviji predvodio sveto misno slavlje pod kojim je novoimenovani dekan vlč. prof. Pavo Jurišić položio ispovijest vjere i zakletvu. U 10.00 Nadbiskup je primio gospodina Ivu Josipovića, predsjedničkog kandidata iz Republike Hrvatske. U 15.00 Nadbiskup je primio gospodina Clifforda Bonda američkog veleposlanika i gospodina Jonathana Moorea njegovog zamjenika. U 16.00 Nadbiskup je primio vlč. Miroslava Čavara.

13. listopada

U 10.30 Nadbiskup je primio gospodina Jerka Ivankovića - Lijanovića predsjednika stranke Radom za boljitak. U 15.00 Nadbiskup je sud-

jelovao na sjednici konzultora Vrhbosanske nadbiskupije.

14. listopada

U 08.30 Nadbiskup je primio vlč. Iliju Orkića, kancelara i vlč. Luku Kesedžića, ekonomu. U 09.00 Nadbiskup je sudjelovao na sjednici Svećeničkog vijeća vrhbosanske nadbiskupije. U 17.00 Nadbiskup je primio gospodina Tončija Stanušića veleposlanika RH u BiH.

15. listopada

U 08.00 Nadbiskup je predvodio sveto misno slavlje u samostanu Karmel na Stupu povodom blagdana sv. Terezije Avilske. U 09.45 Nadbiskup je primio vlč. Iliju Orkića, kancelara. U 10.00 Nadbiskup je primio vlč. prof. Pavu Jurišića, dekana KBF-a u Sarajevu. U 11.00 Nadbiskup je sudjelovao na predavanju knjige MRV-a BiH u prostorijama udruženja slijepih i slabovidnih osoba. U 18.15 Nadbiskup je predvodio misno slavlje u sjemeništu u Travniku na početku duhovnih vježbi sjemeništarima koje predvodi p. Zvonko Martić, karmelićanin.

16. listopada

U 08.30 Nadbiskup je primio djelatnike Caritasa BK BiH na čelu s direktorom mons. Bosiljkom Rajićem. U 09.30 Nadbiskup je primio vlč. Luku Tunjića, generalnog vikara. U 16.45 Nadbiskup je primio vlč. dr. Šimu Maršića profesora na KBF- u Sarajevu. U 17.00 Nadbiskup je primio gospodina Rajka Živkovića, novinara.

17. listopada

U 11.00 Nadbiskup je predvodio sveto misno slavlje u Rijama kod Rankovića, na tom mjestu blagoslovio je i novoizgrađeni spomenik za 150 Hrvata, žrtava komunističkog režima koji su tu ubijeni i bačeni u jamu. U 17.00 Nadbiskup je predvodio misno slavlje u župi sv. Josip u Zavidovićima, pod kojim je osam bračnih parova obnovilo svoja bračna obećanja.

18. listopada

U 18.00 Nadbiskup je predvodio svečano sveto misno slavlje uz sudjelovanje nekoliko biskupa i većeg broja svećenika u povodu proslave dana KBF-a u Sarajevu.

19. listopada

U 10.30 Nadbiskup je sudjelovao na svečanom akademskom činu u povodu proslave dana novoosnovanog Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Sarajevu.

20. listopada

U 09.20 Nadbiskup je primio vlč. Fabijana Stanušića. U 11.15 Nadbiskup je primio mons. Alessandra d Erica apostolskog nuncija u Bosni i Hercegovini. U 15.00 Nadbiskup je blagoslovio Caritasovo savjetovalište za žene na Višnjiku. U 17.30 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, tajnika BK BiH.

21. listopada

U 11.30 Nadbiskup je primio gospodina Jozu Pavkovića, urednika Večernjeg lista za BiH. U 17.15 Nadbiskup je primio vlč. Roberta Ružića.

22. listopada

U 11.00 Nadbiskup je predvodio svetu misu zadušnicu u župnoj crkvi u Žepču za pokojnog Antu Tomića oca vlč. Marka Tomića, župnika u Kupresu.

23. listopada

U 09.30 Nadbiskup je primio vlč. Fabijana Stanušića. U 09.45 Nadbiskup je primio vlč. Pavu Šekeriju, katedralnog župnika. U 10.00 Nadbiskup je primio vlč. Josipa Lubara župnika u Crkvici kod Zenice.

24. listopada

U 11.00 Nadbiskup je predvodio sveto misno slavlje za Domovinu na Bobovcu.

25. listopada

U 11.00 Nadbiskup je predvodio sveto misno slavlje u župi Otinovci - Kupres pod kojim je blagoslovio crkvu u Otinovcima posvećenu sv. Ivanu Krstitelju.

26. listopada

Nadbiskup je oputovao u Makedoniju u Skopje gdje je predvodio duhovne vježbe svećenicima

31. listopada

Nadbiskup se u večernjim satima vratio iz Makedonije u Sarajevu.

01. studeni

Na blagdan Svih Svetih Nadbiskup je u 11.00 predvodio svetu misu na groblju na Stupu. U 15.00 Nadbiskup je predvodio misu na groblju sv. Josip u Sarajevu.

02. studeni

U 09.30 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, tajnika BK BiH. U 11.00 Nadbiskup je predvodio misno slavlje na Svetkovinu Dušni dan na groblju Bare. U 13.00 Nadbiskup je predvodio misu na groblju Vlako na Stupu. U 18.00 Nadbiskup je primio gospodina Adellia Bergamaschi.

03. studeni

U 08.30 Nadbiskup je primio vlč. Luku Tunjića, generalnog vikara. U 10.00 Nadbiskup je sudjelovao na sjednici BK BiH koja je 03. studenog počela sa radom. U 13.45 Nadbiskup je primio gospođu Jadranku Kosor predsjednicu vlade i premijerku Republike Hrvatske zajedno s njezinim izaslanicima. U 18.00 Nadbiskup je zajedno s biskupima BK BiH i biskupom križevačkim Markom Kekićem predvodio misno slavlje u sarajevskoj katedrali. U 19.30 Nadbiskup je sudjelovao na otvaranju izložbe "Spomenik papi Ivanu Pavlu II u Sarajevu" u samostanu sv. Ante na Bistriku.

04. studenog

U 07.00 Nadbiskup je predvodio misno slavlje u bogosloviji. U 09.00 Nadbiskup je sudjelovao na sjednici BK BiH.

05 studeni

U 09.00 Nadbiskup je sudjelovao na sjednici BK BiH. U 12.00 Nadbiskup je kao predsjednik BK BiH održao konferenciju za novinare u povodu zasjedanja BK BiH. U 18.00 u katedrali Nadbiskup je predvodio misu zahvalnicu za odobrenje statuta Neokatekumenskog puta.

06. studeni

U 09.00 Nadbiskup je sudjelovao na otvaranju simpozija u povodu 100 godišnjice franjevačke teologije u Sarajevu. U 18.00 u župi sv. Martina u Novom Selu kod Zagreba Nadbiskup je predvodio sveto misno slavlje u povodu osamstote obljetnice župe.

07. studeni

Nadbiskup je u 10.00 sati sudjelovao na susretu roditelja, sjemeništara i odgojitelja u Travničkom sjemeništu i slavio svetu misu u sjemenišnoj crkvi sv. Alojzija.

09. studeni

U 10.00 sati Nadbiskup se susreo s ravnateljem vojnog dušobrižništva vlč. Tomom Kneževićem, vojnim kapelanima i osobljem ureda. U 12.00 Nadbiskup se kao član MRV susreo s gospodinom Mustafom Mujezinovićem federalnim premijerom u uredu federacije BiH. U 15.00 Nadbiskup je primio vlč. Bosiljka Rajića, direktora Caritas BK BiH. U 16.00 Nadbiskup je primio vlč. Miroslava Čavara direktora MCVN-a. U 17.00 Nadbiskup je primio vlč. Luku Kesedžića, ekonomu nadbiskupije.

11. studeni

U 09.00 Nadbiskup je primio vlč. Iliju Orkića, kancelara. U 09.30 Nadbiskup je pred-

sjedao na dekanskoj konferenciji.

12. studeni

U 08.45 Nadbiskup je primio vlč. Iliju Orkića, kancelara. U 13.00 Nadbiskup je sudjelovao na sjednici odbora za papin spomenik. U 14.30 Nadbiskup je primio vlč. Marka Stanušića. U 15.15 Nadbiskup je primio mons. Matu Zovkića. U 15.45 Nadbiskup je primio vlč. Miroslava Čavara direktora MCVN-a.

13. studeni

U 08.45 Nadbiskup je primio vlč. Iliju Orkića, kancelara. U 10.00 Nadbiskup je primio gospođu Ljiljanu Lovrić predsjednicu stranke HSS - NHI. U 11.00 Nadbiskup je primio gospodina Ivana Anđelića ravnatelja Hrvatskog leksikografskog instituta BiH. U 12.00 Nadbiskup je primio ministra Jelečevića, ministra u vladi Federacije BiH.

14. studeni

U 11.00 Nadbiskup je primio preč. Marka Zupka, rektora Bogoslovije. U 15.25 nadbiskup je otputovao u Rim na redovito zasjedanje Kongregacije za evangelizaciju naroda čiji je redoviti član. U 15.00 Nadbiskup je predvodio rekolekciju časnih sestara u Rimu. U 18.00 Nadbiskup je predvodio misno slavlje u Zavodu sv. Jeronima

20. studeni

U 15.00 Nadbiskup se vratio iz Rima. U 16.15 Nadbiskup je primio vlč. Miroslava Čavara. U 17.00 nadbiskup je primio vlč. Iliju Orkića, kancelara.

21. studeni

U 09.00 Nadbiskup sudjelovao na kolokviju "Prezbiter u Crkvi i društvu" na KBF-u u Sarajevu. U 14.30 nadbiskup je primio vlč. Slađana Ćosića, svećenika vrhbosanske nadbiskupije i tajnika nuncijature u Brazilu. U 17.00 sati u crkvi "Kraljice krunice" Nadbiskup je predvodio svetu misu u povodu proslave 15 godina katoličkih škola za Europu i blagoslovio samostan sestara Kćeri Božje ljubavi na Banjskom Brijegu.

22. studeni

U 11.30 u međunarodnoj vojnoj bazi u Butmiru Nadbiskup je slavio svetu misu u povodu blagdana Virgo fidelis zaštitnice karabinjera. U 18.00 Nadbiskup je slavio svetu misu u katedrali u povodu svetkovine Krista Kralja i sv. Cecilije zaštitnice crkvene glazbe. Pod svetim misnim slavljem blagoslovljene su nove orgulje.

23. studeni

U 08.30 Nadbiskup je zajedno s predstavnicima Renovabisa obišao svećenički dom u izgradnji. U 10.30 Nadbiskup je primio vlč. Matu Majića. U 14.30 Nadbiskup je primio vlč. Marinka Filipovića, župnika u Bukovici. U 15.30 Nadbiskup je primio vlč. prof. Šimu Maršića, profesora na KBF-u u Sarajevu. U 17.15 Nadbiskup je primio mons. Matu Zovkića. U 17.40 Nadbiskup je primio preč. Peru Pranjića.

24. studeni

U 10.00 Nadbiskup je predvodio duhovni nagovor u povodu godine svećenika za svećenike ređene od 1999. godine do 2009. godine i slavio s njima svetu misu u 12.00. U 14.00 Nadbiskup je primio gospodina Davora Čordaša, potpredsjednika RS i gospođu Borjanu Krišto predsjednicu Federacije BiH.

25. studeni

U 09.15 Nadbiskup je primio vlč. Viktora Šošića, župnika župe Glavice. U 10.00 Nadbiskup je predvodio susret svećenika ređenih od 1989. do 1998. godine i s njima slavio svetu misu u 12.00 sati.

26. studeni

U 10.00 sati u Visokom Nadbiskup je predvodio misu zadušnicu za pokojnog fra Ignacija Gavrana. U 15.00 Nadbiskup se susreo s predstavnicima Međunarodne lige humanista.

27. studeni

U 08.30 Nadbiskup je predvodio misu u Bogosloviji pod kojom je kandidat za đakonat Đuro Arlović položio Ispovijest vjere i Zakletvu vjernosti. U 10.00 Nadbiskup se susreo s poglavarima Bogoslovije. U 11.00 Nadbiskup je primio mons. Bosiljka Rajića.

28. studeni

U 10.00 Nadbiskup je primio grupu studenata kroatistike iz Zadra s njihovim profesori-

ma. U 15.00 Nadbiskup je primio franjevačkog kandidata Josipa Filipovića za red đakonata. U 16.30 Nadbiskup je primio vlč. Peru Brkića i mons. Bosiljka Rajića. U 18.30 Nadbiskup je slavio svetu misu na Banjskom Brijegu za animatore mladih.

29. studeni

U 10.30 Nadbiskup je na prvu nedjelju došašća predvodio pontifikalno misno slavlje pod kojim je za đakone zareadio bogoslova Đuru Arlovića, kandidata Vrhbosanske nadbiskupije i Josipa Filipovića kandidata franjevačke provincije Bosne srebrenne.

30. studeni

U 10.00 Nadbiskup je sudjelovao na susretu odbora za Komušinu u Usori. U 17.30 Nadbiskup je primio vlč. Tomu Kneževića.

01. prosinac

U 08.30 Nadbiskup je primio vlč. Iliju Orkića, kancelara. U 11.30 Nadbiskup je primio vlč. Luku Tunjića, generalnog vikara i vlč. Luku Kesedžića, ekonomu. U 13.00 Nadbiskup je primio fra Darka Drlju. U 15.00 Nadbiskup je primio fra Peru Karajicu. U 19.00 u Umjetničkoj galeriji BiH Nadbiskup je otvorio izložbu koju je priredio MCVN a riječ je o Katoličkom kalendaru za 2010. godinu s motivima narodnih nošnji

02. prosinac

U 09.30 Nadbiskup je primio vlč. Jakova Pavlovića. U 10.00 Nadbiskup je predvodio duhovnu obnovu za svećenike ređene od 1979. do 1988. godine. U 11.15 Nadbiskup je primio vlč. Franju Ivandića. U 11.40 Nadbiskup je primio vlč. Pavu Jurišića. U 12.00 Nadbiskup je slavio misu sa svećenicima ređenim od 1979. do 1988. godine. U 16.00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića.

(Kroniku zabilježio vlč. Oliver Jurišić, tajnik)

Stadlerovi dani u godini 2010.

Svećenička godina

8. siječnja: Petak nakon Bogojavljenja

Čitanja: 1 Iv 4,7-10; Mk 6,34-44.

Tema: "Dajte im vi jesti" (Josip Stadler u mnogim je svojim spisima govorio svećenicima da su odgovorni pred Gospodinom za

povjereni im puk.)

8. veljače: Ponedjeljak Petog tjedna kroz godinu

Čitanja: 1 Kr 8,1-7.9-17; Mk 6,53-56.

Tema: "Svećenik nije svećenik za sebe nego za druge" (Svećenik kao službenik oltara kojega je Gospodin pozvao i poslao drugima da ih posvećuje i podiže.)

8. ožujka: Ponedjeljak Trećeg korizmenog tjedna

Čitanja: Post 2 Kr 5,1-15a; Lk 4,24-30.

Tema: "Svećenik je navjestitelj Istine i spasa" (Josip Stadler govori svećenicima o ljubavi prema Gospodinu koji ljubi sve ljude. Svećenici su zbog te ljubavi dužni nasljedovati Isusa, ljubeći ga u bližnjemu, jer tko ljubi Gospodina, ljubi sve ljude.)

8. travnja: Četvrtak uskrsne osmine

Čitanja: Dj 3,11-26; Lk 24,35-48.

Tema: "I sam ćeš biti blagoslov" (Kada Isus povjerava svećeniku svoje stado, ne pita ga da li je bogat, učen, rječit ili je plemenita roda, nego mu je dosta da ga ljubi.)

8. svibnja: Subota Petoga tjedna po Uskrsu

Čitanja: Dj 16,1-10; Iv 15,18-21.

Tema: "Patnja i progoni" (Kada Stadler govori o patnjama i tegobama ovoga svijeta koje nas kao Isusove učenike mogu stići, onda kaže da one, ukoliko se na njih gleda kao na odredbe Božije, nisu nikakvo zlo. One dolaze od Boga, vode nas k Bogu i čine nas dionicima nebeskih dobara.)

8. lipnja: Utorak Desetoga tjedna kroz godinu

Čitanja: 1 Kr 17,7-16; Mt 5,13-16.

Tema: "Svećeništvo je ljubav Srca Isusova" (Potrebno je da Presv. Srce Isusovo bude svim ljudima, a osobito nama svećenicima vrelo ljubavi i škola apostolskih krjeposti.)

8. srpnja: Četvrtak četrnaestoga tjedna kroz godinu

Čitanja: Hoš 11,1.3-4.8c-9; Mt,10,7-15.

Tema: "Svećenik posebno pozvani prijatelj Isusa Krista" (Svećeničko sakramentalno bratstvo s biskupom i prezbiterima.)

8. kolovoza: Devetnaesta nedjelja kroz godinu

Čitanja: Mudr 18,6-9; Heb 11,1-2.8-19; Lk 12,32-48.

Tema: "Dobar je pastir najvrjedniji dar Božjeg milosrđa" (Jedan od najvažnijih zadataka naše svećeničke i propovjedničke službe jest, ne samo u tome da potanko i jezgrovito predočimo svom narodu što je Bog za nas učinio kako bi nas privukao svojom ljubavlju k sebi, nego da opravdamo pred narodom sve putove Božje, sva djela njegova i svu svetu volju njegovu.)

8. rujna: Srijeda: Blagdan Rođenja Blažene Djevice Marije

Čitanja: Mih 5,1-4a; Mt 1,18-23.

Tema: "Majka Isusova jest majka svećenika" (Isus je svoju Majku povjerio ljubljenom učeniku a preko njega i svima nama za Majku. Stadler je u poslanicama predstavlja kao suotkupiteljicu ljudskog roda, koja se neprestano zauzima za nas.)

8. listopada: Petak Dvadesetsedmoga tjedna kroz godinu

Čitanja: Gal 3,7-14; Lk 11,15-26

Tema: "Dokle god jaki čuva svoj stan u miru je sav njegov posjed" (Evandeoski savjeti u svećeničkom životu.)

8. studenoga: Ponedjeljak Tridesetdrugoga tjedna kroz godinu

Čitanja: Tit 1,1-9; Lk 17,1-6.

Tema: "Sablazni" (Askeza i disciplina svećenika.)

PREGLED PASTORALNOG DJELOVANJA U ŽUPI Godina „MEMORIJA ZA SOLIDARNOST”

Župa:	Godina:	Župnik:
-------	---------	---------

POSEBNA PASTORALNA DJELATNOST

1.	Stare umjetnine i dokumenti	Arhivi, povrat matica i slično	Umjetnine - izvršen povrat	Kronike župe (vode li se redovito i od kad)	Izrada župne spomenice, brošure, prospekti
2.	Održavanje spomenika	Kulturno-povijesni spomenici	Spomenici zaslužnim i uglednicima	Stara crkvišta i groblja	Održavanje običaja
3.	Volonteri	Ukupno članova	Aktivnih programa	Akt. projekti	Sastanci
4.	Karitativna Djelatnost	Skrbljenih osoba	Pomoć obitelji	Pomoć izvan župe	Posebni projekti
5.	Djeca	Obitelji sa 4 i više djece	Djeca u župnom projektu: vrtić, mala škola i slično	Materijalna pomoć djeci	Pomoć obiteljima
6.	Mladi	Aktivnih u župi	Suradnja sa drugim župama	Hodočašća	Izleti i drugi sastanci
7.	Hodočašća (odraslih)	Marija Bistrica	Olovo i Komušina	Druga hodočašća	Izleti
8.	Briga o starima i nemoćnima	Potrebnih skrbi	Skrbljeno od župe	Uključeno volontera	Posebne akcije
9.	Kumstva – partnerstva župe	U Nadbiskupiji	Izvan Nadbiskupije		
10.	Dijete u obitelji	Poduzete aktivnosti za poticaj roditeljstva i pomoć malom djetetu			
Prijedlozi za PVVN					
staviti kumstva/partnerstva župa					

KRATKO OBRAZLOŽENJE IDEJE "MEMORIJA ZA SOLIDARNOST"

Ovaj formular je plod rada Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije, i kao nastavak opće ankete koja je provedena u župama prošle godine. Dvije teme su stopljene u jednu pod geslom "Memorija za solidarnost". Tema memorija podrazumijeva povijest i kulturnu baštinu naše Crkve i našega naroda. Ne bi se smjelo dogoditi da postanemo nijemi svjedoci krivotvorenja i neznanja vlastite povijesti, kao ni oni koji ne poznaju dovoljno svoju povijesno-kulturnu baštinu. Bojimo se da gubljenjem osjećaja za tu stvarnost, gubimo osjećaj i za nacionalni i vjerski identitet, te osjećaj za uzvišeno i sveto, a što je na poseban način izraženo i povezano s temom solidarnosti, koja je u samom srcu Evanđelja. Na poseban način solidarnost prema starima i nemoćnima, različitim poticajima volontera, koje treba osnivati u župi ako ih nema. Stječe se dojam da nestaje institucija župnog caritasa, bez kojeg je teško razvijati karitativnu osjetljivost prema svim uzrastima i kategorijama u župi.

Godina "Memorija za solidarnost" nam je šansa i izazov vraćati ljubav prema svome kraju, svojim korijenima, prošlosti... Ne prepustiti zaboravu ono i one na čijoj smo vjeri i ljubavi nikli i odrastali, te produbljivati svoj odnos prema Bogu i bližnjemu!

NAPUTAK ZA POPUNJAVANJE OBRASCA

Prvi dio obrasca se odnosi na obnovu sjećanja (memorije). U prva dva reda se zahtijeva informacija o dokumentima i umjetninama, kao i materijalnim spomenicima. Cilj je sabrati i vratiti preostalo te se pobrinuti o materijalnim i povijesnim ostacima i kulturnoj baštini.

Drugi cilj je prezentirati župu na sažetoj spomenici koja treba biti osobna karta župe, sa mogućim prijevodima na "neki od svjetskih jezika"

Kod popune retka "ODRŽAVANJE SPOMENIKA" treba dati dva podatka:

-koliko je župljana uključeno u njihovo održavanje na pr.: 135 pokazuje okvirni broj posjeta i angažmana ljudi na održavanju spomenika.

-koliko ima spomenika na području župe, npr.: 4 pokazuje njihov broj bez obzira na broj lokacija

Konačno bi u izvješću stajalo, u ovoj rubrici, 135/4. (ljudi/ spomenika)

-kod "spomeni na zaslužne" podrazumijevamo sjećanja na pokojne biskupe, svećenike, vijećnike i vjernike čije je obilježavanje organizirala župa. U obilježavanju je pri 5 prigoda bilo ukupno oko 1200 sudionika to ćemo navesti 1200/5.

Za ostala polja:

Osnovna zamisao je uzeti čovjeka kao jedinicu mjere i sve rezultate iskazivati preko broja ljudi (na pr. u polju volonteri/izleti upisati broj 75 ako je u toku godine toliko volontera (zbirno) išlo na izlete, a ako se želi naglasiti koliko je izleta organizirano potrebno je postaviti kosu crtu i iza nje upisati broj, pa bi imali 75/4 ukoliko je organizirano četiri izleta i ako je ukupno 75 izletnika bilo na tim izletima). Isti ovakav pristup bi se trebao koristiti i kod svih ostalih polja.

P. S. Izvješće pomaže planiranje rada u narednoj pastoralnoj godini i daje težište djelovanja i organiziranja župe.

IZ KORESPONDENCIJE

**Sveti Arhijerejski Sinod
Srpske Pravoslavne Crkve
Kralja Petra 5
SRB- 11 000 Beograd**

Prot. broj: 246/09
Sarajevo, 16. studenoga 2009.

U povodu smrti Njegove svetosti patrijarha srpskog gospodina Pavla, svim članovima Svetog Arhijerejskog Sinoda, svim visokopreosvećenim episkopima, svemu sveštenstvu i monaštvu te svim vjernicima Srpske Pravoslavne Crkve prenosim izraze najiskrenije sućuti i kršćanske blizine u ime biskupa, svećenika, redovnika, redovnica i svih katolika u Bosni i Hercegovini kao i u svoje osobno ime.

Dogorjela je životna svijeća patrijarha Pavla - čovjeka ponizna, čovjeka vjere i molitve. Njegova smirenost i jednostavnost bili su jasan pokazatelj da računa s Bogom i s Božjim djelovanjem u ovom svijetu. Neka mu Svevišnji, kojem je vjerno služio, bude vječna nagrada i vječna radost. Pridružujem se molitvama mnogih da ga Gospodin Isus Krist, koji je izvor i uvir svakog ljudskog života, primi u svoj vječni mir.

Budući da se ovih dana nalazim u Rimu na plenarnom zasjedanju Kongregacije za evangelizaciju naroda, na obredima sahrane sudjelovat će dopredsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine mons. dr. Ratko Perić, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski.

Želeći svim članovima Svetog Arhijerejskog Sinoda, svim episkopima i svim članovima Srpske Pravoslavne Crkve obilje Božje mudrosti i utjehe, još jednom izražavam najiskreniju sućut i iskreno pozdravljam!

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup metropolit vrhbosanski
predsjednik BK BiH*

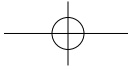
Kardinal Puljić čestitao Kurban Bajram

Nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić uputio je čestitku za Kurban Bajram dr. Mustafi ef. Ceriću, reisu-l-ulemi Islamske zajednice u BiH:

Vaša Eminencijo, prigodom proslave Kurban Bajrama u ovoj godini, Vama osobno i svim muslimanima u BiH upućujem i pisanim putem najiskrenije čestitke. Spremajući Kurban i dijeleći s onima najbližima, je znak povezivanja u duhu vjere. Želim da ovo slavlje Kurban Bajrama, donese muslimanima, kao i svima nama, Vašim komšijama veće povezanosti, poštovanja, zajedničkih nastojanja i uvažavanja.

Neka naša vjerska slavlja pomognu da svako zlo zaustavimo i izgrađujemo siguran i stalan mir na ovim prostorima. Držeći se Božjeg Zakona, neka se među ljudima izgrađuje povjerenje i suradnja, poštivanje i otvorenost za dijalog. Molimo Svemogućeg Boga da svaku zlu ruku rata i ubijanja zaustavi, te se nikada više nepravde i stradanje nevinih ljudi ne dogode. Uz izraze poštovanja iskreno pozdravljam.

(kta)

Preuzvišeni gospodin
Mons. Petar Rajič, novoimenovani nadbiskup
Prefettura della Casa Pontificia
00120 Città del Vaticano

Prot. broj: 254/2009.

Sarajevo, 04. prosinca 2009.

Preuzvišeni novoimenovani nadbiskupe, dragi mons. Petre!

Duboko sam uvjeren kako je cijelu krajevnu Crkvu u Bosni i Hercegovini, a na osobit način nas biskupe, istinski obradovala vijest o Vašem imenovanju za nadbiskupa i povjeravanju odgovorne službe apostolskog nuncija. U ime nas biskupa i u svoje ime, a usuđujem se reći - i u ime cijele krajevine Crkve u BiH, upućujem najiskrenije čestitke i želim da Vas u budućem djelovanju još više ispunjavaju darovi Duha Svetoga.

Raduje nas što ste na različite načine duboko povezani s ovom zemljom Bosnom i Hercegovinom i krajevnom Crkvom u njoj: od toga da ste svećenik drevne Trebinjske biskupije te imenovani naslovnim nadbiskupom biskupije Sarsenterum, koja je - prema povijesnim istraživanjima - svoje sjedište također imala u Hercegovini; preko Vašega mladenačkog izbora da svoj teološki studij i rast prema svećeništvu provedete u Sarajevu te tako rastete i zriete s mnogim drugim svećeničkim kandidatima naših biskupija u gradu bogatom poviješću i raznolikošću; do činjenice da ste, nama izuzetno dragoga papu Ivana Pavla II., dopratili na njegovu apostolskom pohodu Banjolučkoj biskupiji 2003. godine u kojoj je u jeku ratnih stradanja svoj svećenički život položio Vaš adekvatni kolega iz bogoslovskih dana vlč. Ivan Grgić.

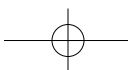
Raduje nas i vijest da ste za mjesto svog biskupskog ređenja izabrali grad Mostar koji sigurno nosite u svom srce kao i sve njegove žitelje moleći da, od simbola stradanja, postane simbol pomirenja, sloge i praštanja.

Rado uzdižemo svoje molitve dobrom Bogu da Vas obdari obiljem svoje milosti i daruje Vam mudrosti i jakosti u obnašanju povjerene Vam službe Njemu na slavu, za dobro sveopće Crkve i na radost i ponos svima nama s kojima ste povezani.

Upućujući najiskrenije čestitke i pozdrave, ostajemo s Vama bratski povezani u Gospodinu!

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup metropolit vrhbosanski
predsjednik BK BiH

IZ KORESPONDENCIJE

PRILOZI

Proglašenje osnivanja Katoličkog bogoslovnog fakulteta (KBF) u krilu sarajevskog državnog sveučilišta

**Pozdrav apostolskog nuncija u Bosni i Hercegovini nadbiskupa Alessandra d'Errica
Sarajevo, 19. listopada 2009.**

Uistinu sam radostan što sudjelujem na ovom važnom slavlju proglašenja osnivanja Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u krilu sarajevskog državnog sveučilišta. S točke gledišta Svete Stolice, ovo je dan povijesnog značenja, ne samo za Fakultet i za Sveučilište, nego također za cijelu Crkvu u Bosni i Hercegovini, zbog različitih razloga.

1. Prije svega, radi se o žuđenom priznanju Svete Stolice kvalitete studija i odgoja, koje je ova vrlo zaslužna Ustanova nudila tolikim mladima kroz desetljeća. Osobno, već od svoga dolaska u Sarajevo prije tri i pol godine, bio sam vrlo impresioniran ovim Institutom: po kompetenciji zbora nastavnika, ozbiljnosti curriculum-a studija i predmeta formacije, i također po bogatstvu pomagala koje on stavlja na raspolaganje studenata i istraživača. Stoga je Apostolska nuncijatura vrlo rado slijedila i preporučivala u ovim godinama zamolbu koju je kardinal Puljić uputio Svetoj Stolici, u ime biskupa Biskupske konferencije, da ovaj Institut bude uzdignut na Bogoslovni fakultet.

2. Na drugom mjestu, osnivanje Fakulteta predstavlja dodatan znak poštivanja sa strane Svete Stolice za pohvalno zauzimanje Katoličke Crkve u Bosni i Hercegovini na odgojnom i kulturnom polju. Kao što znadete, Katolička Crkva u cijelom svijetu živi svoje poslanje ne samo u isključivo duhovnim granicama, nego također s iskrenom željom da dadne poseban doprinos napretku i razvitku društva, posebice u nekim specifičnim područjima, među kojima je ono odgojno. Tako je uvijek bilo također u Bosni i Hercegovini, iako uz poteškoće koje su se ponekada javljale, zbog ograničenja koja su u prošlosti nametana ne samo katoličkoj zajednici, nego svim vjerskim konfesijama. Nakon nedavnog rata, zauzimanje na odgojnom području postalo je prioritet pastoralnih programa Crkve. I uvijek sam radostan kada - u kontaktima koje imam s političkim vlastima i predstavnicima svijeta kulture - mogu prikupiti također pozitivna vrednovanja za ovaj specifičan doprinos. Danas, pored

tolikih odgojnih ustanova koje imamo u Zemlji, možemo biti ponosni što imamo također jedan Bogoslovni fakultet, koji će sigurno učiniti još znakovitijom i kvalificiranijom prisutnost Crkve na kulturnom polju.

3. Na trećem mjestu, ovaj Katolički bogoslovni fakultet je uvršten u sarajevsko državno Sveučilište. Ovo je važan aspekt jer očituje - još jednom - dobre odnose koji postoje između naših ustanova i onih civilnih. To konstatiram svaki dan u vršenju svoga poslanja Papinskog predstavnika. Ovi odnosi su najviše priznanje imali u Temeljnog ugovoru između Bosne i Hercegovine i Svete Stolice iz 2006. godine, i razvijaju se kroz mnoge aktivnosti koje se promiču između katoličkih i civilnih ustanova.

Naravno, jasno nam je da na ovom polju ostaje mnogo za uraditi. Osobno želim da, naročito iz poslova koji su još u tijeku Mješovitoga povjerenstva za primjenu Temelnog ugovora, mogne biti ne samo bolje definiran opći pravni okvir prisutnosti katoličke zajednice, nego da mogu biti ohrabreni i promicani toliki novi oblici suradnje. U tom smislu, ne umaram se ponavljati na svim razinama da su oni mogući i željeni, radi slike o Bosni i Hercegovini i radi dobra naroda koji žive u ovim zemljama.

Zbog tih razloga, Poglavari Svete Stolice su me ovlastili da izrazim najživlje čestitke Vama, uzoriti gospodine Veliki kancelaru, biskupima Biskupske konferencije, Dekanu i nastavničkom zboru, i mnogima koji su s tolikom zauzetosti radili za ostvarenje ovoga projekta. U isto vrijeme, ovlašten sam izreći živu zahvalnost Rektor Magnificusu sarajevskoga državnog Sveučilišta za pokazano raspoloženje - zajedno s akademskim zborom Sveučilišta - da ovaj Katolički bogoslovni fakultet prihvate u krilo državnog Sveučilišta. Želja je da također iz ove kvalificirane suradnje mogu doći toliki dobri plodovi radi sadašnjosti i budućnosti Bosne i Hercegovine. Hvala!

Sarajevo, 19. listopada 2009.

Prigodna riječ na otvaranju KBF-a u Sarajevu

“Za vršenje službe evangeliziranja koju joj je povjerio Krist, Crkva ima pravo i dužnost osnivati i promicati Sveučilišta i Fakultete koji ovise o njoj” (Apost. Konst. Sapientia christiana” čl.1) Crkveni fakulteti - koji su namijenjeni općem dobru Crkve i cijela crkvena zajednica treba ih cijeliti kao nešto dragocjeno - trebaju biti svjesni vlastite važnosti u Crkvi i svoga dioništva u ministereju Crkve, prema vlastitom djelu...” - tako započinje uvodni dio Dekreta kojeg je potpisao Prefekt Kongregacije za odgoj kardinal Zenon Grohovevski. Tim dekretom TEOLOŠKI STUDIJ VRHBOSANSKOG BOGOSLOVNOG SJEMENIŠTA KANONSKI UZDIŽE I PROGLAŠAVA CRKVENIM FAKULTETOM KATOLIČKE TEOLOGIJE, koji treba uvrstiti u Sveučilište u Sarajevu.

Ovim svečanim činom proslavljamo taj početak. Na ovom svečanom činu želim sve zajedno i svakog osobno pozdraviti, posebno one koje i kako je pozdravio novoimenovani Dekan KBF u Sarajevu veleučeni prof. Dr. Pavo Jurišić.

Ali KBF je utemeljen na temeljima najstarije Visokoškolske ustanove u BiH. VKT je ustanovljena od Sluge Božjeg prvog nadbiskupa vrhbosanskog-sarajevskog Josipa Stadlera 1890. g. Započelo je u vezir - gradu Travniku kroz tri godine, da bi 1893 za stalno udomilo se u ovom divnom zadnju, koje ima svoju bolnu i burnu povijest kao i cijela BiH i Katolička Crkva u ovoj zemlji. Rekoh najstarije visokoškolsko učilište jer je nadbiskup Stadler od samog početka uspostavio je na načelima visokog školstva tadašnje države austrougarske, da se na to učilište mogu upisati samo oni koji su završili “veliku matiru” ili imaju maturalnu svjedodžbu završene gimnazije.

U Sarajevu je nastao 1949. g Univerzitet, ali naša VKT nikada nije bila član Univerziteta do danas. Dapače, nakon 54 godine uspješnog djelovanja prestala raditi još 1944. g. s nadom da je to kratkotrajno, ali je to potrajalo do 1969. godine. Dakle, nakon punih 25 godina započela je ponovo djelovati ali samo na desnom dijelu ove zgrade. Kada je nadbiskup čekada otkupio lijevu stranu ove svoje vlastite zgrade, tada je redovno radila do trenutka kada je zajedno s tolikim ljudima ove zemlje morala proživjeti iskušenja izbjegništva 1992 g. Tada smo našli utočište u

Bolu na Braču. Zahvalni smo ocima Dominikanima na Bolu, gdje smo bivali dok je ratno stanje trajalo, a ova zgrada je postala sklonište i zbrinište za tolike u gradu koji je postao najveći zatvor kroz skoro četiri godine.

Stotinu ljeta ove časne Stadlerove institucije slavili smo od 20. listopada 1990. na inicijativu bivšeg rektora ove ustanove a tada dubrovačkog biskupa mons. Želimira Puljića, a ostvarivano pod vodstvom tadašnjeg rektora, a sadašnjeg pomoćnog biskupa mons. Pere Sudara. Proslava je završila 3. srpnja 1991. godine. Završetak smo slavili u prostorijama Sarajevskog univerziteta - kada su oni slavili 40. obljetnicu postojanja. Tada je iskazana volja uključenja u univerzitet, ali je rat sve zaustavio.

Kroz svoj povijesni hod utkajući svoje poslanje u ovu zemlju Bosnu i Hercegovinu i narode u njoj odgojila je i školovala do 1991. godine 381 svećenika. Nakon toga započela je i teološka formacija laika. Od 1991. g te do danas diplomiralo je 127 studenata zajedno i oni koji su za svećenike kao i laici. Kroz dosadašnji povijesni hod dala je ova institucija oko četrdeset doktora teoloških znanosti, koji su završili na raznim učilištima. Također smo ponosni što se od studenata ove časne Stadlerove ustanove četvorica postali nadbiskupi a sedmorica biskupi.

Danas svečano doživljavamo proglašenje KBF-a u Sarajevu. Razumljivo je pitanje čemu će služiti ovo uzdignuće.

Prva svrha ovog učilišta je školovanje i formacija svećenika. U posljednje vrijeme je i teološka formacija laika, koji nakon II. vat. Koncila imaju važnu ulogu u sveukupnom poslanju Crkve napose u poslanju evangeliziranja.

U procediri je pridruživanje u Sarajevsko sveučilište ili Univerzitet, te se time otvara znanstvena, kulturna i svestrana suradnja na izgradnji ove zemlje. Tim činom i grad Sarajevo, kao i kanton/županija Sarajevo te Bosna i Hercegovina dobivaju ugled na putu europskih integracija i svjedočanstvo demokratskih gibanja na našim prostorima. Neka ovdje bude spomenuto da je Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i fizičku kulturu SR BiH, još 5. 12. 1991. izdalo Rješenje o Verifikaciji rada Vrhbosanske visoke teološke škole, gdje su sve diplome priznate, jer je komisija stekla

PRILOZI

uvid da VKT ispunjava sve zakonske uvjete. Rat je zaustavio daljnju proceduru, koju danas nastavljamo te i Vladi i Univerzitetu svraćamo pažnju na postojeći dokumenat.

Nakon nemilih ratnih događanja, kada razum nije govorio, nego mržnja i sijanje smrti, sada treba progovoriti razum i intelektualna ostvarenja utemeljena na duhovnim i moralnim, kao i na svim ljudskim vrednotama. Rat nije rušio samo zdanja i ubijao ljude, nego je porušio međuljudske odnose, posijao nepovjerenje među narodima koji ovdje žive i među Crkvama i vjerskim zajednicama koje tradicionalno kroz dugi niz godina na ovim prostorima žive. Ovo učilište ima posebnu ulogu na ovim prostorima gdje se ukrštaju civilizacije, kulture i različiti svjetonazori, da odgaja slobodu savjesti i odgovornost osobnog, ljudskog, nacionalnog i vjerskog komuniciranja, vraćajući putem dijaloga povjerenje na mogući suživot i toleranciju.

Svi s kojima živimo ponovo će prepoznati važnost i značenje doprinosa kulturnoj i znanstvenoj baštini ove zemlji i svih ljudi koji u njoj žive ili u nju dolaze.

Sam Katolički bogoslovni fakultet u Sarajevu - preuzima odgovornu ulogu znanstvenog rada i napredovanja i ugrađivanja posebnog zadatka ekumenskog i dijaloškog ostvarenja živeći na ovim prostorima gdje se ukrštaju civilizacije istoka i zapada.

Blage uspomene nadbiskup Stadler je to imao u vidu kada je uz ovo zdanje napravio i crkvu sv. Ćirila i Metoda, slavenskih apostola kao most međukršćanske suradnje i razumijevanja.

Zahvalni smo Bogu za sva dosadašnja ostvarenja kroz ovih skoro 120 ljeta, ali smo sada posebno zahvalni Bogu i Crkvi da u nas ima povjerenje u ovim vremenima te nam povjerava ove zahtjevne zadatke na razini teološke znanosti za katolike u hrvatskom narodu kao i u drugim narodima s kojima živimo.

Zahvaljujemo ocima Isusovcima koji su bili prvi nositelji i odgoja i školstva, ne samo u prvih 54 godine života i rada, nego i na ponovnom oživljavanju VKT su utkali svoje

sposobnosti u surdanji s Krajevnom crkvom.

Posebno smo zahvalni đakovačkoj Bogosloviji, u kojoj smo u vrijeme prekida rada VKT i Bogoslovnog sjemeništa našli utočište te su se tamo spremali budući svećenici u biskupiji koja je nosila sve do uzdignuća na nadbiskupiju naslov i bosanska.

Zahvaljujemo i KBF-u u Zagrebu, kojemu smo bili afilirani, i tako pratio naše znanstveno djelovanje.

Na poseban način zahvaljujemo Svetom Ocu koji je po Prefektu Kongregacije za odgoj kardinalu Zenonu Grohlevskom dekretom pravno uzdigao našu VKT na KBF u Sarajevu.

Zahvaljujem Univerzitetu u Sarajevu koji je otvorio vrata da postanemo pridruženi član te znanstvene obitelji. Očekujemo i od nadležnih vlasti kantona/županije da zajedno s nama potpiše potrebne Ugovore, kako bi i po civilnom pravu mogli normalno djelovati, utemeljeno na Zakonu o vjerskim pravima i slobodama, a posebno na Temeljnem Ugovoru Svete Stolice u BiH.

Zahvaljujem svim profesorima i djelatnicima koji su iskazali spremnost surađivati i ostvarivati svoje poslanje u ovoj časnoj Stadlerovoj instituciji do sada, a sada posebno noseći odgovornost i poslanje KBF u Sarajevu. Zahvaljujem i svim studentima, koji iskazuju povjerenje te otvaraju svoje srce i pamet i tako napreduju u kreposti i znanju.

Na poseban način zahvaljujem svima Vama na Vašoj pristnosti: od apostolskog Nuncija koji ovdje predstvalja svetog Oca, te svih biskupa, svih djelatnika na učilištima rektora i dekana, svih profesora, svećenika, redovnika i redovnica, te svih studenata, kao i vas iz društvene političke vlasti, i svih prijatelja pristunih na ovoj svečanosti. Poduprite ovu Instituciju svojim mogućnostima da Vam budemo na čast i ponos, kao i Crkvi i ovoj zemlji u kojoj živimo.

Vinko kardinal Puljić
Nadbiskup metropolit vrhbosanski
Veliki kancelar KBF

Svečana sjednica povodom ustanovljenja Katoličkog Bogoslovnog Fakulteta u Sarajevu

19. listopada 2009.

Ova je akademska godina od posebnoga značaja za ovu - kako volimo danas reći - časnu Stadlerovu ustanovu, za sve nas profesore, studente i suradnike u njoj, kako one koji su završili svoj studij ovdje te danas rade na njivi Gospodnjoj i u društvenoj zajednici, tako i za nas koji smo danas zauzeti članovi ove visokoškolske ustanove. Točno kada - sada već bivša Vrhbosanska katolička teologija, koja je bila afilirana Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu - treba ući u godinu obilježavanja 120-te obljetnice od početka organiziranog katoličkog filozofsko-teološkog studija na ovim prostorima, ona postaje samostalni Katolički bogoslovni fakultet (KBF) u Sarajevu.

Dana 21. rujna 2009. godine uzoriti je gospodin kardinal Zenon Grocholewski, prefekt Kongregacije za katolički odgoj, potpisao Dekret o osnivanju Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Sarajevu, koja će biti pridruženi član Univerziteta u Sarajevu. Na čelu novoga fakulteta je uzoriti gospodin kardinal Vinko Puljić, veliki kancelar. Uzoriti kardinal Zenon Grocholewski potpisao je i druge akte koji su relevantni za ovaj fakultet, te je imenovao i prvoga dekana Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Sarajevu.

U isto vrijeme su se odvijali pregovori s Univerzitetom u Sarajevu, te smo ovih dana dobili službeni dokument od Rektora Univerziteta u Sarajevu u kojem nam saopćava da je Senat Univerziteta prihvatio a Rektor potvrdio odluku da budemo pridruženi član ovoga sveučilišta.

Katolički bogoslovni fakultet službeno je započeo s radom 5. listopada 2009. godine. Danas ovaj fakultet proslavlja svečanost ustanovljenja, a kao fakultet i prvi Dan Katoličkog bogoslovnog fakulteta - sv. Luku, pod čijom je zaštitom do sada stajala i Vrhbosanska katolička teologija. Taj smo blagdan proslavili sinoć svečanim euharistijskim slavljem u našoj katedrali, koje je predvodio preuzvišeni gospodin apostolski nuncij mons. Alessandro d'Erizzo, uz uzoritog kardinala Vinka Puljića i svih biskupa naše Metropolije, mons. Franje Komarice, biskupa banjalučkoga, mons. Ratka

Perića, biskupa mostarsko-duvanjskoga i upravitelja trebinjsko-mrkanske biskupije, mons. Pere Sudara, pomoćnog biskupa vrhbosanskoga i mons. Đure Hranića koji je došao kao izaslanik predsjednika Hrvatske biskupske konferencije mons. Marina Srakića nadbiskupa đakovačko-osječkog, uz koncelebraciju i nazočnost mnogih svećenika koji su došli da proslave s nama ovaj značajan trenutak u povijesti ove mjesne Crkve. A evo i danas se među nama u ovom našem slavlju nalaze mnogi naši prijatelji, znanci i ugledni gosti.

Stoga mi je posebna radost da Vas sve mogu pozdraviti na ovom svečanom slavlju, te uskliknuti: Dobro nam došli u naše Sarajevo!

Poimence pozdravljam:

- Njegovu uzoritost *Vinka kardinala Puljića*, vrhbosanskog nadbiskupa i metropolitu, predsjednika Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i velikog kancelara Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Sarajevu. Ujedno mu izričem zahvalnost za sav napor uložen u zalaganju za ovu visokoškolsku ustanovu kroz mnoge godine njezina djelovanja;
- Njegovu ekselenciju preuzvišenog gospodina mons. dr. Alessandra d'Ericca, nadbiskupa i apostolskog nuncija u Bosni i Hercegovini, te izričem zahvalnost njemu osobno, a preko njega Svetoj stolici, posebno uzoritom gosp. kardinalu Zenonu Grocholewskom, za svu pomoć i potporu u realizaciji puta koji nas je doveo do ovoga cilja kojega danas obilježavamo;
- Pozdravljam *mons. dr. Ratka Perića*, biskupa mostarsko-duvanjskoga i upravitelja trebinjsko-mrkanske biskupije;
- Pozdravljam *mons. dr. Franju Komaricu*, biskupa banjalučkoga;
- Pozdravljam *mons. dr. Želimira Puljića*, biskupa dubrovačkoga koji je nekada bio profesor i rektor u ovoj kući, te je veliki dio svoga život ugradio u ovu ustanovu;
- Pozdravljam *mons. dr. Peru Sudara*, pomoćnog biskupa vrhbosanskoga i promicatelja katoličkog školstva u BiH;
- Pozdravljam provincijala franjevačke provin-

PRILOZI

PRILOZI

cije Bosna Srebrena, mnogopoštovanog oca Lovru Gavranu, a s njim i svu našu redovničku subraću.

- Pozdravljam *mons. Waldemara Sommertaga*, tajnika Apostolske nuncijature u Sarajevu;
- Pozdravljam *mons. Ivu Tomaševića*, generalnog tajnika BK BiH;
- Pozdravljam njegovu ekscelenciju *g. Tončia Stanišića*, veleposlanika R. Hrvatske u Bosni i Hercegovini;

Pozdravljam

- Veleučenog *gosp. prof. dr. Faruka Čaklaviću*, rektora Univerziteta u Sarajevu, a s njim i veleučenu *gospođu prof. dr. Slavenku Vobornik* prorektorice za nastavu i glavnog tajnika *gosp. Zorana Seleskovića*, te sve dekane i prodekane istoga sveučilišta;
- Pozdravljam i *gospođu dekane katoličkih bogoslovnih fakulteta*, u čijoj smo zajednici do sada djelovali;
- Među njima posebno pozdravljam veleučenog *gosp. prof. dr. Josipa Oslića*, dekana KBF-a u Zagrebu, ovdje nazočnoga prodekana i *dr. doc. Slavka Sliškovića*, i sve profesore s tog fakulteta;
- Pozdravljam veleučenog *gosp. prof. dr. Peru Aračića*, dekana KBF-a u Đakovu, ovdje nazočnog i sve profesore s tog fakulteta, te rektora Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu *prof. dr. Josipa Bernatovića*;
- Pozdravljam veleučenog *gosp. prof. dr. Nediljka Antu Aničića*, dekana KBF-a u Splitu, ovdje nazočnog prodekana i *doc. dr. Alojzija Čondića*, kao sve profesore s tog fakulteta;
- Pozdravljam veleučenog *gosp. prof. dr. Ismeta Bušatlića*, dekana Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu i sve profesore s tog fakulteta;
- Pozdravljam veleučenog *gosp. prof. dr. Milu Babića*, predstojnika Franjevačke teologije i sve profesore ovoga učilišta;
- Pozdravljam veleučenog *gospodina prof. dr. Antu Mišića*, dekana Filozofskog fakulteta Družbe Isusove u Zagrebu i sve profesore ovoga fakulteta i njihove Teologije;
- Pozdravljam *preč. g. Marka Zupka*, rektora Bogoslovnog sjemeništa u Sarajevu;
- Pozdravljam svu veleučenu *gospođu dekane, prodekane, predstojnike, predstavnike fakulteta, Veleučilišta, Teološkog instituta u Mostaru.*

- Pozdravljam *predstavicu Katoličkog bogoslovnog fakulteta iz Beča gospođu Marie Theres Igrac*. Katolički bogoslovni fakultet u Beču ove godine slavi 625 godina svoga postojanja, pa Vas molimo da ovom časnom "starcu" prenesete naše čestitke.
- Pozdravljam sve *generalne i biskupske vikare* koji su ovdje u ime svojih dijecezanskih biskupa;
- Pozdravljam i predstavnike drugih kršćanskih Crkava i vjerskih zajednica:
- Pozdravljam *glavarice sestrinskih družbi* čije je sjedište ovdje u Sarajevu;
- Pozdravljam *predsjednike i direktore kulturnih i karitativnih ustanova*;
- Pozdravljam *predstavnike sredstava za društvenu komunikaciju*;
- Pozdravljam sve kolege profesore, a posebno vas drage studentice i studenti ove visokoškolske ustanove, kao i studente s Franjevačke teologije u Nedžarićima, a i drugih učilišta ovdje u gradu;
- Pozdravljam *ravnatelje, profesore, nastavnike, učitelje i učenike Katoličkih školskih centara*;
- Pozdravljam ovdje prisutnu *braću svećenike, redovnike i redovnice* koji djeluju na području Vrhbosanske metropolije.

Poštovani!

Uzdignuće naše teologije na rang bogoslovnog fakulteta iziskuje od nas i dodatni napor u izvršavanju zadaće koja se nalazi pred nama. Svakako će ovaj bogoslovni fakultet stajati i dalje u službi naše Metropolije, a i ove mjesne Crkve. Neka Duh Sveti koji vodi Crkvu kao hijerarhijsko ustrojstvo Kristova tijela gdje svi udovi istoga tijela služe Glavi, Kristu Gospodinu. Taj nas Duh ujedinjuje u darovima (karizmama) u zajedništvu služenja.

Svi smo odgovorni u istoj zadaći da na ovom fakultetu izgrađujemo svijest crkvenosti, gdje će naši studenti bilo kao svećenički kandidati bilo kao laici moći uranjati u otajstvo Crkve koju će zatim i oni izgrađivati gdje će ih Duh Sveti voditi u djelovanju na njivi Gospodnjoj.

Bogoslovni će fakultet, njegujući teološke discipline, morati ući u dijalog s drugim filozofskim ili znanstvenim disciplinama i sustavima, među kojima može biti i onih koji ne mogu biti "saveznici s teologijom". Ali će ih uz

solidnu znanstvenu formaciju, gdje će se znati razlučiti znanstveni i filozofski sustavi, naravno na obostranu korist, respektirati i ući s njima u ozbiljan dijalog, istražujući, izlažući i čuvajući poklad vjere.

Mi živimo ovdje na jednom prostoru u kojem smo manjina među kršćanskom braćom i sestrama koji žive svoju crkvenost na drukčiji način, zato će biti potrebno da ovaj Fakultet promiče i ekumenski dijalog na teološkoj i znanstvenoj razini. Uz to pokazati dijalošku otvorenost i prema drugim religioznim tradicijama, a posebno u našoj sredini s islamskom vjerskom zajednicom, pa nam je u tom smislu Bogom dodijeljena uloga graditelja dijaloga koji će biti kao most koji povezuje kulturalno bogatstvo Istoka i Zapada.

Djelovanje našega fakulteta ostvarivat će se u sastavu Sarajevskog univerziteta kao njegov pridruženi član, a koje danas broji 24 visokoškolske ustanove, te se afirmiralo kao kvalitetno moderno sveučilište. Zahvaljujemo senatu Univerziteta i gospodinu Rektoru na potpori što su jedno katoličko bogoslovno učilište željeli i htjeli imati uza se. Zahvaljujemo i nadležnim kantonalnim vlastima na dosadašnjoj potpori u traženju puta pridruživanja, s nadom da će ovi završni radovi ubrzo biti privedeni kraju.

Zahvaljujem članovima Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, koji su shvatili izazov vremena i prihvatili zadaću koja se nalazi pred svima nama. Zahvaljujem i KBF-u u Zagrebu, u čijem smo sastavu bili do sada kao njihov afilirani član, što su prepoznali trenu-

tak te postupali u skladu s tim u izgradnji svojih odnosa s nama.

Drage kolege profesori, odgojitelji, bogoslovi, studentice i studenti, moram priznati da je čast stajati ovdje danas kao dekan ove ustanove, ali sam svjestan i bremena odgovornosti koji se nalazi preda mnom i pred svima nama. Ne možemo biti da ne zahvalimo svim onim ljudima koji su do sada prošli kroz ovu ustanovu. Stoga se danas sjećamo najprije Sluge Božjega Josipa Stadlera koji je osnovao Vrhbosansko bogoslovno sjemenište s teologijom; zatim otaca isusovaca koji su desetljećima ugrađivali svoj život uzdižući mladi naraštaj za potrebe Crkve na hrvatskom govornom području; svih dijecezanskih i redovničkih svećenika koji su kao profesori i odgojitelji radili ovdje na slavu Božju; neka im svima Bog bude nagrada za njihov rad i njihovu žrtvu.

Naravno da zahvalnost ide i svima onima koji su počeli promišljati o uzdignuću Vrhbosanske katoličke teologije na fakultet, a posebno dekanima, mojim prethodnicima koji su to i realizirali: pok. prof. Marku Josipoviću, zatim prof. Anti Ćosiću i prof. Zdenku Spajiću i njihovim suradnicima.

A sada, ne počinjemo, nego nastavljamo posao u izvršavanju zadataka koji se ovdje u našoj domovini stavljaju pred Crkvu i pred teologiju kao znanost, pa tako i pred naš teološki fakultet. Hvala.

*Dr. Pavo Juriš
Dekan KBF-a*

PRILOZI

Kardinalova propovijed u Mariji Bistrici 12. 10. 2009.

Dragi brate u biskupstvu, draga braćo misnici, drago braćo i sestre!

Vjerujem da svi osjećate u srcu jednu radost. Došli smo našoj nebeskoj Majci. Ovdje u nacionalno svetište svih Hrvata, ali ne samo Hrvata. Marija nije samo za Hrvate Majka, ona je za sve narode. Ali biskupi hrvatskog naroda nekako su odlučili da ovo svetište bude svetište svih Hrvata. I zato i mi Hrvati iz BiH kao katolici dolazimo ovdje našoj nebeskoj Majci. Ona je nama majka darovana na Kalvariji s

križa. Kad je Krist, čuli smo to u evanđelju, dao svome učeniku svoju Majku za majku. I mi nismo siroti. Mi imamo majku. A majka je simbol ljubavi, majka je simbol žrtve, majka je simbol života. Ona začinje, rađa i dariva život. Marija je to istinski i bila. Začela, rodila i darovala život. I Isus koji je naš život svoju Majku ostavlja nama za majku. Mi smo njoj došli kao Majci, djeca Marijina. A što radi dijete kad dođe majci? Povjerava joj sebe, svoje radosti, i majka ima i uho i srce da čuje. Da razumije i zato smo radosni jer smo došli maj-

PRILOZI

ci, donijeti joj sve ono što je naša životna muka. Na poseban način na početku mise rekao sam da danas želimo glavnu nakanu u ovoj godini svećenika baš moliti za svećenike, jer oni su u ratu posebno bili simbol sigurnosti, simbol okupljanja. često znam reći, oni nisu sveci ali su bili hrabri. I ovdje odajemo priznanje za njihovu hrabrost i vjernost biti uz narod, trpjeti zajedno s narodom, hrabriti ga, donositi mu nadu. Međutim, rat je prošao. Ali ostao je drugi rat. Poslije rata rat. Gdje nekako osjećamo da se nadvija jedan strah, jedna nesigurnost jedno nijekanje našeg korijena našeg identiteta, našeg postojanja. Zato smo došli da molimo za te svećenike da se ne zbu- ne. Da ih ne zavede duh vremena, duh politike, duh materijalizma, duh potrošački, nego da ostanu hrabri pastiri da budu ispred svoga stada, da ih vode Kristovim stopama. I pravo je da za njih molimo, ali još više da izvršimo Isusovu zapovijed molite gospodara žetve. Danas je subota i kao što su apostoli subotnji hod učinili zajedno s Marijom moliti. I mi smo učinili svoj subotnji hod, svatko iz svoje župe. Odajem priznanje svim dekanima, župnicima, župskim vikarima, pastoralnim djelatnicima koji su poslušali glas nas biskupa i organizirali vaše hodočašće. Hvala vam na toj spremnosti da prihvatite žrtvu putovanja, jer naš je cijeli život putovanje. I ovo današnje hodočašće je simbolika našeg životnog putovanja. Došli smo ovdje da zajedno s Marijom molimo za onog duha da se dogode novi Duhovi. Novi Duhovi u ovom materijalističkom vremenu, u ovom relativizmu i vremenu urušenog morala. Da se dogode novi Duhovi, da crkva ima hrabrosti u ovom teškom vremenu radosno kročiti Kristovim stopama, hrabro svjedočiti radost Kristova uskrsnuća. Vjerni biti Bogu, crkvi i svome narodu. Zato smo došli da se dogode novi Duhovi, ne novi Dayton, nego novi Duhovi. Jer vidimo, trebamo hrabro govoriti. I u tom pregovaračkom sustavu opet o nama Hrvatima u BiH kao da ne postojimo, kao što su nas htjeli u prvom Daytonu žive pokopati kao i da sada žele reći da ne postojimo. A mi ponovno kažemo, tu smo, ali želim ovdje reći. Narode moj ako je Bog s nama, ne bojmo se. Neće nas nijedna sila uništiti, jer Božja je jača. Zato smo došli ovdje moliti za nove Duhove. Da u nama raste vjera, pouzdanje u Boga, da nas strah ne stjera u zemlju, nego gore glave

ponosno križ na sebe za Kristom hodimo. Na tom križnom putu Marija nas susreće i kao da nam svojim očima kaže kao kad je Kristu rekla, hrabro ustrajno, ponosno i postojano. Ali mi ovdje u nacionalnom svetištu želimo reći i našoj Hrvatskoj, nemojte se stidjeti nas Hrvata u BiH. Nemojte u medijima onako negativno o nama pisati, kao da smo kamen Hrvatskoj oko vrata da mi njoj činimo da tone. Uvreda je to i poniženje nama. Mi ponosno stojimo na zemlji s vjerom otaca hrabro mučeničkom krvlju natopljenom zemlji. U toj zemlji želimo opstati, želimo zajedno narod biti istog jezika, iste kulture, iste vjere. Zato Hrvatska, nemoj se stidjeti svoga naroda. Nemoj kompleks nabijati kao da smo istinski teret vama. Nego da smo tamo kao narod koji ima pravo opstati, pravo biti ono što jest. Ako vi iz Hrvatske ne poduprete, ne možemo očekivati od Europe da nas podupre, niti od Amerike. Zato želim ovdje kod Gospe moliti za nove Duhove. Da Duh Sveti prosvjetli sve one odgovorne koji odlučuju o nama, koji puta bez nas. Da znaju mi želimo biti ono što jesmo na svojim korijenima, vjerni grobovima naših predaka. Oni su zavjet naš. Ti grobovi zovu nas i svjedoče. Dajte čuvajte svetinje koje smo vam namrli. Najveća od svetinja je vjera koja niče u obiteljskom gnijezdu. Zato želimo sačuvati u prvom redu našu obitelj, koja je gnijezdo vjere, života, opstanka i budućnosti. Ali to je i prvo sjemenište. Tu se rađaju svećenička zvanja. Obitelj koja moli za svećenička zvanja ona će roditi buduće svećenike. Zato želim ovdje kod Gospe moliti, Marijo sačuvaj nam našu obitelj. Sačuvaj da to bude crkva u malom, da bude škola molitve i morala, škola u kojoj će čovjek biti čovjek. Daj da iz obitelji niču ljudi koji će graditi pravedno društvo, čestitu državu i istinski biti u procesu ujedinjene Europe oni koji će unijeti naše korijene. Zato Europo nemoj se stidjeti svojih kršćanskih korijena. Mi želimo u tu Europu s našim kršćanskim korijenom, našim imenom i prezime- nom. Ne da moramo radi procesa integracije odreći se svojih korijena. Mi želimo graditi veliku obitelj. Obitelj u kojoj ćemo biti prepoznatljivi upravo s tim križem Kristovim, prepoznatljivi s našim kršćanskim moralom, prepoznatljivi upravo s tim evanđeljem. Zato smo došli moliti da se dogode novi Duhovi. Duhovi koji će nas zahvatiti, strah ukloniti, bol

oplemeniti koju nosimo, rane izliječiti. Zato Marijo moli s nama za tog Duha koji nam je potreban da možemo hrabro gledati u budućnost, da se ne damo prestrašiti kojekakvim incidentima, napisima i provokacijama ili nijekanjima našeg opstanka i identiteta. Ovo što govorim nije upereno ni protiv jednog naroda. Mi s drugima i drugačijima želimo živjeti jednakopravno. Zato vas braćo i sestre ovdje u ovom svetištu hrabrim. Živite iz te vjere, živite temeljito, molite. Molitva je ona snaga koja je održala naše pradjedove i djedove i nas treba održati. Molitva koja je pouzdanje u Boga, koja računa sa Gospinim zagovorom. Zato smo i došli ovdje moliti. Molitva koja od Boga isprosi duha, snagu, svjetlo i postojanost našeg hoda. Zato draga braćo i sestre ovdje

okupljeni oko naše nebeske Majke, želimo joj reći: Hvala ti Marijo što si bila uz nas kad nam je bilo najteže. Marijo tvoji smo, tvoji hoćemo da budemo i tvoji hoćemo biti. Prati nas zagovorom svojim, primjerom svojim kako biti Bogu poslušan i odan. Da istinski vraćajući se kućama donesemo svjetlo vjere i radost kršćanskog življenja. Da u kuću unosimo ljepotu i radost zajedničkog življenja. Tu kuću ukućani čine. Zato želimo izliječiti svoje rane, koje su izvor svih svađa, nemira i sukoba. Izliječiti rane kroz sakrament ispovijedi, kroz ovu pokoru i molitvu kako bi se radosniji kući vratili i ponosniji svagdašnjicu živjeli. Gospe prati nas na našem životnom putu da ostanemo vjerni Bogu, crkvi i svome narodu. Amen

PRILOZI

PROPOVIJED: Bobovac, 24. 10. 2009. (Misa za domovinu)

Draga braćo misnici, draga braćo i sestre!

Na početku ove moje besjede još jednom pozdravljam sve hodočasnike, braću misnike redovnike i redovnice, djelatnike katolike iz ministarstva obrane BiH, pripadnike oružanih snaga, redarstvenike na svim razinama kao i sve naše goste iz drugih struktura sve okupljene vjernike na ovom povijesnom mjestu za nas Hrvate katolike u BiH. Možda ova riječ koju sam pripremio vama kazati ne bi je trebalo govoriti, dobro bi bilo zapamtiti ono što smo čuli prije mise kao uvodnu misao, riječi Katarine kraljice. Prigodom godišnjice smrti Katarine Kotromanić Kosače koja je umrla u Rimu 25. 10. 1478 mi se okupljamo na ovom mjestu moliti za ovu našu zemlju BiH, njezino kraljevstvo, koje je naša domovina, ali koju istinski još moramo braniti. U pisanim izvorima nalazimo prvi spomen Bobovca još 1350. godine kojega je podigao Stjepan II Kotromanić da ovaj utvrđeni grad postao je sjedište bosanskih kraljeva. Ovdje je i Katarina došla. Rođena je kažu, teško je odrediti koji grad, vrlo često spominju Blagaj na Buni u Hercegovini, a ime je dobila po njenu ocu herceg Stjepanu. Kako je otac bio zauzet svojim vladalačkim poslovima, da ne kažem spletkama, majka

Jelena se posvetila kćeri i vrlo ju je plemenito odgojila. Posebno to spominje nadbiskup Jožinović prigodom obilježavanja 500 obljetnice njene smrti u Rimu 1978. godine. Udala se za bosanskog kralja Stjepana Tomaša te je udajom pomirila oca i bosanskog kralja. Tako je postala mirotvorac. Čak i među najužom rodbinom je uvijek posredovala. I danas bi trebala jedna plemenita Katarina da uravnoteži odnose među nama Hrvatima katolicima na ovim prostorima. Čitajući povijest pitamo se pomalo gdje im je pamet bila kad su radi svoje nesloge izgubili i Hercegovinu i Bosnu pa čak i svoju vlastitu djecu. Ništa se ne čudimo jer nam je sklonost više vjerovati strancu nego sami sebi. Danas dok molimo za Domovinu, molimo za slogu. To je upravo bila nakana zborne molitve ove mise. Za slogu našeg naroda, za mir u ovoj zemlji. Ne onaj mir roba i groba, nego mir slobode i dostojanstva. Molimo za zajedničko nastojanje oko općeg dobra u ovoj zemlji. Kako je narod kroz povijest usmenom predajom sačuvao pamćenje na ovu ženu utkanu u našu povijest i vjerničku kulturu, tako i mi moramo gajiti pamćenje kojeg nam je ostavila ova plemenita žena. Zato smo u ovoj godini uzeli pastoralni program Memorija za solidarnost. Uočivši kako nam se prekraja povijest, kako nam

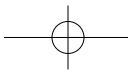
se pere pamet, te nam se nabija kompleks, ako se priznamo i ako prihvatimo svoju povijest u sadašnjem trenutku i kao narod i kao crkva. Moji su suradnici sugerirali da ponovno probudimo čuvanje naših korijena, pamćenja. Posebno nas boli da se neki odriču svoga. Želimo probuditi tu memoriju prepoznati korijene na kojima iznikosmo.

Ispričat ću dvije priče. Ovih dana slušam jednu životnu priču. Povratnik na svoje ognjište skromno uređuje kuću i sprema se za zimu. Pitaju ga ljudi: ljudino što se ti vrati? Pa ti si dobro živio tamo u Hrvatskoj? On odgovara: jesam dobro sam živio nije mi ništa falilo, ali mi je dosadilo u Hrvatskoj dokazivati da sam ja Hrvat iz BiH, a ne bosanac ili još gore bosanđeros. Vratio sam se jer ovdje ne moram dokazivati da sam Hrvat, moji komšije svi znaju i tako mi pristupaju. To mi je ulilo mir u dušu, dodijalo mi je dokazivati što sam i tko sam.

Druga priča. Ovih dana otvaram internet i na misijskoj stranici i zagolicala me informacija o Zambiji u kojoj sam bio. Čitam izvješće misionara Antuna iz Zambije. Pohađa jednu postaju svoje misije da tamo krsti pripravnike. Vrlo dramatično i simpatično opisuje taj čin pohoda. Ljudi na udaru slonova koji im sve uništise. Nemaju ni vode, mole misionara da im pomogne iskopati arteški bunar, nabaviti bijelog kukuruza za hranu jer oni samo od bijelog kukuruza prave puru. Slonovi su im sve uništili. Misionar im veli pa ljudi bolje bi bilo da se vi odselite odavde gdje vam slonovi uništavaju sve, te da se nastanite na nekom drugom pogodnijem mjestu. Oni odgovaraju, ni govora mi nemamo kamo otići ovo je naša očevina, nikuda od očevine pa makar umrli i od gladi od žeđi. Misionar dirnut tom toplinom ljudi koje smatramo divljacima, ali imaju ljubavi za svoje. Ne treba komentar.

Danas moleći za domovinu želimo prepoznati i zavoliti svoje. U tom što kažem svoje prepoznajemo Katarinu koja je znala vjernički živjeti u ozračju divljih gibanja, spletkarenja, mržnje i zavisti i izdajstva. Tako nam povijest ostavi ime Radaka koji je izdao Bobobvac koji 21. 05. 1463 pao Turcima u ruke. Katarina bježi, dospijeva do Dubrovnika, ali ni tamo nije mogla ostati. Pala su u ruke Turcima i njezina djeca koja su kasnije kako u našem narodu se kaže poturčena. Ta vrlo kraljica ostavila je divan primjer ljubavi prema svojoj vjeri,

gradeći crkve, izrađujući ručni rad vrle predmete za svetu misu. Posebno je učila žene od ovog kraja i gdje kod je bila da znaju raditi i od svog rada živjeti. Narod koji ima vrijedne žene ima uporište za budućnost. Naša zemlja BiH i mi u njoj kao Hrvati i katolici želimo iz vjere živjeti snagom vjere, koja nam ulijeva nadu i snagu, ali osjećamo da se u ovu zemlju uvukao nemoral, droga, razne ovisnosti, kriminal, egoizam. Zato moleći za domovinu želimo da se vrati dostojanstvo vjernika u javnosti. Da istinski s poštovanjem susrećemo svakog vojnika, policajca, političara i gospodarstvenika. Nema ništa što mi nismo ukaljali i oskvrnuli. Valja ponovno vratiti dostojanstvo. Zato i molimo za međusobnu solidarnost, zauzetost jedni za druge. Tako ćemo doprinijeti osobnoj i zajedničkoj sigurnosti, ali i napretku ove zemlje i svih ljudi u njoj. Naša sloga nije usmjerena protiv drugih, nego da mi na svojim nogama stojimo. Zato Katarinino mirotvorstvo neka vrati duh pomirenja i povjerenja prvo među nama a onda s drugima i drugačijima s kojima živimo. Ne smijemo zaboraviti svoj poziv, ne želimo ga iskoristiti huškački protiv drugih, ali moramo znati svoje korijene. Vjera, kršćanstvo, Isus Krist ne da mrziti jer gdje je mržnja nema slobode, ali to ne znači da nemamo pravo stati na svoje na noge i ponosni biti na svoje korijene. I to nas Isus uči, kako je ponosno odgovorio onome koji ga je ošamario: Ako sam krivo rekao je: dokaži, ako nisam zašto me biješ? To i mi danas smijemo reći. Zašto smo krivi jer smo to što jesmo u ovoj zemlji? Zar nemamo jednaka prava? Zašto moramo tim strancima trajno dokazivati, mi smo tu imamo svoj identitet, povijest, kulturu, jezik, vjeru. Ne dajmo obrisati to pamćenje, ne dajmo naše svetinje, ali želimo poštivati druge. Učimo naše mlade našoj povijesti, prenesimo baštinu. Posebno prenesimo velikane duha koji su utkali svoj život u našu povijest kao što je i Katarina Kotromanić Kosača. Posebno ne smijemo zaboraviti krv koja je natopila ovu grudnu, bilo da se radi o našim mučenicima, ljudima koji su voljeli ovu grudnu pa je branili. Ne mogu nažalost razumjeti manipuliranje, sa svim tim ljudima kada su umirali za tu zemlju. Boli me, volio bih da znamo poštivati vrednovati i one koji su poginuli, i one koji su ranjeni i oni koji nose bol u duši zbog rata i ratnih događanja, jer je oskvrnuta

ljubav prema toj grudi jer se nametnuo jedan drugi interes. Zato želim da na ovom svetom mjestu učinimo jedan zavjet. Nisam repa bez korijena. Zavjet da i ja nešto moram doprinijeti da moj narod bude čestitiji, pošteniji i da može imati dostojanstvenu budućnost. Nitko nema mandat srozati naše dostojanstvo niti trgovati s našim pravima. Da ne znam koliko moći u svijetu ima. Mi znamo svoje vrednovati tuđe poštivati. I svima jasno dati do znanja da to ide iz naše vjere koja nas uči voljeti, a ne mrziti. Zato ovdje želimo na poseban način Katarinu moliti da ona isprosi hrabrih i svetih žena kao što je ona bila u ovakvim vreme-

ma. Isto tako da bude posrednica među svim razidenim, posvađanim i udaljenim, da se vrati povjerenje među nama. Da izgrađujemo pomirenje međusobno, da stvorimo spremnost zajednički izgrađivati tu grudu jer ona je sveta za nju su umirali. Ne smijemo biti ni kukavice ni izdajice ni hulje i prezirati te žrtve utkane prije nas i za nas. Mi budimo generacija koja će ostaviti svijetli trag za buduće generacije. Zato je ovaj Bobovac mjesto gdje želimo obnoviti svoje pamćenje, istinski obnoviti svoje korijene i hrabri biti za hod u budućnost pouzdanjem u Boga. Amen

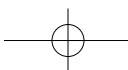
PRILOZI

Propovijed u Zavodu sv. Jeronim na blagdan Nikole Tavelića, 15. 11. 2009.

Uzoriti gospodine kardinale, braćo u biskupstvu, draga braćo misnici i đakoni draga braćo i sestre!

Danas slavimo sv. Nikolu Tavelića, sveca porijeklom iz Šibenika koji se u svojoj mladosti oduševio Franjinom duhovnošću. A to je evanđelje, to je Isus Krist i to je evanđelje Isusa Krista; te je Krista po Bosni kao misionar propovijedao. Onda ga je ponijela revnost prema svetim mjestima i svetoj zemlji. I tamo je pošao propovijedati i prigodom jednoga svetkovanja ili slavljenja Kurban bajrama on je pošao među muslimane svjedočiti Krista; on i još trojica njegove subraće. Tada su ga uhvatili i kako je tu bio onaj koji sudi odmah su ga i osudili na smrt. A prije toga su ih dobrano mučili. Mučili su ih od 11 do 14 studenog da bi ih 14. studenog ubili, sasjekli, spalili i pepeo rasuli. Da bi sakrili čašćenje njihove mučeničke smrti. Dugo su čekali braća na njihovo proglašenje svetim. 21. lipnja, kad sam kao đakon obavljao duhovne vježbe za prezbiterat, proglašen je svetim Nikola Tavelić, prvi svetac proglašeni iz hrvatskog naroda. Često puta sam znao slušati kontroverzne osvrte na njihovu mučeničku smrt, posebno na smrt Nikole Tavelića. I sam sam koji puta u sebi prebira: pa što ih je nosilo u tu žižu? Na poseban način u meni se promijenilo mišljenje kad sam ove godine zajedno sa svojim svećenicima pohodio sveta mjesta u godini svećeničkoj. Kao

prvi naš korak obilježavanja pošli smo u Svetu Zemlju. Mudri ljudi nazivaju pohod svetom zemlji zapravo čitanjem petog evanđelja. Čitati ono gdje se to dogodilo. Kad sam došao tamo osobno me je dirnulo u dvorani Posljednje večere gdje sam mogao shvatiti ono vrijeme osvajanja svetih mjesta i nametanja islama. Jer u dvorani posljednje večere su tragovi džamije. A onda, nekako sam bio posebno dirnut: bazilika Kalvarije i Isusovog groba ili mjesta uskrsnuća gdje ključeve i dan danas čuvaju muslimanske obitelji. Da ne bi netko krivo razumio moju besjedu želim upravo o tome reći da nije lako dozvoliti da se otuđi ona tvoja svetinja. Vjerujem da je to i Nikolu ponijelo i njegovu braću kad je vidio da ta sveta mjesta postaju otuđena. Kako su često puta krivo tumačili branjenje svetih mjesta makar i oni koji su branili pravili su gluposti. Ali to ne znači da nismo imali obvezu i dužnost braniti svoja sveta mjesta. Pa i danas ta sveta mjesta često puta su zapuštena. Pitam se gdje su kršćani svijeta koji nose ime Kristovo da tako olako zaborave ta sveta mjesta. Danas smo u vremenu kada crkva šalje tako divne poruke o dijalogu. I nema drugog puta. Mi moramo uspostaviti dijalog s drugima i drugačijima, na poseban način s muslimanima i islamom, ali nema pomirenja koje se ne temelji na istini i pravdi. To je tek pravo pomirenje i to i muslimani naučavaju i temelji se na istini i pravdi. I zato je prevažno shvatiti da čovjek ima pravo svoje voljeti, svoje svje-

PRILOZI

dočiti i za svoje umirati, ali ne protiv drugih. Možda će netko reći a što su išli provocirati? Ovdje se osvrćem ne na ono vrijeme, nego danas. Jedan stari svećenik izlazi iz katedrale, prilazi mu neki čovjek i kaže: stari kad ćeš se ti odreći svoje krive vjere? Koje krive vjere? Pa ja sam te došao uputiti na pravu vjeru jer ti si u krivoj vjeri. Stari se prepao jer su to bila još nesigurna poratna vremena. Reče on: pusti mene staroga da umrem u miru! Baš zato te želim poučiti da ne umreš u krivoj vjeri. Mislio sam da je to malo ekstremno: Pohađajući naše katolike u Danskoj hodam ulicom i doživim slično: jedan mi pristupa i kaže: kad ćeš se ti odreći te krive vjere? Ja se na to trgnuh. On tako hrabro drsko provocira mene biskupa, kad ću se ja odreći te krive vjere. Gledam u njega a jesi li ti siguran da si ti u pravoj vjeri? Jesam. Ostani ti u toj svojoj sigurnosti, a mene ostavi u mojoj sigurnosti. Zna: dijalog se može uspostavljati samo ako znamo poštivati jedni druge. Bez tog poštivanja, bez uvažavanja da smo različiti nema pravog dijaloga, bez upoznavanja jednih drugih. Zato mi biskupi u BiH, živeći sa muslimanima želimo ih uputiti da naša učilišta istinski pristupe studioznom upoznavanju jedni drugih i tražeći ono što je zajedničko, opće dobro, a poštivajući jedni druge. Nažalost, mi doživljavamo u zadnje vrijeme jako puno tiskanja knjiga protiv Isusa Krista da on nije Sin Božji, da je to kriva vjera. Tu nema dijaloga, to je širenje mržnje. Također smo doživjeli i tu nepravdu. Prolazeći Turskom vidjevši kako su kršćani obezvrijeđeni, kako katolici teško imaju prava na svoju imovinu, a posebno Katolička crkva. Ako želimo uspostaviti jedan pravedni dijalog pitam se zašto Europa šuti. Gdje su kršćani svijeta da pomognu onoj maloj zajednici koja je obespravljena, a tako su nam puna usta ljudskih prava. Isto tako je u Sarajevu. Već deset godina tražim dozvolu za crkvu na Grbavici i nakon deset godina ne mogu dobiti. Dobio sam na mjestu gdje moram izmjestiti cijelu infrastrukturu ispod zemlje koja će koštati nekoliko stotina tisuća eura. I moram platiti tu zemlju, a sve su islamske zajednice dobivale dozvolu za grad-

nju džamija bez plaćanja. Zato sam pisao gradonačelniku u Rijeci, Kölnu i Ljubljani koji su dali dozvolu za gradnju džamija. Bravo! Imaju ljudi pravo na vjerske objekte, a zašto se ne pitate kako mi prolazimo. Slaveći ovog sveca koji je svjedočio svoju vjeru imam osjećaj da se kršćanska Europa stidi svoga kršćanstva. Boji se da neće netko reagirati. Kad sam međunarodnim predstavnicima govorio o tim dvostrukim mjerilima i nepravdi oni su slegli ramenima boje se terorizma. Pa nije terorizam islam. Islam treba vrednovati kao jednu vjeru i tražiti put suradnje. Ali ne treba stvarati kompleks straha. Istina, oni ne daju vrijeđati svoje svetinje. U Pakistanu još i danas postoji taj zakon. Dovoljno da jedan kaže da je netko blasfemiju izrekao i ne gine mu smrtna kazna. I to je stvarnost. Mi ne smijemo istom mjerom vraćati. Ali treba biti pozitívni reciprocitet. Kršćanstvo kaže: prava ljudska sloboda savjesti vrijedi za sve jednako, na svim prostorima. A ne kukavičluk koji vidi interes politički ili gospodarski. Zašto ovo govorim. Nama nedostaje hrabrosti vjere da znamo za svoju vjeru i istinski trpjeti. I ne kukavički se povlačiti. Danas nam treba heroja vjere. Europa je izgubila hrabrost vjere da svjedoči, da svetinje svoje čuva, da moralna načela brani. Danas nam takvih heroja treba. I zato slaveći danas svetog Nikolu, koji je prvi od Hrvata proglašen svetim, barem nama Hrvatima treba biti primjer svoje voljeti i za svoje se žrtvovati. I ne biti kukavica i povlačiti se pred svakom malom prijetnjom. Nego znati vjeran i postojan biti. Znati svetinju voljeti i za nju se žrtvovati. Stara je besjeda **ono što se voli za to se žrtvuje, ono za što se žrtvuje to neće nestati**. Samo oni ljudi grade budućnost koji su spremni na žrtvu. Slaviti mučenika to znači nadahnuti se na toj hrabrosti vjere. Biti spreman žrtvovati se za ideale vjere. Ne protiv drugih, nego boriti se živjeti i svjedočiti one svetinje koje smo baštini. Zato želim da nam sveti Nikola isprosi hrabrosti vjere, spremnosti na žrtvu, te postojanost i ustrajnost svjedočiti to što je ugrađeno u nas kroz povijest i kršćanstvo. Amen

Propovijed 24. 11. u kapelici na Susretu svećenika ređenih od 1999.-2009. godine

PRILOZI

Draga braćo misnici!

Najprije vam želim zahvaliti da ste prihvatili poziv i da smo zajedno. Mi istinski trebamo raditi da budemo zajedno. Jedan drugoga trebamo. Povezani smo sakramentalnim bratstvom. I zato to zajedništvo treba gajiti. To je ono što je neprolazno. Iz prvog čitanja vidljivo je: sve je ljudsko krhko i sve propada. Ostaje onaj kamen koji je zaglavni kamen, kojeg ljudska ruka nije odvalila, koji je srušio sva kraljevstva i nadživio sve politike. Tome kraljevstvu mi služimo. To je silno važno da čovjek osjeti jednu sigurnost i jedno uporište. Ono što je Božje ne propada. U to vjerujem, tomu služim i na tome se gradi naše bratstvo i zajedništvo.

Drugu misao koju želim posebno istaknuti iz evanđelja: ne dajte se zavesti. Govorim kao pastir ove mjesne crkve. Znam, koji puta o sebi imamo pretjerano mišljenje, nekad pozitivno nekad negativno. Treba imati realno mišljenje. Mi smo krhki ljudi. Ne treba misliti kako se meni ne može dogoditi. Sv. Pavao kaže: tko misli da stoji neka pazi da ne padne. Međutim, ja ne prosuđujem niti osuđujem, nego osjećam pastirsku zauzetost za vas, mladi kler, snagu i budućnosti ove crkve. Ne dajte se zavesti. Čime? Upravo tom ljudskom krhkošću. Najvećeg zavodnika nosiš u sebi kao čovjek krhko biće. Tu treba imati hrabrosti pa samom sebi jasno reći: moj Isus treba živjeti. Moj - evo me - treba živjeti i u mome celibatu i u mome posvećenju. I u mome služenju. Osim toga, vrlo ću blisko govoriti o drugim stvarima. Trenutci zavodjenja su onda kad se čovjek prepusti jednostavno jednoj umrtvljenosti. Prestane redovno moliti. Onda se u njemu probudi želja da se nečim zadovolji. Prazan se ne možeš oduprijeti napasti. Nema tog čovjeka da je tako jak da se može oduprijeti napasti prazan. Zato hrabrim: ne dajte se nikad isprazniti duhom. Punite svoju energiju molitvom, bratskim druženjem. Ne bježite od svećeničkog društva. Ne tražite utjehu u onima koji vas ne mogu

utješiti. Niti u alkoholu, niti u trošenju, niti u ženskom društvu. A pogotovo ne u toj devijaciji koju ovo moderno društvo podupire kao nešto slobodarsko a to je homoseksualnost, a pogotovo, nedaj Bože u pedofiliji. Ovo vam govorim jer direktivu imam od svetog Oca: bori se da sačuvaš svoje svećenike. Crkva je izranjena urušenim svećeničkim celibatom. Papa traži od nas biskupa da hrabrimo mlade svećenike da ne odu u devijaciju. Možda će te zbuniti kad susretneš one koji su posrnuli i svoje posrtanje brane kao nešto normalno. Ne daj se zavesti. Nije tebi niti tvoj biskup mjerilo, niti tvoj subrat: Isus je tebi mjerilo! Tebi i meni. Zato hrabrim u tom svećeničkom dostojanstvu, čuvaj ga, ne daj se zavesti. Niti od sebe niti od drugih niti od javnog mijenja koje jednostavno pere pamet i ne da drukčije misliti.

Zato mi je drago da možemo zajedno biti i to sami o sebi razmišljati u ovoj kapelici. Zato sam izabrao kapelicu. Imam pomalo i jedan poseban osjećaj u ovoj kapelici radi sluge Božjega Stadlera, ali i radi povezanosti pokojnog pape koji je boravio u ovoj kući. Ovih dana kad sam bio u Rimu. posebno sam na grobu Sluge Božjega Ivana Pavla II molio za vas svećenike. Sveti oče ti si me imenovao i posvetio u biskupskoj službi i redu, daj mi sad izmoli tu milost da mogu mjesnu crkvu koju si mi povjerio voditi da zaista napreduje. A napredovat će najbolje po revnim svećenicima. A ne po učenim glavama, nego vjernim i vrijednim svećenicima. Zato ovaj naš sastanak neka bude ohrabrenje u vjeri u naše svećeništvo i neka nas zagovaraju ovi hrabri mučenici koji su znali umirati. Meni je draga rečenica koju rado ponavljam u određenim momentima: ono što se voli zato se umire, a ono za što se umire. To ne odumire! Nas hvata koji puta strah kako će odumrijeti ova biskupija? Neće odumrijeti ono što se voli zato se umire a ono za što se umire to ne odumire. To je naša snaga i želim vam te Božje snage u vašoj svagdašnjici. Amen

Propovijed 25. 11. u kapelici na Susretu svećenika ređenih od 1989. - 1998. godine

Draga braćo misnici!

Počet ću od Augustinove riječi: S vama sam brat a za vas sam onaj koji odgovaran za vas. Kao svećenik sam brat i vi ste meni braća, kao biskup sam onaj koji sam poslan biti otac i istinski nositi odgovornost zajedno s vama, ali i za vas. U toj odgovornosti a pomalo nadahnut ovom riječju koju smo čuli htio bih posebno nekako potaknuti jednu temu: a to je osjećaj za sveto. Liturgijska godina ide kraju i čitanja nas odgajaju upravo u tome. Valja voditi računa o svršetku svijeta o susretu s Bogom, konačnom sudu i to je neminovno od toga ne možemo umaći. Liturgija nas priprema za to. Na poseban način čovjek ako oskvrne sveto mora računati da će ga stići Božja ruka. Ne treba se plašiti da Bog progona, nego nas čeka naš vlastiti grijeh i on nas najviše progona. Vidimo kako je Bog upozorio kralja koji je oskvrnuo svetost hramskog posuda. Evo pred nama je naša odgovornost, jer stalno sa svetinjom radimo: svetost evanđelja, euharistije, savjesti. Stalno je to sveto posuđe ili oruđe kako god hoćete. Jutros smo u časoslovu čitali kako je neobrađenu zemlju Bog odlučio obraditi i poslao je "zemljoradnika", svoga Sina i dao mu oruđe, križ, da obradi tu zemlju. Mi svi znamo da smo krhki i nema toga grijeha kojega čovjek ne može učiniti. U nama je slabost i s tim treba računati. Ali, prevažno je ne pomiriti se s grijehom. Bilo koje vrste. Ne smijem oguglati na grijeh. Ne smijem pomiriti se pa naučiti to je normalno, to je onda moja tragedija. Blago onom čovjeku koga Bog potakne nekim znakom, pozivom da se trgne - blago tome čovjeku. Što ako vidi Bog da ga je uzaludno poticati, pa odustane. I tu moramo mi voditi računa. Zato ovo govorim da mi ponovno preispitamo taj osjećaj svetoga. Tu

odgovornost prema svetome. Tu moju upornost. Koliko god sam krhko stvorenje, u glinenim posudama nosimo preveliko blago. To trebamo shvatiti i tako pristupiti tome i tako ga vrednovati. Ovo je smisao našeg susreta: biti svjestan svoje krhkosti ali i veličine i ljepote Božjeg povjerenja u nas. U tako krhke posude najsvetije stvari nama je povjerio, jer nema ništa svetije od euharistije. Nema ništa svetije od ljudske savjesti koja nam je povjerena. I zato cilj je ovih sastanaka da s njih pođemo oduševljeniji odgovoriti na Božje povjerenje, da nikada ne klonemo duhom. Ako sam slučajno posrnuo, moram se izdići iz toga. Petre ljubiš li me, ne pita ga: što me izda i što me zataji? Petre ljubiš li me? To je pitanje meni i tebi postavlja Isus: ljubiš li me? To je zapravo izazov koji me diže, koji mi ne da ostati u blatu i osrednjosti, ne da se pomiriti se s grijehom, ponovno se dići kako bi u skrušenosti mogao reći: da Gospodine ti sve znaš ti znaš da te ljubim. I zato želim da ovi naši susreti budu što realniji, ne nestvarni i nepovezani. Realni - prihvaćajući sebe, svoj put, svoje poslanje i posvećenje te izazove vremena. Nisam sam. I jučer sam završio propovijed i danas ću završiti istom mišlju. Često puta nas zbunjuje saznanje: pa nestaje nas, sve nas je manje, ima li smisla biti u ovoj biskupiji. Pa ne vodimo mi povijest nego Bog. U jedno sam siguran, zato tu rečenicu rado ponavljam: Ono što se voli zato se umire, a ono zašto se umire to ne odumire. Ne bojte se da će odumrijeti ova nadbiskupija, dokle god u njoj ima onih koji su spremni za nju umirati. Neće odumrijeti jer Bog vodi povijest. Zato vas želim hrabriti. Hrabro odgovorite Isusu na to pitanje ljubiš li me? Da Gospodine. Ti znaš da te volim. I tako hrabro iz ljubavi biti spreman izgarati i umirati i ova će crkva onda i živjeti zahvaljujući takvim svećenicima. Amen

PORUKA SVEĆENICIMA ZA BOŽIĆ 2009.

Svećenik danas

PRILOZI

Na primjeru Sluge Božjeg nadbiskupa Josipa Stadlera, koji je slao redovno svećenicima svoje poslanice tako i ja želim vama, braćo misnici, uputiti ovu pastirsku riječ prigodom Božića u ovoj svećeničkoj godini.

U našem razmatranju o svećeniku današnjice možemo si odmah postaviti sljedeće temeljno pitanje: kako bi danas trebao izgledati jedan svećenik? Što današnji vjernik od njega očekuje, odnosno što je ono što mu na poseban način nedostaje kod svećenika danas. Bit svećeničkog poziva je u tome da on od čovjeka/svećenika puno više zahtijeva nego što čovjek/svećenik sam od sebe može dati, tako da ljubav Božja kao ljubav "iz sveg srca i sveg uma" (Mt 22, 37) nadilazi zahtjeve čovjeka koji nikada ne može reći da je svoju zadaću u potpunosti ispunio. Štoviše, ako općenito uzmemo kršćanstvo, onda možemo reći da ono npr. u govoru na gori (Mt 5,1), u zapovijedi ljubavi (Mk 12, 28-31), u zapovijedi nasljedovanja raspjetoga (Mt 16, 24-26) poziva ili "prisiljava" čovjeka na beskonačnost. U ovom kontekstu možemo gledati i svećenika danas.

Izdvojit ćemo nekoliko odrednica koje bi mogle biti bitne za svećenika današnjice.

1. On je apostol-individualac u doba u kojemu živi. Iako Katolička Crkva u svojim redovima ima ogroman broj članova, činjenica je da su kršćani danas relativno malo stado u masi naroda. Takav je slučaj i u našoj zemlji. Ako uzmemo u obzir statistike da je 10-30 % praktičnih kršćana od ukupnog broja, onda se mora imati na umu da svećenik mora djelovati upravo u jednoj takvoj situaciji. Ovo znači da bi se svećenik danas trebao boriti za svakog pojedinca, tj. učiniti ga čovjekom koji je sposoban vjerovati, unatoč liberalnog, ateističkog, nekršćanskog i skeptičnog miljea u kojemu živi.

2. Svećenik je mistagog osobne pobožnosti. Na poseban način u ispovjedaonici, u osobnom razgovoru kao i u katehezi trebao bi svećenik danas poraditi na osobnoj pobožnosti pojedinaca za kojeg snosi odgovornost. On bi pri svemu ovome trebao biti, dakle, posrednik osobne pobožnosti kršćanina koji pri tome stječe Kristovu milost koja će mu pomoći živjeti i u nekršćanskoj sredini.

3. Svećenik je humana osoba. Zadaća svećenika je "ići od osobe do osobe". On bi se pri tome trebao potruditi djelovati vjerodostojno, pa i u situaciji u kojoj je izložen kritici bilo pojedinaca bilo određenih grupa. On će dakle nastojati u svojoj skromnosti i iz vlastitog kršćanstva (vjere) kojim je opečaćen, uspostavljati kontakte s drugima i tako ih uvjeriti da biti kršćaninom ima veliku vrijednost. Na taj će način biti svjedokom Kristove milosti u svijetu. Biti kršćanski human ne znači jednostavno "conformatio saeculi" (Rim 12, 2/suobličiti se ovomu svijetu), nego potrebu da čovjek koji ga susreće osjeti da ga ništa ne priječi biti kršćaninom. Ovdje se podrazumijeva da svećenik današnjice treba biti obrazovan, iako naravno ne mora sve znati, ali bi trebao posjedovati određenu unutarnju formu cjelokupne, štoviše i emocionalne osobe.

4. Svećenik je bratski pratitelj tereta vjere. Od njega se očekuje biti osobom koja osjeća teret vjere kod drugih. Čvrstoća vjere nije čvrstoća kršćanske, milosne, nadnaravne vjere po sebi, nego je prije svega plod socioloških preduvjeta i psihološke čvrstoće određenog držanja. Jasno je da nam Božja milost daruje vjeru koja je neprisiljena, radosna, sigurna. Ali u situacijama neizvjesnosti i traženja upravo svećenik treba biti taj, koji će i okorjelom ateistu, koji ne zna kako svoja određena duhovna držanja koja posjeduje, izjednačiti s istinskom vjedom, uputiti vijest nade na način na koji to nitko drugi ne može učiniti.

5. Svećenik je vjerodostojan po svojoj čestitosti/poštenju. Svećenik će biti vjerodostojan kada bez straha prizna granice svoje nemoći i svoga znanja, iako je on onaj koji "sve" zna. Kršćanstvo pak, paradoksalno rečeno nije religija koja razrješava sve zagonetke svijeta, nego religija koja čovjeku po Božjoj milosti daje hrabrost svoj život skriti u nedokučivoj tajni, a ta tajna je upravo ljubav. Tako će i svećenik u konačnici moći čovjeka pozvati i reći mu: Kleči sa mnom i moli se Bogu i vjeruj da je on vječna ljubav. Ili će pak moći reći da vjerujemo "contra spem in spem" /protiv nade u nadi/(Rim 4,18) da smo voljena djeca Božja. U svojoj ograničenosti svećenik je taj koji isporučuje ne

vlastito mudro spoznanje, nego Božju milost koja mu je ulivena u srce i po vlastitom čestitom življenju.

6. Svećenik je čovjek koji voli. Da bi svećenik danas izvršio svoje poslanje trebao bi biti vjerodostojan po tome što će svoju osobnu vjeru ispravno živjeti i na taj način moći ostaviti drugima dojam da je on taj koji voli, koji se daje, da je zapravo čovjek milosti. Pri tomu bi naše srce i naša ljubav trebali biti dio našeg poziva. Inače bismo u svome svećeništvu ostali "mjed što ječi ili cimbal što zveči" (1 Kor, 13,1). Iako se izvanjski optimizam svuda propagira, svjesni smo da ljudi u svojoj nutrini bivaju prestrašeni, ugroženi, nesigurni, oni koji pate i tapkaju u mraku, traže se. U takvoj situaciji potrebno je naći osobu/svećenika koji će drugome moći pomoći, saslušati ga, biti strpljiv s njim. Iako mi teško pada kada sam zdrav i kada se radujem vlastitom postojanju, biti strpljiv s drugima, ne otpisati ih, ne proglašiti ih histeričnim, ipak ću učiniti sve biti svećenikom koji s drugima suosjeća u njihovoj žalosti i patnji.

7. Svećenik je osoba koja traži novi jezik naviještanja. Iako je kršćanstvo uvijek isto, staro i nešto što se podrazumijeva samo po sebi, ne smije ostati nezamijećeno da ono donosi i nešto novo. Ne možemo zanijekati da jezik kojim se koristimo ponekad izgleda staromodan. Stoga je potrebno Kristovo Evanđelje na taj način propovijedati/govoriti da ono na neki način proдре i u naše vlastito srce. Onda će ga možda moći čuti i drugi kojima se obraćamo.

8. Svećenik je osoba otvorenosti i za druge pokrete u crkvi. Svijet današnjice je vrlo raznovrsan, različit, pluralan, tako da i u Katoličkoj Crkvi može doći do razlika: u pravu, kultu, teologiji, pastoralu, askezi. Ako svećenik nije milosrdan, tolerantan, ako ne prihvaća stvari koje on sam ne čini, zato što ih ne može činiti jer od toga možda nema "nikakve (duhovne) koristi", onda nismo svećenici kakvi bi možda danas trebali biti. Ovo ne znači da treba trčati za bilo kakvim promjenama. Razumna, zrela osoba bit će svjesna da i drugi posjeduju neke vrijednosti koje su crkvi itekako potrebne.

9. Svećenik je osoba bitnoga u vjerskome. Svećenik bi se trebao u svom pastoralnom djelovanju držati stila u kojemu se doista drži bitnoga. Budući da naša briga trebaju biti temeljne posljednje stvari, znači da bismo sve dru-

gotne i sporedne stvari glede kršćanstva trebali ostaviti po strani i doista ono bitno propovijedati. Propovijedati o Isusu Kristu, Euharistiji, o Bogu, o njegovoj tajni, o Presvetom Trojstvu, značilo bi u punom smislu zagrijati srce čovjeka vjere.

10. Svećenik je religiozno diskretna osoba. Promptno govoriti o Bogu, bez unutarnje skromnosti i povučeni neće odavati sliku vjerodostojna svećenika među ljudima. Svećenik bi trebao biti pobožna osoba u pravom smislu riječi. Ono što ljudima možemo dati je vjera, nada i ljubav. Sve drugo mogu pronaći kod drugih ljudi, tako da im mi za druge stvari nismo potrebni. Ono što čovjek danas traži je jedan "Homo religiosus" koji je od Boga primio milost, onaj koji je svakodnevno iznova moli i u svojoj pobožnosti drugima daje.

11. Svećenik je osoba ekumenskih sklonosti. U zemlji u kojoj živimo ovo je i više nego potrebno i razumljivo samo po sebi. U ekumenskim nastojanjima pokazujemo svoju otvorenost na spremnost za suradnju s drugim kršćanima s kojima živimo.

12. Svećenik je radosna osoba. To je kategorija koja je sastavni dio svećeničkog poziva. Biti spreman na žalost s uplakanim, ali i radovati se radosti drugoga veličina je svakog čovjeka, a posebno svećenika.

13. Svećenik je odgojitelj za slobodu. Važna zadaća svakog svećenika je odgajati ljude za slobodu. Svećenik je onaj koji je spreman priznati svoju ograničenost i na taj se način zalagati za vjeru u Boga, ali bez nametanja neke svoje ljudske mudrosti. On je zapravo onaj koji krćansku vjeru ne hvali kao rješenje svih svjetskih problema, ali je zato jednostavno u svojoj ljubavi prihvaća kao Božju tajnu. Ukoliko na ovaj način odgaja ljude za istinsku slobodu, onda djeluje vjerodostojno.

Želim Vam za ovogodišnje slavlje Otajstva Božića radost u ostvarenju svoga svećeništva koje se ostvaruje kroz navještaj, posvetiteljsku službu i pastirsko vodstvo. U tom duhu neka vam je čestit Božić i na dobro vam došlo Isusovo Porođenje. U vašem životu i radu pratio vas svaki Božji blagoslov. Iskreno vas pozdravljam!

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Godišnji susret dekana Vrhbosanske nadbiskupije u Sarajevu - 11. studenoga 2009.

PRILOZI

U srijedu 11. 11. 2009. godine održan je godišnji susret dekana Vrhbosanske nadbiskupije, pod predsjedanjem uzoritog kardinala Vinka Puljića, nadbiskupa vrhbosanskog. Susretu su nazočili svi dekani osim Derventskog zbog zdravstvenih razloga, i Sarajevskog, kojeg treba ovih dana izabrati i imenovati. Zapisnik prethodne sjednice je objavljen u Vrhbosni 4/2008.

Kako je ova godina posvećena svećenicima, dekani su u pismenoj formi dostavili izvještaje o poduzetim aktivnostima u svećeničkoj godini, kako bi mladima i svim župljanima predstavili lik svećenika, te pozvali mlade da slijede Krista kao svećenici.

Uz redovne pastoralne aktivnosti u pojedinim dekanatima su još bila dodatne aktivnosti kao promocija svećeničkog poziva: duhovne obnove po staležima, osnivanja Marijine legija, redovničko oblačenje upriličeno u župi Tolisa, susreti ministranata u Sarajevu i Visokom; hodočašća mladih u Livno na susret HKM, te hodočašće u nadbiskupijsko svetište Kondžilo; duhovne obnove kroz dolazak vlč. Zlatka Suca; razne emisije na radio-postajama, posebno na radio Odžaku... U većini dekanatima imaju aktivnosti po pitanju promidžbe svećeničkog zvanja, dok u nekoliko dekanata, zbog političke situacije i progona katolika, ima jako mali broj povratnika, pa su mogućnosti ograničene, a i populacija je uglavnom staračka. Još uvijek narod u BiH jako cijeni svećenika, te je važna uloga svećenika pastira.

U drugom dijelu izvještaja -dekani su istakli da nije bilo većih problema kod primopredaja župa, a pomalo se u sve župe uvodi praksa obavljanje uvođenja novog župnika u službu pod svetom misom na kojoj su prisutni vjernici. Nekoliko dekana je izrazilo potrebu uvođenja uniformnih obrazaca kod primopredaja župa, kako bi taksativno nabrojili i evidentirali stanje kod premještaja.

Svećenici iz derventskog dekanata mole pomoć pravniku u problemima koji se nameću na terenu gdje je entitet RS, jer postoji opasnost da se ljudima otme zemlja zbog pojedinih zakona koji se tamo donose. Ljudi uglavnom nisu informirani o svemu što se proglašava, a

kako su prognani - nemaju mogućnost pravovremeno djelovati. Osjećaju se nezaštićeni, te mole pomoć crkve i pravniku.

Spomenut je i problem paralelnih patrona u pojedinim krajevima, kao i istovremeno slavljenje misa dok je u susjednoj župi patron, te pojedine paralelne aktivnosti koje postavljaju redovnici franjevci.

Na razini Nadbiskupije je proglašena godina pod motom "Memorija za solidarnost". Ima za cilja posvijestiti potrebu solidarnosti, te ne zaboraviti našu prošlost i korijene. Nažalost, kroz protekli rat je puno toga uništeno, crkve porušene, umjetnička djela nestala... U prigodnoj anketi, koja će biti poslana župnicima da je ispune i evidentiraju, zabilježit će se što je postojao u župi od kulturnih dobara, što još postoji, te isto tako upisati aktivnosti i važnije termine župne zajednice.

Nadbiskup je istakao važnost rada na kauzi nadbiskupa Stadlera, te potakao na dolazak na njegov grob svakog osmog u mjesecu - u sarajevsku katedralu. Posebno neka se dogodi na Bezgrješno začće, jer je taj dan Nadbiskup i preminuo. Zamolio je dekane da organiziraju hodočašća vjernika na njegov grob, kako bi što bolje upoznali takvog velikana naše crkve.

U pojedinim dekanatima se uvodi praksa ukidanja pogrebnih povorki. Generalni vikar je potakao župnike da preko župnih vijeća, posebno preko župnog pastoralnog vijeća razgovaraju s vjernicima i pojasne okolnost zbog čega je takva potreba. Potrebno je razgovarati i dogovarati, a ne samo donijeti odredbu.

Na sastanku je donesen prijedlog Pastoralnog kalendara i krizmi po župama. U izradi je Statut vijeća za pastoral mladih, koji je u završnoj fazi. Rečeno je još kako bi trebalo raditi na promociji volonterskog rada, u koju svrhu je "Centar za pastoral mladih vrhbosanske nadbiskupije" pristupio razradi projekta "72 sata bez kompromisa".

Donesen je prijedlog hodočašća u Ars na grob Svetog župnika Vianneya, te prijedlog sastanka svećenika po regijama.

Ilija Orkić, kancelar

Zagreb, 5. prosinac 2009.

Utemeljene Sisačka i Bjelovarsko-križevačka biskupija

Sisačkim biskupom imenovan mons. Vlado Košić, a bjelovarsko-križevačkim mons. Vjekoslav Huzjak

Papa Benedikt XVI. utemeljio je danas, 5. prosinca, Sisačku i Bjelovarsko-križevačku biskupiju. Sisačkim biskupom imenovao je mons. Vladu Košića, dosadašnjega zagrebačkog pomoćnog biskupa. Bjelovarsko-križevačkim biskupom imenovao je mons. Vjekoslava Huzjaka, dosadašnjeg generalnog tajnika HBK. Odluku Svetog Oca u zagrebačkoj katedrali, nakon mise đakonskoga ređenja, objavio je apostolski nuncij u Hrvatskoj nadbiskup Mario Roberto Cassari. Nove biskupije utemeljene su podjelom teritorija Zagrebačke nadbiskupije i sufraganske su iste metropoliske Crkve zagrebačke.

Utemeljenjem dviju novih biskupija Zagrebačku crkvenu pokrajinu sada čine: Zagrebačka nadbiskupija kao sjedište metropolije te sufraganske biskupije: Križevačka eparhija za vjernike bizantskog obreda te biskupije Varaždinska, Sisačka i Bjelovarsko-križevačka.

Katedrala Sisačke biskupije bit će sadašnja župna crkva Uzvišenja sv. Križa u Sisku, a sveti Kvirin, biskup i mučenik iz Siska bit će zaštitnik biskupije.

Katedrala Bjelovarsko-križevačke biskupije bit će sadašnja župna crkva Svete Terezije Avilske u Bjelovaru, a sadašnja crkva Svetog Križa u Križevcima bit će konkatedrala. Zaštitnik Bjelovarsko-križevačke biskupije bit će sveti Marko Križevčanin, mučenik iz Križevaca.

Nakon utemeljenja Sisačke i Bjelovarsko-križevačke biskupije, Hrvatska sada ima 17 biskupija (uključujući Vojni ordinarijat). Ima 5 nadbiskupa ordinarija, 12 biskupa ordinarija, 3 pomoćna i 3 umirovljena biskupa.

Mons. Vlado Košić rođen je 20. svibnja 1959. godine u Družbincu, župa Petrijanec koja danas pripada Varaždinskoj biskupiji. Osnovnu školu pohađao je u Petrijancu, a klasičnu gimnaziju u Dječaćkom sjemeništu na Šalati u Zagrebu. Filozofski i teološki studij završio je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Za svećenika Zagrebačke nadbiskupije zaređen je 30. lipnja 1985. godine. Na KBF-u u Zagrebu postigao je licencijat 1989. godine, a

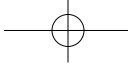
1997. doktorat iz teologije s disertacijom pod naslovom "Teolog Franjo Ksaver Pejačević (1707. - 1781.) - značajke".

Mons. Košić bio je župni vikar u Karlovcu (Dubovac) i u Zagrebu (Špansko). Od 1990. do 1992. godine bio je župnik u Hrastovici, a od 1992. do 1995. u Petrinji. Od 1995. godine predaje pri Katedri dogmatske teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Sveti Otac Ivan Pavao II. imenovao ga je pomoćnim zagrebačkim biskupom 29. prosinca 1998., a za biskupa je zaređen 6. veljače 1999. godine u zagrebačkoj katedrali.

Biskup Košić je do sada bio na službi generalnog vikara Zagrebačke nadbiskupije, biskupskog vikara za područje Siska, bio je zadužen za laike i kulturu. Pri HBK predsjednik je Komisije "Iustitia et pax" i Vijeća za ekumenizam i dijalog. Napisao je više knjiga i članaka, održao je brojna predavanja te sudjelovao na raznim znanstvenim i crkvenim simpozijima. Mons. Košić govori njemački i talijanski, a poznaje i engleski jezik.

Mons. Vjekoslav Huzjak rođen je u Jalžabetu 25. veljače 1960. godine koja danas pripada Varaždinskoj biskupiji. Osnovnu školu pohađao je u rodnome mjestu, a klasičnu gimnaziju u Nadbiskupskom dječaćkom sjemeništu na Šalati u Zagrebu. Filozofsko-teološki studij pohađao je od 1980. do 1986. na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Za svećenika Zagrebačke nadbiskupije zaređen je u Zagrebačkoj prvostolnici 29. lipnja 1986. Prigodom osnutka novih biskupija 1997. godine inkardiniran je u Varaždinsku biskupiju.

Nakon ređenja bio je kapelan u Mariji Bistrici od 1986. do 1991. Potom je imenovan upraviteljem župe Rođenja Marijina u Zagrebu (Savica-Šanci). Godine 1993. započeo je postdiplomski studij na Papinskome sveučilištu Gregoriana u Rimu. Magisterij iz temeljne teologije postigao je 16. lipnja 1995., a na Papinskom Istočnom institutu položio je magisterij iz istočnih crkvenih znanosti 24. lipnja 1996. godine.

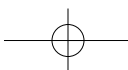

Vjekoslav Huzjak od ožujka 1999. godine djeluje u Tajništvu Hrvatske biskupske konferencije sa sjedištem u Zagrebu. U travnju te godine postavljen je za glavnog tajnika HBK i na toj je službi bio do danas. Od 2000. godine predavač je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Njegova doktorska teza pod naslovom je "Teološko-duhovna vizija kul-

ture u naučavanju pape Ivana Pavla II. obzirom na kršćanski Istok". Izradio ju je pod vodstvom profesora Marka Ivana Rupnika, a obranio 4. prosinca 2002. godine. Mons. Huzjak govori talijanski i njemački jezik, a poznaje engleski i francuski.

(kta/ika)

BILJEŽIMO

Petar Jukić, pročelnik KUVN-a:

Svećenička godina - uvod i provedba

Izlaganje na Zasedanju SVVN-a, Sarajevo, 14. listopada 2009.

Uvod

Stoji konstatacija kako je sv. otac papa Benedikt XVI. poprilično iznenadio svoje svećenike pa i cijelu Crkvu, kada je o svetkovini Presvetog Srca Isusova, (na uočnici) 18. lipnja 2009. proglasio *Svećeničku godinu*, koja će trajati do iste Svetkovine Presvetoga Srca, 11. lipnja 2010.

Iznenadenje već prvih dana nestaje, a proglašenje Svećeničke godine, kako vrijeme teče, nailazi na sve više razumijevanja i sve šire prihvaćanje cijele Crkve, osobito od samih svećenika. Postalo je očitim kako Sv. Otac ima tri istaknuta i važna povoda za ovim proglašenjem:

1. Svetkovina je Presvetoga Srca Isusovog već tradicionalno u Crkvi dan molitve za posvećenje svećenika;
2. Obilježavanje 150. obljetnice rođenja za nebo - "dies natalis"¹ - svetog svećenika Ivana Marije Vianneya (Jean Baptiste Marie Vianney), arškoga župnika, zaštitnika i uzora svih župnika i svih svećenika, koji je često govorio o uzvišenosti svećeništva i, smijemo reći, o njemu, dokučio i sročio tako sretnu teološku definiciju: "Svećeništvo je ljubav Isusova srca"²
3. Čini se da je Papa jedva dočekao ovakav povod i proglasio *Svećeničku godinu*, u želji "potaknuti snažniju zauzetost za duhovnu obnovu svih svećenika" (podcrtao P.J.) u cilju njihova snažnijeg i prodornijeg svjedočenja evanđelja u današnjem svijetu."³

Pismo braći u svećeništvu

Sveti se Otac u pismu upućenom nama svećenicima za *Svećeničku godinu*, pod naslo-

vom *Svećenici - neprocjenjivi dar za Crkvu i čovječanstvo*, ne obraća, kako je uobičajeno, sa *Dragi sinovi*, nego kao jednak nama, sa *Draga braćo!* kako bi svojim svećenicima (400.000 u svijetu) posvjedočio svoju bliskost i suosjećanje, razumijevanje i ljubav bez ikakva pridržaja bilo da smo "u dobru ili zlu", odnosno bilo da smo "dobri ili zli". S radošću odaje priznanje za zauzet apostolski rad i napore tolikim svećenicima kao i za njihov primjer doličnog svećeničkog života. Pati s onima koji nose bezbrojne patnje, zajedno je s onim svećenicima, čije se dostojanstvo gazi i koji katkad u progonima "daju najviše svjedočanstvo prolivene krvi za Krista."⁴

Papa je žalostan što Crkva trpi zbog nevjernosti nekih svojih službenika, jer se nad njima svijet sablažnjava i okreće leđa Crkvi, ali se u svom Pismu na tome ne zadržava, nego potiče na obnavljanje radosne svijesti o veličini Božjega dara - svećeništva.⁵

Ali zato u svojoj homiliji na otvorenju *Svećeničke godine*, govoreći o grijesima njezinih pastira nabraja: otmičare ovaca, zavodnike bilo svojom privatnom naukom bilo vežući ih zamkama grijeha i smrti, svećenike i redovnice koji seksualno zlostavljaju djecu.⁶

Svećeništvo u nauci pape Benedikta XVI.

Kako u svome prigodnom Pismu braći svećenicima tako i drugdje, papa Benedikt XVI. naglašava da svećenici moraju biti "stručnjaci za Boga". Prema mnogima, u ovim je riječima donekle sažeta njegova teologija o svećeničkoj službi u Crkvi."⁷

Nadalje naglašava: "Svećenik je čovjek 'razriješen od svjetovnih veza i darovan

1 Sv. Ivan Marija Vianney, arški župnik (rođen kod Lyona 1786., umro 4. kolovoza 1859., u 73. godini života).
 2 Ova je rečenica citirana i u Katekizmu katoličke Crkve, 1589.
 3 Benedikt XVI. papa, *Svećenici - neprocjenjivi dar za Crkvu i čovječanstvo*, pismo za Svećeničku godinu, Vatikan, 16. lipnja 2009., hrvatski prijevod, str. 1.
 4 Isto, str. 1.
 5 Isto
 6 Usp. *Papa otvorio Svećeničku godinu*, (http://www.zvonik.rs/arhiva/177/iz_svijeta.htm1, 7.10.2009.)
 7 Usp. *Svećeništvo u učiteljstvu pape Benedikta XVI.* (<http://radiovaticana.org/cro/> 7.10.2009.)

Bogu.”⁸ Stoga, usprkos što živi između dva svijeta i usprkos utjecaja zemaljskih stvari na njegovu dušu, on treba uvijek svraćati svoj pogled na Boga i na čovječanstvo, ali stalno težeći prema svome osobnom duhovnome savršenstvu.⁹

Iz teološke perspektive papa Benedikt XVI. vidi svećenika u ulozi: *navjestitelja Riječi, služitelja sakramenata i voditelja zajednice koja mu je povjerena*,¹⁰ ali u svome Pismu svećenicima, da bi s njima bio što neposredniji, lakše i draže shvaćen i prihvaćen, kao da namjerno izbjegava stručnu teološku terminologiju i način izražavanja, a služi se “malim rječnikom” i običnim jednostavnim stilom velikoga lika i neobičnoga sveca Ivana Marije Vianneya.

Tako se Sv. Otac u Pismu, kad govori o svećeniku, služi riječima svetog i poniznog Arškog župnika pa s njime kaže: “O kako je svećenik velik!..Kad bi to shvatio, umro bi, ali ne od straha, već od ljubavi!... Bog ga sluša: on izgovori dvije riječi a Naš Gospodin silazi s neba na njegov glas i zatvara se u malu hostiju...”¹¹

Ili o molitvi. “Nema potrebe mnogo govoriti već treba dobro moliti” tumačio je u crkvi Svetac svojim vjernicima: “Zna se da je Isus ondje, u svetom tabernakulu: otvorimo mu svoje srce, radujmo se njegovoj svetoj prisutnosti. To je najbolja molitva.”

O misnoj žrtvi: “Sva dobra djela zajedno nisu ravna misnoj žrtvi, jer su to ljudska djela, dok je sveta misa Božje djelo.”¹²

Znao je i po 16 sati dnevno ostajati u ispovjedaonici. Sam se mrtvio za svoje pokornike: “Reći ću vam koji je moj recept: zadajem grešnicima malu pokoru, a ostalo ja činim namjesto njih.” Nad ravnodušnim i nepokornim grešnicima žalostan bi zaplakao, govoreći im: “Plačem zato što vi ne plačete”¹³

Papa nam upire prstom na “aktivno prebivanje” Arškog župnika na čitavom području svoje župe, obdržavanje načela rezidencije: redovito je pohađao bolesnike i obitelji, organizirao pučke misije, proslave patrona župe,

prikupljao je i raspolagao novcem za karitativna i misijska djela, objeljičivao svoju crkvu... brinuo se za siromašne djevojke i odgajateljice, brinuo za obrazovanje djece, osnivao bratovštine i pozivao laike da surađuju s njim.”¹⁴ Malo, pomalo, nabraja Sv. Otac mala i sitna djela, da bismo u ovom običnom seoskom župniku iz Arsa prepoznali velikog pastoralca kakav je potreban našem suvremenom svijetu.

Arški je župnik znao živjeti “evanđeoske savjete”, primjereno svome svećeničkom zvanju. Sveti ga Otac stavlja nama za uzor evocirajući iz njegovog životopisa slijedeće: “Bio je bogat kada je trebalo davati drugima, a vrlo siromašan prema sebi... čistoća je zračila iz njegova pogleda - vjernici su to opažali kada bi gledao svetohranište zaljubljenim pogledom... Mučila ga je misao da je neprikladan za župničku službu i želja da pobjegne. Samo poslušnost ga je uspjela uvjeriti da ostane na svome mjestu Arsu gdje ga je biskup postavio.”¹⁵

Evo, tu se ogleda sažetak nauka o svećeništvu pape Benedikta XVI. prerečen jednostavnim rječnikom, ali i doslovce ostvaren u svećeničkom životu i djelovanju sv. župnika Ivana Marije Vianneya, danas uzora i nebeskog zaštitnika župnika i svećenika. I nadahnitelja obilježavanja tekuće Svećeničke godine.

Provedba

Veoma je teško govoriti o svećeničkom životu razlučeno od njegovog djelovanja, jer je bit svećeništva u njegovoj posredničkoj ulozi. Svećenik je posrednik između Boga i ljudi. Pripada obim stranama među kojima posreduje. Smisao svećeništva je život za druge. Svećenik = biti za druge, a biti za druge znači djelovati. Ipak se ovdje ograničavam na svećenika iz perspektive ad intra iz dva razloga.

Prvo, Sveti Otac želi da se u *Svećeničkoj godini* mi svećenici više okrenemo i posvetimo samima sebi i “pozabavimo se sami sobom”, svojim svećeničkim životom i osobno

8 Isto

9 Usp. Isto

10 Kongregacija za kler, *Prezbiter...KS, Dokumenti 122, Zagreb, 1999. str.7.*

11 Usp. Pismo, str. 2.

12 Pismo, str. 2.

13 Isto, str.4.

14 Isto, str. 2.

15 Usp. Pismo, str. 5.

duhovnoj izgradnji. Svećenik mora steći sve kršćanske kreposti, a to znači biti svet. Osobna svetost je svećenikova najveća čast, najvažnija dužnost i najbolje pastoralno oruđe.¹⁶

Drugo, slijedeća točka današnjeg dnevnog reda pod naslovom *Pastoralna godina - memorija za solidarnost* bavi se, uz ostalo, i svećeničkim djelovanjem ad extra, odnosno njegovim pastoralnim radom pa da bude što manje ponavljanja i neracionalnog trošenja vremena. Molim da se ovo uvaži!

U svetom trokutu

Promatramo svećenika u njegovim relacijama i potrebi njegove komunikacije:

- sa svojim Bogom
- svojom Crkvom (Crkva su: svoj biskup-ordinarij, subraća svećenici, suradnici klerici, redovnici/ce, laici, povjereno stado, župna i drugačije zajednice i svi drugi ljudi dobre ili zle volje)
- i ovdje posebice naglašena relacija i komuniciranje svećenika sa samim sobom u svrhu izgradnje svoje duhovnosti i svetosti života.
- Sažeto - on se po svojoj posredničkoj ulozi nalazi u svetom trokutu: BOG-CRKVA-SVEĆENIK.

Što nam je činiti u Svećeničkoj godini?

Držim da je dostatno ovdje, samo u kratkim naznakama, iznijeti i taksativno poredati glavninu sadržaja kojima bismo mogli ispuniti *Svećeničku godinu*, što ćete vi vijećnici, na ovom zasjedanju razmotriti i dopuniti i što će, nadam se, neki u užim određenim krugovima (možda ad hoc imenovanom povjerenstvu) programirati, isplanirati i predvoditi samu provedbu na razini naše Dijeceze.

Sadržaji za provedbu u samoj praksi

- Svim svećenicima dostaviti *Papino pismo* za Svećeničku godinu.
- *Svećeničku godinu* odrediti za temu na proljetnim koronama.
- U dekanijama uvesti 1-2 puta mjesečno zajedničku molitvu časoslova sa zajedničkim

pripremanjem nedjeljne homilije.

- Na razini dijeceze organizirati i drugi ciklus duhovnih vježbi za većenike.
- U župnim i drugim zajednicama odrediti i proslaviti *Nedjelju svećenika*, osim one Dobrog Pastira. Mogla bi ući i u Pastoralni kalendar ove godine.
- U našem katoličkom tisku objaviti niz odabranih naslova iz životopisa I.M. Vianneya, a svećenicima preporučiti da ga pročitaju u cijelosti.
- Preispitati svoj svećenički život i lik, temeljitije upoznati sebe, otkriti svoje glavne vrline, znanje i sposobnosti pa ih razvijati, ali otkriti i svoje slabosti, svoje mane i svoje grijeh, koji su glavna prepreka na putu svećeničkom duhovnom životu, porastu u osobnoj svetosti i plodonosnijem evangelizacijskom i cjelokupnom pastoralnom djelovanju.
- Odlučno se uhvatiti u koštac i obračun a) s ovisnostima alkoholizma, pušenja i brojnih narkotika, b) s manama i teškim grijesima koji napose nagriza i razaraju dana obećanja i zavjete poslušnosti, siromaštva (barem skromnosti) i čistoće, odnosno života u celibatu, c) sa sklonostima, neurednostima i grijesima koji su contra naturam - područje u kojem nema mjesta nikakvom kompromisu.
- Više čitati, stalno učiti i sam se specijalizirati u, po volji, sklonosti i nadarenosti određenom teološko-pastoralnom području.
- Urediti svoj osobni tjelesni život: redovita i primjerena ishrana, kvaliteta stanovanja, urednost u crkvi, kući i radnom mjestu, san i odmaranje, skladno odijevanje, rezidencija, planski rad i savjesno uredsko poslovanje, liječnički pregledi i blagovremeno liječenje, uostalom i svoje auto svake godine pa i češće vozimo na tehnički pregled i servisiranje. Ali urediti i svoj duhovni život: a) savjesno moljenje časoslova, b) svakodnevna euharistija s vjerom u nazočnoga Isusa, pobožno, s unkcijom i u skladu s liturgijski odredbama, "tehnički pregled duše i servisiranje" u c) redovnoj mjesečnoj ispovijedi, d) određena redovna askeza, e) savjesnost u upravljanju materijalnim dobrima i dijeljenje siromasima. Jedan primjer: župnik u nedjelju navečer izvadio novac iz kase "Kruha sv. Ante", u uredu istresao na

16 Ž. Bezić, *Pastoralni radnik* I, HKD sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, 1982., str.184-188.

- stol i prebrojao. Bila je zapažena "kamarica para". Naslonio ruke na stol, dlanovima podupro glavu i počeo razmišljati tko bi to bio najveći siromah u župi, pa da mu se pomogne. Na koncu je zaključio: Ipak sam ja najveći potrebnik u župi i rukom zgrne sav novac u svoju ladicu u stolu i zaključa!
- Svećenički život od formacije u sjemeništima do "deformacije" u mirovini .
 - Kao posebnu točku navodim da u Svećeničkoj godini svaki naš svećenik napiše svoju oporuku.
 - Moliti za župnu ili drugu zajednicu koja mu je povjerena poput I.M.Vianneya.
 - Oživjeti i gajiti pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji na što papa Benedikt u svom

Pismu posebno potiče, a Kongregacija za kler u samoj već spomenutoj okružnici, donosi Molitvu (zapravo 5 molitava) Presvetoj Djevici Mariji, da ih svećenici mole.¹⁷

- Sprovod svećenika. *Direktorij za pastoral sakramenata u župnoj zajednici BKBiH*, kaže: "Treba nastojati uvjeravati ukućane i rodbinu da za sprovode ne troše previše. Bilo bi dobro preporučiti da troškove dadu u prilog siromasima ili obitelji koja je teško stradala nestankom pokojnika (djeca, udovica, starci)."¹⁸ Ovog bi smo se pravila trebali držati i kad sahranjujemo svećenike.

Petar Jukić

Ima li u propovijedi mjesta za aktualna životna pitanja?

Uvod

Prije nesretnog i neželjenog Domovinskog rata u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini, a na poticaj samih ispitivača jurisdikcijskih ispita, razmišljalo se i promišljalo o njihovom novom ustrojstvu. Uz blagoslov vrhbosanskog nadbiskupa domišljen je novi ustroj jurisdikcijskih ispita za područje Vrhbosanske nadbiskupije koji su kasnije preuzele i druge biskupije prvo Mostarsko-Duvanjska i Trebinjsko-Mrkanska, a zatim i Banjolučka biskupija. Stekao se dojam kako je stari način provjere znanja iz triju predmeta postao stereotipan i pomalo neučinkovit. Zato se krenulo u novo osmišljavanje i u novo ustrojavanje. Već lijepi broj godina prakticira se novi način s ciklusom od tri godine ukoliko se pristupi i polože pismeni i usmeni ispiti. Vrijeme pokazuje da li ovaj način zadovoljava kako kandidate tako i same ispitivače, odnosno da li je polučio očekivane rezultate. Zato je i na obveznicima pristupa jurisdikciji da svoje ispite na vrijeme pripreme te svoje dojmove i primjedbe glasno ili u pisanom obliku izreknu kako bi se uredio najbolji način jurisdikcijskih ispita koji će biti na opće zadovoljstvo. Ipak se treba istaći kako će u svakom obliku jurisdikcijskih ispita prov-

jera znanja biti zadržana.

Za jurisdikcijske ispite ne spremaju se samo kandidati nego i predavači odnosno ispitivači iz tri predmeta: pastoralna liturgika, moralna teologija i crkveno pravo. Ispitivači trebaju, svaki za svoje područje, prirediti predavanje koje prema njihovom mišljenju ima svoju aktualnost za život Crkve u našoj Domovini, ali i šire. Nakon odslušanih predavanja kandidati pristupaju drugom dijelu jurisdikcijskih ispita usmenoj ili pismenoj provjeri znanja. Kandidati za pismene ispite iz svakog predmeta dobivaju test kojega popunjavaju. Kandidati, koji su prethodno dva puta položili pismene ispite, pristupaju usmenim ispitima.

Odlučiti se za konkretnu temu nije bilo baš lako. Treba naći temu koja će probuditi zanimanje slušatelja te kroz konstruktivnu raspravu nakon svakog predavanja i obogatiti svakog od nazočnih. U svom razmišljanju odlučio sam se za temu pod naslovom "Ima li u propovijedi mjesta za aktualna životna pitanja"? Ova temi ima uvijek svoju aktualnost bez obzira na vrijeme u kojem živimo.

Za sve "mlađe" generacije svećenika može se reći kako su možda sretne ili nesretne generacije. Rođeni su i odgajani u komunizmu te kroz osnovno i srednjoškolsko školovanje i

¹⁷ Kongregacija za kler, *Prezbiter...KS*, Dokumenti 122, Zagreb, 1999. str. 66-67.

¹⁸ Direktorij za pastoral sakramenata u župnoj zajednici BKBiH, Sarajevo 2008. br. 247.

življenje osjetili sve tegobe toga totalitarnog i bezbožnog sustava. Slika života Crkve i svakog njezinog člana još uvijek je prezentna u našim razmišljanjima, govorenju i glasnom artikuliranju. Mogli smo kroz življenje i propovijedanje svojih župnika i kapelana osjetiti svu pogubnost ovog sustava. Isto tako svjesni smo raznih pokušaja jednostranog tumačenja kako događaja tako i ponašanja pojedinaca u društvu, ali i u Crkvi.

Onda smo doživjeli prve demokratske izbore i doprinos klera u zaživljavanju prve demokracije. Kratko nakon toga doživjeli smo najveće zlo koje može zadesiti jednu generaciju, a to je rat. Isto tako doživjeli smo i vrhunac stoljetnih težnji hrvatskog naroda da ima svoju državu. A mi ih imamo dvije Bosnu i Hercegovinu i Republiku Hrvatsku. Oni koji žive u inozemstvu imaju ih i više.

U ovom poratnom vremenu doživljavamo u našim biskupijama sve tegobe i posljedice minulog Domovinskog rata. Mnogi iz naših kleričkih redova bili su i ostali politički aktivni na razne načine bilo preko raznih institucija međunarodne zajednice, bilo preko domaćih političkih stranaka ili struktura, bilo preko ustanova šarolikog usmjerenja, bilo preko propovijedi i raznih "oglasa" euharistijskim i drugim liturgijskim činima. Htjeli mi to priznati ili ne, mnogi su u daljnjoj i bližoj povijesti bili akteri u stvaranju budućnosti na ovim prostorima. Toga se ne odriču ni danas. Osim prava na govorenje i činjenje morali su preuzeti i odgovornost za sve što su govorili ili činili. U svemu tome nemamo jasne slike što nas još čeka i kakva će biti naša budućnost.

Mnoge naše propovjedi kao dijelovi liturgijskih slavlja u vremenu komunizma, prvih demokratskih izbora, u vrijeme Domovinskog rata i ovog poraća sadržavale su i sadrže glasno i jasno artikuliranje vlastitog promišljanja i razmišljanja o pojedinim događajima. Ono se događalo, kao što sam spoen-uo, kako u liturgijskim činima - prvenstveno propovijedi - tako i izvan liturgije. Ovdje se postavlja pitanja, jesu li se u tim našim istupima branila moralna načela ili vlastito promišljanje i vlastito opredjeljenje? Je li je kroz spomenuto vrijeme aktualizirana riječ Božja konkretnoj zajednici ili je aktualizirana riječ pojedinca pa i politička to jest moja riječ.

Zato ćemo se danas pobliže pozabaviti

ovim prevažnim pitanjem s obzirom na samu propovijed kao dio euharistijskog slavlja. Jer u svojim župnim zajednicama i kroz druge povjerene službe djelujemo sami, ali kroz svoje propovijedanje kao svećenici nosimo punu odgovornost za sva područja ljudskog življenja, a ne samo političkog. Što znači da za svoje govorenje i djelovanje moramo nositi punu odgovornost. Ne bi se smjelo dogoditi da nakon svega ovoga operemo ruke kao Pilat, nego iskreno i odgovorno preuzmemo svoj dio odgovornosti kako za svoje propovijedanje i govorenje tako i za svoje djelovanje.

I. Kratko o propovijedi

Propovijed ili homilija, koja kao izlaganje svetih tekstova pripada najstarijim elementima službe Božje riječi, prema liturgijskoj konstituciji Drugog vatikanskog sabora je "dio same liturgije... Njome se tijekom liturgijske godine na temelju svetog teksta tumače otajstva vjere i pravila kršćanskog života" (SC 52). U njoj se sabranoj i konkretnoj zajednici aktualizira pročitana Riječ Božja, to jest konkretnim ljudima: djeci, mladima, očevima i majkama te starima, bez obzira na službu koju obnašaju u društvu i u župnoj zajednici.

U njoj sam propovjednik unosi svega sebe sa svim svojim sposobnostima i iznosi svoje osobno svjedočenje i osobno iskustvo. Svaki na svoj način pristupa samoj propovijedi. Zanimljivo je čuti kako talijanski liturgičar Mosso dočarava različitost pristupa homiliji: "Jedan je izrekne u tri minute, drugi je razvlači pola sata. Jedan kao da uvijek govori samo djeci, drugi opet kao da drži predavanje iz filozofije. Jedan govori prizemno, drugi lebdi u oblacima. Jedan homiliju čita od riječi do riječi, drugi pripovijeda o svemu i svačemu, a da ni sam ne zna što govori. Jedan govori tako tiho da ga jedva čuješ, drugi tako grmi da ti probija uši i da te glava zaboli..." Zato nikada ne smijemo smetnuti s uma kako uprisutnjujemo pročitano Riječ Božju konkretnoj zajednici s kojom slavimo liturgijsko odnosno euharistijsko slavlje. Neka to bude tako kako bi bilo velikog ploda kako za pojedinca tako i za cijelu sabranu zajednicu.

II. Je li Bogoslužje riječi samo naviještanje ili i politika?

Slušatelji propovijedi to jest sabrana zajednica i propovjednici ne mogu kao djeca današnjega vremena u svezi s bitnim pitanjima i problemima današnjice živjeti tako kao da ih se to ama baš ništa ne tiče. Kao dio konkretnog društva aktivni su stvaratelji, ali isto tako plaćaju danak nesavršenostima i svim nedostacima današnje civilizacije. Previše je toga gorilo ili gori pod noćima i to tako intenzivno, da smo govorili i govorimo kako slijedi vruća jesen, vruće proljeće ili vruće ljeto. Sva ta važna životna pitanja, koja nas pritišću, sile nas na jedan zadovoljavajući odgovor. Tko će dati pravi i zadovoljavajući odgovor. Tko će postaviti pravu dijagnozu? Postavlja se pitanje ne mora li Crkva sa svojim nalogom za naviještanjem snažno i uvjerljivo podići svoj glas? To ne mora biti bezuvjetno nametljivo i glasno. Ona sama treba izabrati način i vrijeme.

1. Iskustva

Ovdje treba podsjetiti samo na neka iskustva, koja se svakom propovjedniku uvijek iznova nameću.

a) Smije li Crkva šutjeti?

Svjesni smo činjenice kako se kroz cijelo ovo vrijeme, nekada opravdano, a nekada neopravdano, navjestiteljima - počevši od pape pa do župnih vikara - predbacuje šutnja. Morali su ovdje ili ondje, u ovoj ili onoj situaciji zauzeti svoj jasan stav. Ne samo o međunarodnim i o nacionalnim, nego i o lokalnim i regionalnim problemima koji su od vitalnih interesa ljudi konkretnih životnih prostora. Mislim na povredu ljudskih prava naših prostora, ali i u zapadnim i navodno kršćanskim zemljama Europe. Tu pripada povreda temeljnog ljudskog prava na rad temeljem pretjerane pohlepe mnogih poduzetnika. Zatim prijetnja miru i ograničavanje osobnih sloboda, sječū šuma, navodno "zagađenja rijekā", skladištenje atomskog otpada... Naše prostore u ovom kratkom vremenu karakterizira i oslikava prvo pad komunizma, kratko predratno vrijeme, vrijeme rata u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini, ali i ovo poratno i post-

daytonsko vrijeme u našoj Domovini. Senzibilitet za dnevni red našeg podneblja, ali i cijelog svijeta, čini današnjeg čovjeka sve više i više osjetljivim za mnoge teme, prema kojima ljudi s pravom očekuju orijentaciju s crkvene perspektive. Dio smo Europe pa nam iz dana u dan raste osjećaj odgovornosti za razne sfere ljudskog življenja.

Može li se šutnja okarakterizirati kao grijeh?

Zato se propovjednicima i drugim navjestiteljima šutnja u području vitalnih životnih interesa predbacuje i tovari kao grijeh. Riječ "naviještaj Riječ, zauzmi se za to, da li se želi ili ne želi čuti" (2 Tim 4,2) nije liturgijsko upozorenje, nego egzistencijalni imperativ, koji danas vrijedi i za propovjednike!

b) Zašto se Crkva u sve miješa?

Isto tako možemo čuti glasove kada se javno kritizira "miješanje Crkve u sve i svašta". Isto tako počevši od pape pa do župnih vikara, kada propovjednik otvoreno i jasno, prigodno i čoškasto i oštro i iz svoje perspektive zauzima stav prema nekim važnim pitanjima današnjice, a posebno određenog prostora župe, dekanata, države pa i dalje.

Ovdje su podvrgnuta kritici međunarodna, nacionalna, regionalna i lokalna žarišta: utjecaj na izbore, huškanje na protest ili - u suprotnom - huškanje i niveliranje kod žurno potrebitog protesta, zatim utjecaj na moralno-etičke norme ponašanja i življenja, te utjecaj na principe oblikovanja nacionalne i internacionalne solidarnosti...!

Dirigiranje vrijedi kao grijeh?

Pri tom se sugeriranje nažalost često uspoređuje s dirigiranjem kao krivim naputkom i grijehom. Ne rijetko se taj utisak temelji u svakom slučaju i na jednom vrlo autoritarnom, svjesnom ili pretjerano samosigurnom nastupu samog propovjednika na način "sam znam kako to treba ići!"

c) Tko izriče takve i slične prigovore?

Takve i slične prigovore često iznose isti ljudi, koji su ne rijetko više manje pod utjecajem stvaratelja javnog mišljenja. Sve se to uglavnom događa preko utjecajnih medija. Posebno onda, kada se prisutnom trendu suprostavlja neugodni i suprotni pravac, koji se protivi

općem očekivanju ili ponašanju - ili određenim interesima. U ovom poratnom vremenu svjedoci smo mnogih prigovora koji dolaze od ljudi koje smo na razne načine spašavali i koji su se u stavove Crkve kleli i u njoj sve našli.

Rođeni smo i odrasli u vremenu kada se na razne načine nastojalo i uglavnom uspijevalo crkveno djelovanje smjestiti u prostore župnih crkava i dvorišta. Desetljećima je stvarano mišljenje o prostoru djelovanja Crkve koje i danas opterećuje mnoge kojima Crkva kao takva smeta. Sam glasni govor Crkve i njezin službeni stav tumači se kao miješanje u stavove i ponašanje za koje je odgovorna prvo međunarodna, a zatim i domaća društvena zajednica. Svi oni opet imaju svoje "legalne" predstavnike Crkve i prave odgovore na sva moguća pitanja od ekologije preko ekonomije pa do teoloških pitanja. Zato je za očekivati kako će na ovim našim prostorima iz glava mnogih nestajati i konačno nestati ovakve misli.

d) Reakcije propovjednikâ

Na takve prigovore propovjednik reagira različito. Katkada reagira mirno i razumno, ali zna reagirati i sa žestokom obranom i agresivnošću, pokatkada i s nepotrebnim zabadaњem glave u pijesak. Gledajući na budućnost možemo reći da oboje ne pomaže. Propovjednik treba svaku kritiku najprije uzeti ozbiljno, onda nakon mudrog ispitivanja odlučno uzvratiti ili odlučno primiti: "Sve provjeravajte: dobro, zadržite" (1 Sol 5,21).

2. Očekivanje

Ali pored tih i takvih iskustava postoje i neka očekivanja, koja se tovore na propovjednika s obzirom na njegove izjave o društvenim pitanjima.

a) *Želimo znati, kuda to može ići*

Ta očekivanja ne računaju s naputcima, nego traže kriterije kao pomoć pri samom odlučivanju. Ona ne žele predujam bezuvjetnih normi ponašanja, ali sigurno traže prijedloge alternativnih perspektiva i zamislivih koraka, stvarnih informacija kao pomoć i pregled o povezanosti s često kompleksnim društvenim događajima. Pri tom propovjed može dati

svoj prilog.

Ta očekivanja ne žele "konačno ponovno znati, kuda se ima ići", ako takve tendencije uopće postoje. Ona ne želi razmišljanje i odgovornost za društveno djelovanje drugima prepuštiti i čisto konzumentski, bez ideja i bez ikakvih osmišljenih "putokaza" primiti kao infuziju, to jest kao putokaz kao obvezujuće odredbe.

Kršćanska vjera kao iskustvena, komunikacijska i putokazna zajednica ne smije jednostavno društveno djelovanje "propustiti", jer vlastita odluka savjesti ne može se nikada oduzeti na tom životnom polju.

b) *Mimoilazi li išta propovjednike Crkve?*

Spomenimo jedan drugi kontrast onih, koji od propovijedi Crkve ništa više ne očekuju. Mnogi suvremenici - što se može lako potvrditi u mnogim prikazima na primjer u literaturi mlađih autora - pripadaju onima, koji na Crkvu u propovjednicima - kako govorno tako i sadržajno - gledaju uglavnom reagirajući i reargumentirajući. Sam napredak Crkve uopće nisu htjeli ili ga nisu mogli i doživjeti. Mnogi potezi našeg vremena koji su okrenuti prema budućnosti i koji su prijateljski potezi prema čovjeku mimoilaze neke propovjednike - često samo zbog toga, jer nisu naviknuti i ne zadovoljavaju se s jednostavnim načinima razmišljanja i odlučivanja.

c) *Međubilanca*

Međubilanca bi trebala sve pojasniti: naslovna alternativa prvog dijela je kriva alternativa... Zadaća je propovijedi uvijek govoriti o kraljevstvu Božjem. Možemo si misliti kako jedno od Boga inspirirano društvo može se oblikovati samo jednom religiozno-teološkom i istovremeno individualnom i socijalno-antropološkom utemeljenju. K tome je potrebno pozabaviti se društvenim pitanjima i u propovijedi. Zatim pozabaviti se diskusijama o mnogim drugim životnim planovima i životnim ponudama. Pozabaviti se diskusijama s biblijskih i (crkveno-) društvenih - perspektiva, kako bi se došlo do životnog i čovjeku prijateljskog tumačenja te odgovora na postojeća životna pitanja.

III. Riječ Božja u društvenom kontekstu

Između protologije i eshatologije

Riječ Božja se od početka doživljava kao djelotvorna riječ od ljudi, posebno shvatljiva u Isusu iz Nazareta. Njegov je put zbog javno-djelotvornih to jest ipak "političkih" riječi i djela obilježena i od predstavnika drugih interesa, prema križnom putu, na koji su obvezni i njegovi nasljednici. Samo tako postat će dobro Božje stvaranje (U početku stvori...= protologija) ispunjenje (U one dane bit će također ispunjena tajna Božja).

"Koji je radi nas ljudi i radi našeg spasenja" (Credo) pokrenuo je Bog spasenjsko djelo, koje se u propovijedi izražava, kako bi se kraljevstvu Božjem dao profil, a koje "nije od ovoga svijeta". Dakle prema načinu stvaranja ovoga svijeta i prema njegovim oblicima ponajanja. Propovijed ne može izostaviti društvena pitanja, nego Riječ Božju uključuje u društvenom kontekstu na životne dimenzije, kroz koje mogu biti osmišljeni, čovjeku prijeljski život, život u punini (usp. Iv 10.10).

IV. Obveze propovjednika prema slušateljima

1. Putokaz nazočnima

U traženju pravca najprije treba misliti na one, koji su tu nazočni i koji se nadaju i očekuju poticaje za daljne razmišljanje i za oblikovanje vlastitog života u konkretnom društvu i konkretnoj zajednici. K tome ne pomaže ni ravnodušni mir ni neugodno uznemirenje slušatelja. To zbunjuje i zavodi. To vrijedi mnogo više, kako bi se uvijek iznova posredovalo nove impulse pokreta kršćanskog životnog pokreta za njegovo svakodnevno dokazivanje.

Ako se propovjednik shvati kao posrednik, koji se ne producira u pravednika koji stvari bolje poznaje, nego u onoga koji potiče slušatelja na vlastito iskustvo i vlastite putove, koji pomažu osmišljenijem življenju u konkretnom društvu.

2. Treba misliti i na one koji su odsutni

Krug slušatelja je uređen u veće crkvene i izvanckrvene, dakle društvene odnose. Zato propovjednik mora, koliko je to moguće, i stav

onih, koji su - formalno i sadržajno - odsutni, dakle druge, uzeti u obzir. Jer oni ni u kojem slučaju ne pripadaju oblikujućem spektru našeg kršćanskog društva. Ta osjetljivost za druge omogućuje komunikaciju, koja je potrebna nama i za naše preživljavanje. Zato ne smije biti ljudi, kojima - zašto stalno - uskraćujemo i otkazujemo komunikaciju: "Ako je moguće - koliko je do vas - budite u miru sa svima!" (usp. Rim 12,18). To uključiti i kultivirati izravno pripada potpuno i cjelovito samoj propovijedi.

3. Propovjednik mora misliti na jezik svoga propovijedanja

a) Ljudi moraju znati, o čemu se zapravo radi

Jezik mora biti otvoren, jasan, izravan - u biranju riječi, tona i gesta. Zastrti, prikriveni, ojađeni i pretjerani govor ometa svaku iskrenu i otvorenu komunikaciju. Postojeća društvena pitanja žele otvoreno i poimence biti imenovana kako bi svaki znao, što stoji za raspravu.

To se odnosi na zatvoreni govor bez dobro, čvrste, agresivne ili bilo koje zatvorenosti. To isto tako čini potrebitim jedan povezan govor ili ako on to čini dobro, onda on i uključuje: ljude, srca, situacije i stvarna pitanja i slušatelja potiče na vlastita rješenja i upućuje na pravi put.

b) Ljudi moraju znati kako su u svemu tome povezani s propovjednikom

Propovjednik smije i mora tumačiti vlastite pozicije, ali ih mora kao takve jasno pojasniti. Propovjednik sve to ne smije pakirati kao riječ Božju ili kao jedinu i "vječnu istinu". Mnogi nesporazumi s Crkvom i s Evanđeljem temelje se na tome, da osobna razmišljanja propovjednikâ nisu kao takva bila rečena.

Propovjednik ne propovijeda sebe nego Evanđelje, ali bez da se mora povući u svojoj zbnjenosti. Tada propovijed obično upada u dijalog, u kojem slušatelje poziva i osposobljuje na refleksiju i odgovornost prema stavovima i akcijama.

V. Zaključak

1. Slike današnjice

Ako su strah i siromaštvo te nedostatak nade pretežno obilježja današnjeg života u

ovom poratnom vremenu, onda propovjednici nikako ne bi smjeli šutjeti. Oni imaju sveobuhvatnu nadu u naviještanje i to naviještanje života u punini. Ako je napetost između rata i mira nepodnošljivo porasla, propovjednici se ne smiju držati izvan svega toga. Imaju trajan nalog navijestiti "ljudima mir na zemlji".

Uzmimo jedan europski primjer. Recima ako godišnje velikom brzinom nestaje šuma u brdima Švicarske ili neke druge europske zemlje, onda propovjednici ne smiju zatvarati oči i usta pred tom činjenicom, jer imaju odgovornost prema majci zemlji te navijestiti: "Jahve, Bog, uzme čovjeka i postavi ga u edenski vrt, da ga obrađuje i čuva" (Post 2,15).

Može se isto tako vidjeti kako je bezdomovinstvo jedan veliki problem i težnja za udomljenjem te kao takvi spadaju u sami vrh svih želja upravo mladih ljudi. Propovjednici današnje Europe upravo polaze od toga, jer pred svojim očima imaju mnoge koji su bez domovine: strance, azilante, izbjeglice, prognanike i beskućnike, zanemarene starce, mnoge bez mjesta boravka i bez krova nad glavom, mlade bez orijentacije i smisla... Propovjednici trebaju svima obećavati životno pravo na ovoj zemlji i pravo stanovanja kroz cijeli život i to u kući Božjoj. Primjeri se mogu lako naći.

Vjerujemo kako u bliskoj budućnosti propovjednici naših prostora neće biti opterećeni

ovako teškim pitanjima nego puno lakšim, ali koja zaslužuju istu pažnju.

2. Zahtjevi današnjeg vremena

Postaje jasno kako je potrebno u propovjedi o društvenim pitanjima unaprijediti stabilnost i kompetentnost vlastite odluke i isto tako unaprijediti kontestacijske snage, dakle stanja sposobnosti i u datom slučaju snage protivljenja slušatelja za ovaj svijet. Kršćani trebaju temeljem svoga krsnog naloga na taj način ući u sam svijet: kultivirati i propagirati vlastito mjesto, a u konkretnom slučaju protiviti se te se odvažiti na protest protiv mnogih nastojanja koja ljudima nisu prijateljska, jer ustaju i prekidaju te dižu svoj glas protiv mnogih oblika od ljudi uređenog trpljenja i protiv svake određene i od ljudi uređene smrti.

Propovijed se dakle ne smije izroditi u tješjenje, nego treba pružiti utjehu kroz nadu, koju imamo i koja mora postati shvatljiva i opipljiva za naš svakodnevni život: nada na dobro, nada u čovjeku i prijateljski život u punini. To navijestiti je nalog propovijedi, kako bi ljudi našli stav i pravac u mnogim besmislicama i ludostima naših dana. Ako mi kršćani ne možemo dati taj doprinos, tko to onda treba učiniti? Ali u propovijedi!

Tomo Knežević

Svećenik u novome vremenu s novim izazovima i zadaćama

Predavanje na Koroni u Odžaku 5. studenoga 2009.

U ovome izlaganju danas želio bih vam, poštovane kolege, izložiti dvije važne stvari: Usmjeriti vaš pogled i vaše razmišljanje na mjesto kršćanske poruke u mnogostruko promijenjenome svijetu danas i ukazati na mjesto i zadaću svećenika u takvome svijetu.

1. Što se tiče svijeta, treba reći da su se dogodile velike promjene s nestankom dviju velikih ideologija koje su odredile 20. st. To je njemački nacionalsocijalizam s idejom čiste rase gdje je pripadnost narodu određivala temeljnu vrijednost čovjeka i naroda. Znamo kako je ta ideologija završila i koliko je života odnijela i

koliko patnja prouzročila ne samo njemačkom narodu nego i mnogim drugim narodima.

Druga, nama bliža ideologija bila je marksističko-staljinistička s idejom mesijanske izabranosti. Ona je proizvela tzv. "prosvijetljene, napredne ljude" koji su se nalazili u Partiji kao avangardi i one "neprosvijećene" koje je Partija trebala voditi svim sredstvima u neko bolje društvo. Ta su sredstva bila prisila, tlačenje, uhićenja, dugogodišnji zatvori i mučenja, logori i izolacije, bezboštvo i zastrašivanje, a često i skidanje glava onim "nepodobnima". Obje su se ideologije teško ogriješile o čovjeka: za vri-

jeme njihove vladavine stradalo je više od 50,000.000 ljudi.

S povijesne pozornice obje su ideologije nestale: jedna u groznome ratu, a druga nečujno poput napada infarkta - osim na našim prostorima. Svijet je ostao bez čvrstoga okvira na koji se dotada bilo naviklo. S nestankom navedenih ideologija nastala je praznina: nestali su okviri koji su držali ovaj svijet, a sam se svijet razbio u komadiće kao kad se razbije veliko ogledalo. Mnogo malih komadića ilustrira svijet današnjice u kojemu pojedinac pokazuje svoju dominaciju.

Umjesto prosvijećene Partije sada je čovjek pojedinac sa svojom malom i sebičnom slobodom postao mjerilo vrijednosti. Pojedinci su počeli tražiti vlastiti put i uživati svoju vlastitu "malu slobodu". Na društvenoj razini umjesto društvenoga sustava socijalizma došao je okrutni kapitalizam. Dok su nekoć Partija i vođa bili Bog, sada je to u kapitalizmu postao Interes. Marksizam je nekoć teoretski nije kao Boga, a danas se kapitalizam tako vlada kao da Boga i nema, i na taj način postaje opasniji od marksizma.

2. S promjenama u svijetu i društvu, dogodile su se neminovno promjene i u Crkvi. Naša su sela nekoć bila kompaktna, rekli bismo u potpunosti katolička. Župnik je posjedovao moć pa je s oltara određivao što se treba, a što ne treba činiti. Svojim autoritetom zahvaćao je u život pojedinca i obitelji. Sjećam se samo napetosti oko samodošli koje su osobito predstavljali velik problem u posavskim župama. Župnik je određivao da se dovedena djevojka prije vjenčanja ima vratiti u roditeljsku kuću, pa tek onda obaviti vjenčanje u Crkvi. Danas smo sretni da mladi ljudi uopće hoće sklopiti brak, a k tomu još i kršćanski brak. Isto tako, župnik je s oltara mogao s punim autoritetom odrediti da u korizmi nema javnih okupljanja, da nema vjenčavanja, da nema pjesama na javnim mjestima, niti bilo kakvoga oblika veselja.

Ljudi su dolazili u crkvu, ispovijedali se, u kućama se molilo, obitelji su bile na okupu. Nije bilo televizije, nije bilo radija, o politici se nije smjelo raspravljati, moral je bio određen, posao je određivao otac obitelji. Sve je izgledalo harmonično, sigurno, zadovoljno.

Odjednom je gotovo preko noći svega toga nestalo. Nestalo je takvih obitelji gdje je otac

mogao narediti što će se raditi, kako će se ići u crkvu, kako će se Bogu moliti, za koga će se netko udati ili ženiti. Niti župnik nema danas tu moć kao nekoć, a niti ga ljudi bespogovorno slušaju kao nekoć. Među ljude se na različite načine sve više uvlači osjećaj slobode koji ih vodi sve dalje od Boga i od Crkve, pa i od drugih. Jedni drugima sve više postaju stranci. Osamljenost sve više prodire u srca ljudi. Sve više ljudi živi kao da Boga nema; obitelji se raspadaju, a na mala vrata uvlači se vrlo opasni praktični ateizam.

3. Ne samo da su se promjene dogodile u svijetu i u Crkvi općenito, nego su se promjene dogodile i na ovim prostorima - na području Posavine. Godine 1945. ovim je krajem tekla rijeka krvi mnogih nedužnih ljudi koji su branili kraj od partizana kao bezbožnika. Pobjeđeni su mnogi koji nisu bili uopće krivi. Bili su krivi jedino jer su branili svoja ognjišta i svoju vjeru u Boga. O broju ubijenih pisao je dr. Andrija Zirdum u Plehanskom dijelu Posavine, a fra Grga Vilić u ovome dijelu ovdje. Rezultat takve iskorjenjivačke politike bio je da su u ovom kraju ostale udovice s malom djecom, s golemom tugom u srcu i u velikim materijalnim poteškoćama oko preživljavanja. Volio bih kad bi se u ovome kraju podigao spomenik tim ispaćenim i uplakanim a ipak hrabrim udovicama-majkama kao znak sjećanja i zahvalnosti za sve ono što su učinile za ovaj kraj. One su ga iznijele na svojim plećima i pridonijele opstanku ovoga kraja sličeci u tomu velikim biblijskim ženama. Teške posljedice bile su pratički za sve: kraj je bio proglašen ustaškim, kažnjen, bez tvornica, bez radnih mjesta, bez budućnosti.

Onda se pojavila nova mogućnost rada u Njemačkoj, Švicarskoj, Austriji - i poglavito mladi ljudi su pohrlili tamo. Živjeli su daleko od svoga kraja, zarađivali mukotrpnim radom novac i ulagali u nove kuće i u svoja imanja. Godine 1991. za Božić sam blagoslivljao kuće u ovoj Potočanskoj župi i vidio prelijepo uređene. Pomislio sam tada: Kakav će plijen imati oni koji budu pljačkali te kuće!?

I dogodio se rat koji doista nismo željeli, niti ga izazvali. U ovome kraju se ponovno dogodila tragedija. Pokrenuto je stanovništvo, kraj je opljačkan i uništen, nova podjela dodijelila je čisto hrvatske i katoličke dijelove Republici Srpskoj. Rezultat je bio porazan, kao nikada u

povijesti. Mnogi su se ljudi iselili u Hrvatsku ili još mnogo dalje, ali su se neki i vratili. Ostaje svima otvoreno pitanje: Jesmo li se svi mi iz ovoga rata nešto naučili i jesmo li se iznutra promijenili. Dobiva se dojam da nismo i da smo čak postali sebičniji i pohlepniji nego ranije, a na vjerskom planu još ravnodušniji.

4. Velike promjene su se dogodile i u obitelji. Sve je manje obitelji s više djece. Dok su nekoć bile male kućice s puno djece, sada imamo goleme i lijepe kuće s jednim ili dvoje djece - gotovo prazne. Uz to iz rječnika današnjega čovjeka nestala je riječ žrtva i svaki oblik žrtvovanja za drugoga: u obitelji ali i znatno šire. Među ljudima je nestalo također solidarnosti i povezanosti, pa čak i među članovima jedne obitelji. Djeca držana nekoć blagoslovom, postala su sada teret, a stari ljudi su postali također opterećenje na svim razinama života. Kad se star čovjek negdje pojavi u bilo kojoj ustanovi, samo što ga ne pitaju: pa zar si ti još živ? Što nisi umro? Bilo bi svima lakše: i vlastitoj djeci i zdravstvenom i mirovinskom osiguranju i samoj državi - svima. Nekoć - i ne tako davno - stari su ljudi i djeca bili blagoslov obitelji.

Posljedica tako doista sebičnoga načina života je sve više neoženjenih pojedinaca ili neudanih djevojaka - rekli bismo samaca. Oni danas idu jedni pored drugih, ali nisu sposobni ni za kakav oblik zajedništva. Nisu sposobni ići jedni s drugima. Oni se ne bi željeli vezati ni uz koga: nisu sposobni ni za žrtvu, ni za zajednički život, ni za obitelj, a u konačnici ni za Crkvu. Takvi jednostavno misle: Lakše je živjeti sam. Ali da li je tomu tako? Danas dolazi do rastava brakova zbog sitnica. Ostaju djeca koja su tragičari. S druge strane sve je više onih koji bježe u svijet alkohola i droge i drugih poroka suvremenoga doba. Mogli bismo na kraju ustanoviti: životne su se okolnosti i vrijednosti posve promijenile, što je i te kako utjecalo na sam život, ali i na vjerovanje ljudi, a onda i na djelovanje svećenika u tim novim okolnostima.

5. Sada ostaje veliko pitanje: Što ovakvome promijenjenome svijetu, čovjeku i obitelji može ponuditi kršćanstvo, i to u ovome vremenu danas na ovim prostorima? Što u ovakvom svijetu, i opet na ovim prostorima, može uraditi svećenik i je li on uopće danas više potreban ovome svijetu? čini mi se da je neophodno ponovno promisliti kršćansku poruku s

jedne strane u novim okolnostima, novom vremenu i u ovome prostoru i to s biblijskoga stajališta i pokušati u pastoralnom radu pronaći spojnice prema suvremenom čovjeku i kršćaninu. Pri tomu bi trebalo postati jasno da je kršćanstvo nastalo na osobi, djelu i životu Isusa Krista, a ne na nekoj ideologiji. Svaki oblik ideologiziranja kršćanstva u bilo kojem pogledu donosi štetu samome kršćanstvu i njegovoj poruci. Kršćanstvo bi trebalo naviještati kao alternativu ovakvom sebičnome svijetu, ali ne toliko teoretski kritizirajući duge koliko praktično životom pokazujući suvremenom čovjeku-kršćaninu u praktičnim životnim pitanjima veličinu i neophodnost kršćanstva. Što bi danas u ovome svijetu, trebalo govoriti ljudima? Meni je svakako najbliže ono što sam danas u propovijedi govorio i u crkvi u Odžaku, iznoseći poruku Lk 15 o izgubljenom ovci, izgubljenom drahmi i izgubljenim sinovima. Svi su oni ponovno nađeni zahvaljujući neloگیčnoj logici Božje ljubavi koja i izgubljenome u najširem smislu riječi daje novu mogućnost i otvara obzorja nove nade. Osim toga, tomu je bliska ona velika tema ljubavi prema bližnjemu, pa čak i prema onima koji drukčije misle, ponašaju se ili koji su nam neprijatelji. Kad bismo shvatili taj Isusov zahtjev u konkretnim okolnostima života, uvidjeli bismo koliko je aktualan i neophodan. Po mom mišljenju Isus je njime izvršio revoluciju ljubavi ili, kao što kaže jedan suvremeni bibličar, izvršio revoluciju vrijednosti.

Opravdano se postavlja pitanje, a zašto Isus ne govori o ljubavi prema *svakome čovjeku* nego o *ljubavi prema bližnjemu*. Je li u pitanju samo jezična ili neka dublja razlika? Zar Isus misli da ne treba ljubiti svakoga čovjeka? I tko je za Isusa bližnji? Odgovori na ta pitanja mogu imati dalekosežne posljedice, koje će utjecati na čovjekov život u najširem smislu riječi. Osnovno polazište dalo bi se, prema tomu, sažeti: Koga to treba ljubiti čovjek kao sebe sama? I zašto?

Takvo pitanje bilo je postavljeno i Isusu: Tko je to moj bližnji? Isus na postavljeno pitanje nije odgovorio izravno, nego jednom usporedbom, koja se zove: Usporedba o milosrdnom Samarijancu (Lk 10,29-37). Srž usporedbe leži u razjašnjavanju i označavanju *tko je bližnji*, i koji su zapravo *kriteriji za određivanje bližnjega*. Isus je na izvrstan način dao primj-

eren odgovor na oba pitanja. čovjek je zapao među razbojнике i bio opljačkan i ranjen. Pitanje je tko je pomogao čovjeku u takvom stanju.

Tko je bio bližnji onome čovjeku koji je zapao među razbojнике i bio opljačkan i izranjen: svećenik, levit, ili stranac Samarijanac? Odgovor nije ovisio ni o vjeri, ni o naciji, ni o službi, nego o odnosu čovjeka spram čovjeka koji se nalazio u nevolji. Samarijanac, stranac, pripadnik druge vjere, čija se služba uopće ne spominje, pokazao se bližnjim onome čovjeku u nevolji. Tko je Samarijancu bio bližnji? Očito čovjek koji je u nevolji i koji nužno trebao pomoć. Prema tomu, Isus ne govori o čovjeku apstraktno, nego uvijek konkretno. Bližnji može biti bilo koji čovjek, ali on nije određen ni vjerom, ni nacijom, ni službom, nego *nevoljom i potrebom pomoći*. Isto tako, i onaj koji je bližnji tom čovjeku u nevolji nije mu bližnji ni po službi, ni po naciji, ni po vjeri, nego po *spremnosti pomoći čovjeku u nevolji*.

Isus želi reći da je moj bližnji uvijek čovjek, koji se nalazi u nevolji i koji treba moju pomoć. To je veoma važna činjenica i prema toj činjenici postupao je i Isus, a i uopće Bog u Bibliji. Kad smo govorili o ljudima koji su počinili grijeh, pa ipak Bog im se smilovao i oprostio im, a oni postali veliki, rekli smo da je to Božja opcija. Bog tako postupa! Potrebno je vidjeti usporedbu o izgubljenom sinu, ženi preljubnici, cariniku Zakeju...Isus je došao grješnicima, a ne pravednicima. Bolesni trebaju liječnika, a ne zdravi.

Iz takvih Isusovih stavova trebali bi proizaći i čovjekovi stavovi u životu, jer su oni kriteriji ostvarivanja Božje vladavine. Tko je moj bliži i kome sam ja bliži? Zacijelo, ne onaj koji mi bliže stoji: makar on bio brat po krvi ili rodu, vjeri ili opredjeljenju, nego onaj koji treba moju pomoć. Ako se sada primijeni kriterij ljubavi, pa se kaže kako treba bližnjega ljubiti kao sama sebe, onda se time izriče kako moja ljubav treba biti usmjerena prvenstveno na bližnjega, jer ljubav nije nikada apstraktna. Kad bi se reklo kako se voli svakog čovjeka, to bi teoretski bilo ispravno, ali u praksi ne bi moralo značiti ništa. Ali kad se govori o ljubavi prema bližnjemu, onda je bližnji uvijek onaj kojemu smo dužni iskazati ljubav kao konkretnu pomoć.

Isusovim postavljanjem kriterija ljubavi na-

pravljen je uistinu revolucionaran zaokret. Naša skrb trebala bi uvijek ići prvenstveno onima koji su najviše ugroženi, koji su u najvećoj nevolji, koji se nalaze u najvećoj opasnosti. Isus ne govori o kakvoj se ugroženosti, opasnosti ili nevolji radi. Očito se sve to treba uzeti veoma široko: sve ono što prijete ugrožavanjem čovjeka u njegovu ljudstvu, u njegovu fizičkom i psihičkom životu. Božja pedagogija ide upravo tim putem, što proizlazi i iz Isusova odnosa prema ljudima - za njega nitko i nikada nije bio izgubljen, jer je najugroženijima Božja ljubav davala uvijek novu prigodu.

Čovjek u nevolji bio je bližnji Isusu i Isus je bio bližnji tome čovjeku. Isus je svojim propovijedanjem, a osobito svojim djelovanjem uvijek iznova pokazivao da se drži tih kriterija. On je došao bolesnima, a ne zdravima, grešnicima a ne pravednicima, izgubljenim a ne spašenima. Isus je jednostavno došao mijenjati stanje na bolje, on je došao spašavati ono što je izgubljeno.

No, ta pedagogija vrijedi jednako tako i za ljude u njihovu međusobnom ponašanju. Primjerice, u jednoj obitelji roditeljima bi trebalo da bude najbliže ono dijete koje je najzločestije, jer treba najviše njihovu pažnju i ljubav, budući da prema Isusovu iskustvu i kriterijima samo ljubav spašava čovjeka. Nadalje, u jednoj zajednici najviše pažnje trebalo bi pokazivati onima koji su socijalno najugroženiji, jer su oni najviše u nevolji i najviše trebaju pažnju i skrb društva. U jednoj župi svećenik bi najviše pažnje trebao pokazati, ne onim najboljim vjernicima, nego onima s ruba župne zajednice, jer oni, kao ljudi i kao vjernici, najviše trebaju njegovu pomoć. Crkva bi opet, po tom načelu, najviše pažnje trebala posvećivati onima koji ne vjeruju, jer njima bi, vjerojatno, najviše i trebala pomoć Crkve. Za sve bi, naravno, važno pravilo kako se ne bi trebalo družiti samo s onim "čistim" i dobrim ljudima, nego bi se također trebalo nastojati družiti i s onim ljudima koji u društvu stoje nisko ili su odbačeni i prezreni. Takvim postupcima davala bi se onim ljudima mogućnost vjere u novu budućnost koji su upravo bili izgubili vjeru i nadu u budućnost.

I sam Isus ističe kako će kriterij ulaska u Božje kraljevstvo biti zacijelo ovaj kojeg smo ovdje spomenuli. Neće ući onaj - veli Isus - koji mi govori: Gospodine, Gospodine! Niti će

ući oni koji se budu pozivali na činjenicu da su s Isusom jeli i pili. Naprotiv, u Božje kraljevstvo ući će oni koji budu prema Isusu postupali drugačije. Te postupke Isus ocrtava ovako: "Jer bijah gladan i dadoste mi jesti; bijah žedan i napojiste me; bijah putnik i primiste me; bijah gol i obukoste me; bijah bolestan i pohodiste me, bijah u tamnici i dođoste k meni. Tada će mu reći pravednici: Gospodine kad te to vidjesmo gladna i dadosmo ti jesti, ili žedna pa ti dadosmo piti? Kad li te vidjesmo kao putnika i primismo te? Ili gola pa te obukosmo? Kad li te vidjesmo bolesna ili u tamnici te dođosmo tebi? A Isus će im odgovoriti: Meni ste učinili koliko ste učinili jednome od ove moje najmanje braće." (Mt 25,34-40).

Iz Isusovih se riječi razaznaje kako se odnos prema Bogu posvjedočuje odnosom prema čovjeku, odnosno prema onima kojima naša pomoć najviše treba. Isus se jednostavno s takvima poistovjećuje, pa se, prema tomu, sve što se čini takvima, njemu čini. U tu svrhu naveden je cijeli niz onih koji su ugroženi u životu i koji nužno trebaju pomoć. Isus želi snažno istaknuti da biti njima bližnji, jer i oni najviše trebaju bližnjega, zapravo je zahtjev koji proizlazi iz sveopćeg zahtjeva ljubavi. Isus je takvima bližnji i oni su njemu bližnji, pa Isus ističe da je on u njima i s njima.

U tom smislu može se promatrati i tekst koji se naziva "Blaženstva" u Mt 5,3-10, koja, istina, nešto drukčije, ali u biti isto, govore o stvarnosti ljubavi kao stvarnosti Božjega kraljevstva. I tu su također u pitanju oni siromašni, oni koji su u žalosti, oni koji su krotki, oni koji su žedni i gladni pravednosti, mirotvorci i progonjeni - svi su oni baštinici Božjega kraljevstva i zajedništva s Bogom. To je na određen način sažeti manifest Božjega kraljevstva. Iz tog teksta (Mt 5,3-10) kao i iz onoga Mt 25,34-40 razvidno je kako je Isusova ljubav prema ljudima postala sasvim konkretna, te da ide do krajnosti, do poistovjećivanja Isusa s onim ugroženim. Takva ljubav postala je također jasan poziv svima da se uključe u pomaganje onih koji su u nevolji, koji su naši bližnji i kojima smo bližnji.

Usporedba Mt 20,1-16 također donosi poruku koja je danas aktualna jer ne ističe kriterij zasluge nego dobrote prema kojoj svi trebaju imati sredstva za život: i radnici prvoga kao i radnici zadnjega sata. Po svojoj je strukturi dobrobrano slična prethodnoj, Mt 18,23-35. I u njoj,

kao i u prethodnoj, glavnu ulogu igra gospodar. I u jednoj i u drugoj gospodarevo ponašanje daje glavno obilježje događajima koji su tu opisani. Ipak, postoje također i neke razlike na koje treba ukazati. U prethodnoj se usporedbi, Mt 18,23-25, radi o Božjem opraštanju, koje nije uvjetovano ničim osim čistom i iskrenom zamolbom za oprostjenjem. Ta činjenica ukazuje kako je Božje opraštanje uvjetovano samo ukoliko traži od čovjeka da i on oprosti drugima.

Što se tiče druge usporedbe o radnicima u vinogradu, tu je riječ o *Božjoj dobroti* koja ne povređuje načela pravednosti, ali koja ljudsku matematičku pravednost dovodi u pitanje, i daleko je nadmašuje. Bog uvažava pravednost, ali je uistinu daleko nadmašuje. Uglavnom se danas autori slažu kako usporedba seže do Isusa i kako ju je on zapravo ispričao. I ova usporedba počiva na kontrastu i već uobičajenom paraleliziranju. Ovdje se kontrastiraju prvi i zadnji, radnici i gospodar. Problem se zaostřava upravo kroz naglašeno kontrastiranje, koje na kraju vodi sučeljavanju različitih razmišljanja i djelovanja.

Ponovo se pokazuje kako za Isusa ljudska logika razmišljanja nema presudnu važnost. Ako je netko prvi u okvirima ljudskog razmišljanja, ne mora imati apsolutnu prednost pred onim koji je zadnji. Prvenstvo se kod Boga ne kupuje formalnim datostima: pripadnosti jednome narodu, nekoj skupini, ili pak jednoj određenoj religiji. Bog u određivanju prvenstva ima posve drugačije kriterije. Kod Boga je pravednost podređena dobroti, koja, istina, ne isključuje pravednost, ali je značajno nadilazi. U iznesenom slučaju *dobrota utemeljuje novi poredak, a time i novu Božju pravednost*. S tog stajališta Božje kraljevstvo je vladavina dobrote, koja, istina, ne isključuje pravo, ali ga shvaća na sasvim drugačiji način. To pravo zbog toga postaje *drukčijom, novom pravednosti*. Isusova pravednost kao pravednost Božjeg kraljevstva nije pravednost koja mjeri istim matematičkim metrom, niti pak pravednost koja podupire gonjenje stvari mak na konac. Božja vladavina mijenja svijet *dobrotom*, a ne oružjem, *pravednošću* koja ne uništava drugoga nego mu omogućava da dalje živi i da se razvija.

Ovo su samo neki aspekti kršćanske vjere koji bi u ovome postmodernome svijetu mogli biti motivi i poticaji da mnogi mlaki kršćani ili

oni koji su to praktično prestali biti ponovno premisle svoja životna opredjeljenja. U ovim točkama kršćanstvo će kao alternativna ponuda uvijek biti aktualno i prihvatljivo.

6. Što u ovakvome svijetu, s ovakvim zadacima treba činiti svećenik i je li on uopće potreban današnjem čovjeku? Treba upozoriti da Isus nije ostavio nacrt kakav bi trebao biti njegov svećenik. On je govorio o svojim učenicima i sljedbenicima, a to znači o onima koji su bili spremni prihvatiti njegov životni put, propovijedanje i sudbinu kao smisao vlastitoga životnoga puta. Uvijek iznova nailazimo na upozorenje da se treba slijediti onaj Božji put, a ne onaj ljudski. Na to Isus upozorava čak i Petra (usp. Mk 8,33 s), ali to vrijedi i za ostale Isusove učenike.

Poslanica Hebrejima govori o Isusu kao Velikome svećeniku i interpretira njegov životni put, njegovu sudbinu kao prinošenje žrtve Bogu - ali ne žrtvovanja drugih nego žrtvovanja sama sebe. Istodobno se u poslanici ističe ono što je Isusa učinilo da bude "veliki svećenik", a što bi trebalo biti oznaka svakoga budućega svećenika: da bude ovjеровljen kod Boga, tj. da imadne pristup Bogu i da bude solidaran s braćom ljudima. U Heb 2,17 piše: "Stoga je trebalo da u svemu postane braći sličan, da milosrdan bude i ovjеровljen Veliki svećenik u odnosu prema Bogu kako bi okajavao grijeha naroda."

Iz toga proizlazi da bi svaki svećenik trebao u svom životu imati postavljenu Vertikalnu - odnos prema Bogu, te da bi iz tog i takvoga vertikalnoga odnosa trebao proizlaziti njegov horizontalni odnos - odnos prema ljudima. Iz Isusove perspektive nema njegova učenika, a to znači ni njegova svećenika, ako ne prihvaća ovakav Isusov put.

Isus je, kao što ističe francuski antropolog René Girard, svojom žrtvom dokinuo svaku žrtvu dotadašnjih religija u kojima se krivnja svaljivala na "žrtvenoga jarca" i ostavio svojim sljedbenicima da iz sjećanja na tu žrtvu nepravedno osuđena posve nevinoga svjedoče svojim životom da je neizbježno ne činiti druge bilo kakvom žrtvom i bilo kojega nasilja i bilo u čije ime. Naprotiv, za Isusova učenika, a to znači i svećenika, ostaje temeljna zadaća - dekonstrukcija svih idola u religijama i dru-

štvu kao izvor svekolikoga nasilja, kao i temeljni zakon ponašanja - velika zapovijed ljubavi prema bližnjemu.

Današnji bi svećenik, po mom mišljenju, trebao prvenstveno promijeniti *paradigmu razmišljanja*. Što bi to trebalo značiti? To bi trebalo značiti da bi bilo neophodno pristupiti ljudima onako kako je to činio Isus: ne okretati se stalno oko onih koji imaju vlast i novac nego se usmjeriti prema bijednima, potlačenima, napuštanim, osamljenima, starima, bolesnima - jednostavno s ruba društva ili pak župne zajednice. Trebao bi svoje poslanje shvatiti u okviru Isusove paradigme poslanja "izgubljenima" u svakom pogledu. To bi značilo silazak među njih ne očekujući da se oni njemu obrate. Nekoć je paradigma bila takva da je svećenik čekao ljude da mu dođu a sada je potrebno ići ljudima. Na taj način svećenik bi izgrađivao svoj autoritet pomažući drugima i čineći kršćanstvo prihvatljivo današnjem čovjeku.

Današnji svijet treba svećenika, ali svećenika koji će imati srce za čovjeka u nevolji koji će poput Gospodinova Sluge biti spreman ponijeti bole i nevolje ljudi na ovim prostorima. A tih nevolja na ovim prostorima ne nedostaje. I Sluga Gospodinov i sam Isus su pokazali da se spasiti drugoga može ničim drugim nego zalaganjem vlastitoga srca. Nekoć se govorilo o žrtvi, a danas se ta riječ nerado čuje. Ipak današnji je čovjek željan onoga što se podrazumijeva pod pojmom žrtva.

U današnjem svijetu bio bi potreban svećenik koji bi bio spreman dijeliti sudbinu naroda s kojim živi. Suvremenim rječnikom rečeno to bi značilo da je potrebno da u sebi izgrađuje osjećaj solidarnosti s ljudima koji su ostali živjeti na ovim prostorima.

U ovome postmodernom vremenu potrebno je sliku svećenika pročišćavati ne na novim pokretima nego na osobi i djelu Isusa Krista. Ovo nam vrijeme može samo biti izazov da se uhvatimo u koštac sa svime što opterećuje današnjega čovjeka. Svećenik bi stoga trebao biti ono o čemu govori u poslanici Hebrejima - o Isusu kao Velikom svećeniku koji je otvoren prema Bogu i solidaran s čovjekom (Hb 2,17).

Prof. dr. fra Božo LUJIĆ

+Dr. fra Ignacije (Mijo) Gavran

(1914. - 2009.)

NAŠI POKOJNICI

Član Franjevačke provincije Bosne Srebrenice fra Ignacije (Mijo) Gavran, preminuo je u utorak 24. studenog 2009. godine u Visokom u 96. godini života.

U četvrtak 26. studenog 2009. je bio posljednji ispraćaj fra Ignacija sa svetom misom u 10 sati u Sjemenišnoj crkvi Visoko koju je predslavio kardinal Vinko Puljić nadbiskup metropolit vrhbosanski. Misa zadušnica i ukop su bili isti dan u Kraljevoj Sutjesci u 14 sati.

Fra Ignacije Gavran, sin Ivana i Marije r. Stjepanović, rođen je 24. 2. 1914. u Varešu, gdje je pohađao osnovnu školu, a odmah nakon nje Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom (1925.-1934.).

U Franjevački red stupio je nakon VI. razreda gimnazije, u Livnu, gdje je proveo i godinu novicijata (1931.-1932.). Za svećenika je zaređen u Banja Luci, 11. rujna 1938. Studirao je teologiju u Sarajevu i Breslavi, a filozofiju na sveučilištu u Breslavi i Ljubljani (1934.-1941.).

U Ljubljani je i diplomirao i postigao doktorat iz filozofije tezom: "Filozofska antropologija Vladimira Solovjeva" (Sarajevo 1941.) Pohađao je jednu godinu i likovnu akademiju u Zagrebu (1943.-1944.)

Predavao je kao docent na Teološkom fakultetu u Sarajevu (1944.-1945.), a kasnije je (1945.-

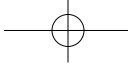
1950.) nastavio predavati na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu, uglavnom filozofiju i crkvenu umjetnost. Od 1958. do 1967. ponovno je usporedno predavao i na Franjevačkoj gimnaziji u Visokom i na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Osim svojih struka (filozofije i povijesti umjetnosti) predavao je i druge predmete: hrvatski, njemački, ruski, latinski i engleski (fakultativno). Godine 1945.-1956. bio je meštar bogoslova u Sarajevu, a 1941.-1943. II. prefekt. 1950.-1959. I. prefekt u Sjemeništu u Visokom.

Bio je direktor Franjevačke klasične gimnazije u Visokom od 1967. do 1976. i knjižničar Profesorske knjižnice od 1942. Obnašao je službu definitora Provincije od 1961. do 1967. godine.

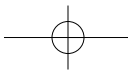
Osim suradnje u periodičnim časopisima i manjih studija objavio je monografije: "Bludna psovka" (1962.), "Veliki likovi povijesti umjetnosti" (1969.), "Lucerna lucens?" (1978.), te izdao bosanske ljetopise 18. st.: Ljetopis Sutješkog samostana (1979.), Ljetopis Nikole Lašvanina (1981.), i M. Bogdanovć: Ljetopis Kreševskog samostana (1984.). Prevodio je također sa raznih jezika.

U svemu je pružao primjer sabrane skromnosti, velikog rada i samodiscipline.

(kta/fia)

PASTORALNI KALENDAR 2010.
VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

SIJEČANJ 2010.

1	P	MARIJA BOGORODICA , Nova godina	<i>Molitveni dan mira</i>	
2	S	Bazilije, Grgur, Grgo, Gregor	<i>Prva subota: molitva za duh. zvanja</i>	
3	N	DAN GOSPODNJI - 2. po Božiću		
4	P	Andela Folinjska, Emanuel, Borislava		
5	U	Emilijana, Miljenka, Eduard, Radoslav		
6	S	BOGOJAVLJENJE - TRI KRALJA	<i>PMD - sv. Djetinjstvo</i>	
7	Č	Rajmund, Lucijan, Krispin, Zorislav		●
8	P	Severin, Teofil, Bogoljub, Apolinar	Stadlerov dan	
9	S	Hadrijan, Honorat, Julijan, živko		
10	N	KRŠTENJE GOSPODINOVO	+ Alojzije žagar 1971	
11	P	Honorat, Teodozije, Časlav, Neven		
12	U	Ernest, Tatjana, Bernard	+ Franjo Momčinović 1957.	
13	S	Hilarije, Remigije, Radovan, Veronika	+ Ivan Kulijer 1937.	
14	Č	Feliks, Srećko, Rajko, Makrina	+ Andrija Kordić 1995	
15	P	Pavao Pustinjak, Mavro, Anastazija	+ Ljubomir Ivan Roje 1945. 15.-17. I.	●
			Formacija animatora	
16	S	Marcel, Oton, Mislav	+ Jakov Kovačević Stijepić 1991.	
17	N	DAN GOSPODNJI - 2./godinu	<i>Patron: Gorice</i>	
			+ Petar Krajina 1997.	
18	P	Priska, Margareta Ugarska, Biserka	+ Smiljan Franjo Čekada 1976.	
			+ Stjepan Ilić 1964.	
			+ Branko Karlić 2007.	
			<i>Molitvena osmina</i>	
19	U	Mario, Ljiljana, Marta, Makrije	+ Juraj Heruc 1910.	
			+ Jozo Tomić st. 2006.	
20	S	Fabijan, Fabijana, Sebastijan		
21	Č	Agneza, Janja, Neža, Epifanije		
22	P	Vinko, đakon, Vinka, Irena R., Vice	+ Ambrozije Mijić 1946.	
23	S	Emerencijana, Ema, Vjera		●
24	N	DAN GOSPODNJI - 3./godinu		
25	P	Obraćanje sv. Pavla, Ananija, Henrik	+ Josip Kasić 1996.	
26	U	Timotej i Tit, Paula	Tečaj u ZGB-?	
27	S	Andela Merici, Anđelka, Julijan, Vital		
28	Č	Toma Akvinski, Tomislav, Tomo, Leonid		
29	P	Valerije, Konstancije, Zdeslav, Akvilin		
30	S	Martina, Tina, Hijacinta, Gordana, Darinka		○
31	N	DAN GOSPODNJI - 4./godinu	<i>Nadbiskupijski dan molitve za mir</i>	
			+ Petar Anić 2002.	

VELJAČA 2010.

1	P	Brigita, Gita, Miroslav, Sever	+ Dragan Čuturić 2004. + Anto Vujičić 1990.
2	U	PRIKAZANJE GOSPODINOVO - SVIJEĆNICA	<i>Dan posvećenog života</i>
3	S	Blaž, Vlaho, Tripun, Tripo, Oskar	+ Franjo Bauer 1940.
4	Č	Maria de Mattias, Eutih, Diodor, Gilbert	
5	P	Agata, Dobrila, Modest, Jagoda	
6	S	Pavao Miki i dr., Doroteja, Dora	<i>Prva subota: molitva za duh. zvanja</i> ● + Anto Bajić 1993. <i>Šamački dekanat</i>
7	N	DAN GOSPODNJI - 5./godinu	<i>Dan života</i> + Nikola Đebić (Gjebić) 1930.
8	P	Jeronim, Jerko, Jozefina, Mladen	Stadlerov dan + Dragutin Alaupović 1967. <i>Brčanski dekanat</i>
9	U	Skolastika, Apolonija, Sabin, Sabina	<i>Bugojanski dekanat</i>
10	S	Alojzije Stepinac, Alojzija, Lojzika, Vjekoslav	<i>Patron: Orašje</i>
11	Č	BDM Lurdska, Marija, Mirjana	<i>Ramski dekanat</i> <i>Dan bolesnika</i> + Zvonko Petrović 2004. <i>Kreševski dekanat</i>
12	P	Eulalija, Melecije, Zvonimir, Zvonka	<i>Traonički dekanat</i>
13	S	Katarina Ricci, Kristina, Božidara	<i>Sutješki dekanat</i>
14	N	DAN GOSPODNJI - 6./godinu	+ Josip Matković 1998. ●
15	P	Onezim, Faust, Klaudije, Vitomir, Vito	<i>Žepački dekanat</i>
16	U	Julijana, Julka, Samuel, Daniel, Miljenko	+ Stjepan Prgomet 1956. <i>Derventski dekanat</i>
17	S	PEPELNICA (post i nemrs)	+ Stjepan Fontana 1971.
18	Č	Šimun, Bernardica	<i>Usorski dekanat</i>
19	P	Konrad, Rajko, Blago, Ratko	+ Mato Momčinović 1920. <i>Sarajevski dekanat</i>
20	S	Leon čudotvorac, Lav, Lea	<i>Tuzlanski dekanat</i>
21	N	DAN GOSPODNJI - 1. korizmena	
22	P	Katedra sv. Petra, Petar, Izabela, Tvrtko	+ Ivan Zirdum 1954. ● <i>Doborski dekanat</i>
23	U	Polikarp, Romana, Grozdan	<i>D. Vježbe</i>
24	S	Montan, Goran, Modest, Sinerot (kvatre)	<i>D. Vježbe</i> + Ivo Čondrić 1946. + Danijel Franjo Duić 1920. <i>D. Vježbe</i>
25	Č	Nestorije, Cezarije, Hrvoje, Donat, Berislav	<i>D. Vježbe</i>
26	P	Aleksandar, Aleksa, Viktor, Robert (kvatre)	Moldavija: CCEE + Ivan Starčević 1982.
27	S	Gabrijel žalosne Gospe, Donat Zadarski (kvatre)	Moldavija: CCEE Animatori liturg. pjevanja + Petar Perić 1943.
28	N	DAN GOSPODNJI - 2. korizmena	Moldavija: CCEE ● + Ivan Pavlinac 1970. 29. 2.: + Juraj (Djuro) Majetić (29.2. 1964). + Stjepan Oršić 1908.

OŽUJAK 2010.

1	P	Feliks, Albin, David, Hadrijan	+ Šimo Janjić 2003. + Marko Paradžik 1977. + Stanislav Božić 1987. + Josip Mikić 2008.
2	U	Iskra, Ines, čedomil, Lucije	
3	S	Marin, Marinko, Asterije, Ticijan, Kamilo	
4	Č	Kazimir, Eugen, Natko	
5	P	Teofil, Lucije, Hadrijan, Adrian, Virgil	+ Zvonimir Blažun 1975.
6	S	Ruža, Koleta, Agneta, Zvezdana, Viktor	<i>Prva sub: molitva za duh. zvanja.</i> 130. ob. KKK-Nazaret Župska ekonomska vijeća
7	N	DAN GOSPODNJI - 3. korizmena	Nedjelja solidarnosti + Mato Bičvić 1989. + Stjepan Marković 1961.
8	P	Ivan od Boga, Boško, Ivša, Poncije	Stadlerov dan + Augustin Nikić 1936.
9	U	Franciska Rimska, Franjka, Fanika	
10	S	Emil, Makarije, Kajo, Simplicije	
11	Č	Firmin, Tvrtko, Blanka, Kandid	
12	P	Bernard, Budislav, Maksimilijan, Fina	12.-14.III.Formacija animatora
13	S	Patricija, Sabina, Rozalija, Ratka	Župska pastoralna vijeća
14	N	DAN GOSPODNJI - 4. korizmena: "Laetare"	
15	P	Mengin, Zaharija, Veljko, Vjekoslava	+ Antun Buljan 1964.
16	U	Hilarije, Julijan, Euzebija, Tacijan	+ Franjo Kovačević 1940.
17	S	Patrik, Patricija, Gertruda, Konrad, Domagoj	
18	Č	Ćiril Jeruzalemski, čiro, Aleksandar, Eduard	
19	P	JOSIP zaručnik BDM, Josip, Josipa, Joso	<i>Patron:</i> MO; G. Dubica, Marijindvor, Rankovići, Špionica, Teslić Zavidovići, Zenica, KŠC-Sa; + Miroslav Petrović 1990.
20	S	Niceta, Dionizije, Vlado	<i>Kan.viz. G.vakuh-Uskoplje</i>
21	N	DAN GOSPODNJI - 5. korizmena	<i>Kan.viz. Bistrica</i>
22	P	Oktavijan, Lea Rimska, Leonarda, Jaroslav	
23	U	Turbije, Oton, Edmund, Anuncijata, Rebeka	
24	S	Latin, Javorka, Simon	+ Rikard Weis 1945.
25	Č	BLAGOVIJEST	<i>Patron Bogoslovije</i>
26	P	Montan i Maksima	
27	S	Lidija, Rupert, Lada	
28	N	NEDJELJA MUKE - CVJETNICA	
29	P	Bertold, Eustazije	+ Mirko Perčinlić 1966.
30	U	Zosim, Bogoljub, Bogoljuba, Leonard	+ Franjo Jurić 1948.
31	S	Benjamin, Balbina, Gvido, Natalija	Posveta ulja - kat.10:30.s. Dan Djela sv. Petra ap.

TRAVANJ 2010.

1	Č	VELIKI ČETVRTAK	SA - kat. 18 s.	
2	P	VELIKI PETAK (post i nemrs)	SA - kat. 18 s. + Ivana Pavao II. 2005. + Vincencij Ferrerij Paulko 1921.	
3	S	VELIKA SUBOTA	Prva subota: molitva za duh. zvanja SA-kat. 23 s.	
4	N	USKRS - VAZAM	SA-kat-10:30 s.	
5	P	Vinko Fererski, Irena, Kresencija	Uskrsno primanje 11 s.	
6	U	Irenej, Petar Veronski, Prudencije, Zefirin		●
7	S	Ivan de la Salle, Herman, Teodor, Serapion	+ Franjo Kopic 1929.	
8	Č	Dionizije, Timotej, Diogen, Klement, Julijan	Stadlerov dan + Drago Sučić 1988. + Božo Markotić 1995. + Marko Kamenjaš 2007.	
9	P	Maksim, Demetrije, Liberan, Libor, Hugo	Kan. viz. Breza Klagenfurt-kardinal + Ilija Violini 1945. + Petar Živković 1985.	
10	S	Mihovil, Magdalena, Bonifacije	Kan. viz. Bugojno i Ilijaš Klagenfurt-kardinal + Petar Grgić 1982.- Klagenfurt-kardinal	
11	N	DAN GOSPODNJI - 2. uskrsna	krizma u Busovači 11 s - Biskup kan.viz. - Sk. Gračanica + Antun Bogdan 2001.	
12	P	Sofija, Julije I., Zenon, Saba, Damjan		
13	U	Martin I. papa, Hermenegildo, Ida		
14	S	Valerijan, Maksim, Zdravko, Lambert	Svećenički sabor	●
15	Č	Teodor, Kresencije, Rastislav	+ Miodrag Mišković 2008.	
16	P	Benedikt, Bernardica, Leonida, Optat		
17	S	Šimun, Inocent, Akacije, Ilija, Robert	GRAZ-HKM - krizma 10 s Breške 11h; Drijenča 16 s - Biskup Kan.viz. Glavice i Kakanj Odžak 11h; G. Dubica 16 s -kard. Lukavac 11h; Husino 16 s -Biskup Kan. viz. Kandija i Vukanovići + Ivan Turbić 1911. + Augustin Franjo Vrebac 1940. + Marko dr. Alaupović 1979.	
18	N	DAN GOSPODNJI - 3. uskrsna	+ Antun Dujmušić 1943. + Bernardin Batvić 1921.	
19	P	Marta, Leon, Berta		
20	U	Anicet, Sulpicije, Marcijan, Agneta, Dina		
21	S	Anzelmo, Konrad		●
22	Č	Soter i Kajo, Vojmil, Leonida	+ Alojzije Budžinski 1983.	
23	P	Juraj, Jure, Đurđica, Đuro, Georg, Adalbert	Patron: Derventa, Morančani, Vitez	
24	S	Fidel Sigmarigenski, Fidelis, Fides, Vjera	Ministrantsko zborovanje	
25	N	DAN GOSPODNJI - 4. uskrsna	Patron: Gradačac, Ilijaš, Plehan, Potočani. Potočani 11 s; Svilaj 16 s-Kard. Živinice 11 s; Morančani 16 s-Bisk. Dan molitve za duh. Zvanja Kan. viz. Otinovci-Kupres + Augustin Halili 1976.	
26	P	Kleto, Pashazije, Julije, Stanislav, Višnja		
27	U	Ozana Kotorska , Euzebijije i Polion		
28	S	Petar Chanel, Ljudevit M. Grignon, Vital	BK BiH i KVRP	○
29	Č	Katarina Sijenska, zaštitnica Europe, Katarina	+ Matej (Matko) Livajušić 1978. + Josip Bezić 1893. + Stjepan Jularić 1999. + Josip Kalčik 1994.	
30	P	Pio V. papa, Venancije		

SVIBANJ 2010.

1	S	Josip Radnik, Jeremija, Žigmund	<i>Patron: Pale, Turbe Hodočašće u Olovo Turbe 11h; Podkraj 16 s -Biskup; Gradačac 17 s -kardinal Kan. viz. Dobretiči i Haljinići + Ivan Mitrović 1912. Prva subota: molitva za duh. zv. Vitez 10 s. Guča Gora 16 s -Kard. Tuzla 11 s; Šikara 16 s - Biskup Kan. viz. Podmilačje i Kralj. Sutjeska</i>
2	N	DAN GOSPODNI - 5. uskrсна	
3	P	Filip i Jakov ap., Jakiša, Jakica	
4	U	Antonina, Florijan, Cvjetko, Cvijeta	
5	S	Peregrin, Maksim	+ Anto Alaupović 1948.
6	Č	Dominik Savio, Marijan, Irenej Srijemski	
7	P	Dujam, Duje, Flavije, Gizela	+ Josip Matišić 1921.
8	S	Arsen, Amat, Ida; Ulrika Nisch	Stadlerov dan/ Dan mladih ZD + Marko Nedić 1952.; + Jozo Perić 2005. + Marko Josipović 2009. <i>Dubrave - Šimunovo 11h - kardinal Par Selo 16 s - Kardinal Kan. viz. Vijaka</i>
9	N	DAN GOSPODNI - 6. uskrсна	
10	P	Ivan Merz , Gospa Trsatska (prosni dani)	
11	U	Mamerto, Franjo Hieronim (prosni dani)	
12	S	Leopold Bogdan Mandić (prosni dani)	<i>Patron: Brijesće, Dragunja, Maglaj</i>
13	Č	UZAŠAŠĆE-SPASOVO (KRIŽI)	<i>Patron: N. Travnik</i>
14	P	Matija ap., Mate, Matko, Matea	Kongres bogoslova 14.-16. V. formacija animatora Kongres bogoslova Pećine 11 s, Rankovići 16 s biskup Sudar Špionica 11 s. mons. Zovkić + Jakov Barišić 1942.
15	S	Izidor, Sofija, Sonja	
16	N	DAN GOSPODNI - 7. uskrсна	
17	P	Paškal, Paško, Gizela, Heraklije	N. Travnik-Uz. 11 s, Dolac 16 s bisk. Ulice 11 s - mons. Zovkić Kongres bogoslova; Kan. viz. Jelaške + Milidrag Bujas 1991.
18	U	Ivan I. papa, Venancije, Feliks, Srećko	Kan. viz. Ulice Kan. viz. Gorice + Ivan Subašić 1945.
19	S	Urban, Teofil, Rajko, Ivon Kardinal u Švedsku	
20	Č	Bernardin Sijenski, Lidija, Zlatka, Zlata	Kan. viz. Zovik + Petar Ajvazović 1945.
21	P	Kristofor Magallanes, Timotej, Dubravka	K. v. Boće i krizma + Vlastimil-Antun-Fijala 1986. + Anđelko Franjičević 1954.
22	S	Rita iz Cascie, Helena, Jelka, Renata	Navečer povratak iz Švedske Zovik 11h- mons. Zovkić Pos. Mahala 11 s; Derventa 17 s Biskup Katedrala - krizma Kard. N.Selo Balegovac 11 s., Prud 11 s. Patron: Fojnica, N. Bila
23	N	DUHOVI - NEDJELJA PEDESETNICE	
24	P	Marija Majka Crkve , Marija Pomoćnica	Kan. viz. Poljaci Patron: MO u 18 s. BK BiH i HBK; Garevac + Andrija Jagotić 1901.
25	U	Beda časni, Grgur VII. papa, Marija Magd.	Kan. viz. Bijeljina; MO- BK BiH - i HBK + Caleb Violini 1917.
26	S	Filip Neri, Zdenko (kvatre)	
27	Č	Augustin Kanterberijski, Julije, Bruno	Kan. viz. Krepšić + Josip Konopka 1988.
28	P	German, Vilim, Herkulan, Velimir (kvatre)	K. v. Brčko
29	S	Euzebije i Polion, Ervin, Većeslav (kvatre)	Komušina - mladi
30	N	PRESVETO TROJSTVO	Dan mladih - Komušina Domaljevac 11 s.; Orašje 17 s.-Biskup Žepče 11 s. Maglaj 16 s.-Kardinal Dubrave 11. mons. Zovkić
31	P	Pohod BDM, Petronila, Silvije	Patron: N. Travnik

LIPANJ 2010.

1	U	Justin, Mladen, Liberije, Slobodan, Teofil	
2	S	Marcelin i Petar, Erazmo, Eugen	+ Vinko Vidaković 2006.
3	Č	TIJELOVO - BRAŠANČEVO	
4	P	Kvirin Sisački, Optat, Nikola, Predrag	+ Marijan Ivandić 1945.; + Josip Perčinlić 1945.; + Mirko Radoš 1945.
5	S	Bonifacije, Bono, Dorotej, Eutih, Franko	Prva subota: molitva za duh. zvanja; ● Krizma u Beču-17.s. Travnik 11h Brajkovići 17. bisk. + Stjepan Ezgeta 1933. + Stjepan Pašalić 1959
6	N	DAN GOSPODNJI - 10./godinu	N. Travnik PT 11 h Bučići 17h biskup Krizma u Beču 11.s.
7	P	Koloman, Robert, Radoslav, Antun de Fat.	Kan.viz. Dubrave + Franjo Bulić 1999.
8	U	Fortunat, Vilim	Kan. Viz. Špionica Stadlerov dan + Ivan Barčanec 1993.; + Ivan Kralik 1976.; + Ladislav Gagulić 1964.
9	S	Efrem, Diomed, Kolumban, Rikard	
10	Č	Bogumil, Dijana, Biserka	
11	P	Srce Isusovo , Barnaba ap., Borna, Ruža	Patron: B.Šamac, Brčko, Čajdraš, Doboj, Glavice, Katedrala, N.Selo, Obri, Pećine, Prozor, Zvornik
12	S	Srce Marijino , Bazilid, Leon, Lav, Placid	Patron: Foča, Pos. Mahala, S. Gračanica ● Bistrica k/ž. 11h, Lovnica 17h bisk. ZE-Klopče 11h-kardinal
13	N	DAN GOSPODNJI - 11./godinu	Vanjska proslava u katedrali Srca Isusova Patron: Boće, Bugojno, Bukovica, Dobretići, Drijenča, Gračac, Lukavac, Rastičevo, Sivša, Sočanica, G.Močila- Sijekovac, Vukanovići, Žepče, Podhum-Žitače;
14	P	Rufin, Valerije, Zdravko, Zdravka, Elizej	
15	U	Amos, Vid, Vito, Toma, Germana, Modest	Patron: Vidovice
16	S	Auro, Zlatko, Zlata, Aurelije, Beno	
17	Č	Diogen, Inocent, Rajner, Petar, Laura	
18	P	Marko i Marcelijan, Paula, Amando	
19	S	Romualdo, Gervazije, Protazije, Deodat	+ Marijan Džojić 1921. ●
20	N	DAN GOSPODNJI - 12./godinu	Novi Šeher 11h Radunice 17h kard. Vareš 11h Vijaka 17 h - biskup Jelaške 11h - biskup + Josip Fuchs 1954.
21	P	Alojzije Gonz., Alojzija, Lojzika, Vjekoslav	Patron: sjemenišna crkva + Nikola Burić 1993. + Mato Ivkić 1993.
22	U	Paulin, Ivan Fišer, Toma More, Flavije	+ Anto Lutter 1992. Kard. u Podm. 18h
23	S	Marija, Josip, Flavije, Aron	Patron: B. Brdo; D. Tramošnica; Jelah, K. Sutjeska; Lug-Brankovići; Otinovci -Kupres; Podmilačje; Tarčin; Travnik; Uzdol; Živinice.
24	Č	Rođenje Ivana Krstitelja , Ivan, Ivana	
25	P	Maksim, Prosper, Adalbert, Salamon	
26	S	Ivan i Pavao, Virgije, Zoran, Deodat	+ Jozo Tomić ml.2007. ○
27	N	DAN GOSPODNJI - 13./godinu	Osova 11h Kakanj 17h kardinal Dragunja 11 h - biskup
28	P	Irenej, Mirko, Vincenta, Vinka, Lucija	
29	U	Petar i Pavao ap., Paula, Krešimir	Svećeničko redenje Patron: Brajkovići, G.Komušina; Kakanj; Kulina; Lovnica; N. Selo-Balegovac; Tuzla. + Dragutin Kamber 1969.
30	S	Prvomučenici Svete Rimske Crkve, Bazilid	

SRPANJ 2010.

1	Č	Aron, Martin, Teodorik, Oliver, Predrag	
2	P	Oton, Višnja, Ostoja	+ Antun Jeglič 1937.
3	S	Toma ap., Tomislav, Tomo, Rajmund	<i>Prva subota:</i> molitva za duh. zvanja
4	N	DAN GOSPODNJI - 14./godinu	●
5	P	Ćiril i Metodije, europski zaštit., Antun, Marta	+ Krunoslav Draganović 1983. <i>Patron:</i> Bogoslv. Crkva + Stipo Barišić 1944.
6	U	Marija Goretti, Marica, Romul, Suzana, Agata	
7	S	Vilibald, Vilko, Benedikt XI., Odon, Goran	
8	Č	Akvila, Priska, Priscila, Prokopije, Pankracije	Stadlerov dan
9	P	Marija Propetoga Isusa Petković , Marija	9.-19. VII. kamp "Friedensgrund BiH"
10	S	Feliks, Filip, Rufina, Viktorija	+ Marijan Šoljić 1986.
11	N	DAN GOSPODNJI - 15./godinu	+ Nikola Pranjić 1998. ●
12	P	Proklo, Hilarije, Fortunat, Mohor, Živko	BK BiH
13	U	Majka Božja Bistrička , Henrik, Ezdra	BK BiH
14	S	Kamilo de Lellis, Angelina, Gašpar	BK BiH
15	Č	Bonaventura, Bono, Dobroslav, Vladimir	<i>Patron:</i> BL; Visoko
16	P	Gospa Karmelska, Karmela, Karmelo	<i>Patron:</i> Karmel-Stup + Ivan Ev.Šarić 1960./ 50. ob. Šarićeve smrti
17	S	Nadan, Hijacint, Justa, Rufina, Marcelina	
18	N	DAN GOSPODNJI - 16./godinu	Kardinal BL ●
19	P	Makrina, Simah, Aura, Zora, Zlatka, Zlata	
20	U	Ilija Tišbijac pr., Apolinar, Ilija, Ilko, Ilinka	<i>Patron:</i> B. Brod; Čemerno; Doljani; Kandija; Korićani; Kiseljak; N.Šeher; Rostovo; S.Kula; Turić; Ularice; Zenica. + Ivan Rajić 1989.
21	S	Lovro Brindiški, Danijel pr., Dane, Danica	+ Andrija Antunović 1934.
22	Č	Marija Magdalena, Manda, Magda	+ Dominik Stojanović 2009.
23	P	Brigita Švedska, Ezekijel, Apolinar	
24	S	Kristina, Eufrazija, Boris, Ljudevita	24.VII - 8.VIII. kamp mladih "Friedensweg"
25	N	DAN GOSPODNJI - 17./godinu	+ Branko Grulich 1989. ●
26	P	Joakim i Ana - roditelji BDM, Anka, Anica	<i>Patron:</i> Banbrdo, Domaljevac; Par Selo; Podkraj; Radunice, Žabljak. + Andrija Avelin Predmerski 1914. + Ladislav Buljan 1986.
27	U	Klement Ohridski i Gorazd, Klemo Celestin I.	
28	S	Prohor, Nikanor, Viktor I., Nazarije, Celzo	
29	Č	Marta, Lazar, Urban II., Vilim	
30	P	Petar Krizolog, Julija, Maksima	
31	S	Ignacije Lojolski, Vatroslav, Fabije, Ognjen	<i>Patron:</i> Grbavica

KOLOVOZ 2010.

1	N	DAN GOSPODNJI - 18./godinu	
2	P	Euzebije, Petar Juliani, Stjepan I., Krunoslav	<i>Patron:</i> G. Tramošnica + Drago čuić 1939. + Martin Anić 2006. ●
3	U	Augustin Kažotić , Martin, Salvator, Spaso	
4	S	Ivan Marija Vianney, Justin, Krescencije	
5	Č	Gospa Snježna, Kasijan, Margareta, Nives	<i>Patron:</i> Deževica, Poljaci
6	P	Preobraženje Gospodinovo , Just, Oktavijan	<i>Patron:</i> Borovica + Ivan Trobentar 1977. + Rudolf Römer 1982. Franjo Tomašević 2007. <i>P. subota: molitva za duh.zvanja</i>
7	S	Siksto II. papa, Kajetan, Donat, Albert	Stadlerov dan
8	N	DAN GOSPODNJI - 19./godinu	8.-14. VIII. specijalizacija animatora Dragunja: 25. g. župe - kard. + Emil-Stjepan Čondrić 1945. + Viktor Šifner 2005. <i>Patron:</i> Goražde
9	P	Terezija Benedikta od Križa, Edita, Tvrtko	+ Antun Mohorić 1937. ●
10	U	Lovro, Lovorko, Lovorka, Laura, Kladije	
11	S	Klara, Jasna, Jasminka, Suzana, Rufin	<i>Patron:</i> Klarise- Brestovsko + Dragutin Čelik 1958. + Joso Filipović 2006. + Marko Jozinović 1994. + Zvonko Raić 1998. + Josip Džajkić 2000. + Ivan Kristić 1960. + Stjepan Gašparević 1937.
12	Č	Ivana Franciska de Chantal, Franjka, Francika	
13	P	Poncijan i Hipolit, Poncije, Antioh, Maksim	Komušina 18 s.-Kardinal
14	S	Maksimilijan Marija Kolbe, Kova, Koviljka	<i>Patron:</i> Breške; Dolac; Haljinići; Komušina; Koraće; Kreševo; Olovo; Osova; Rama-Ščit; Suho Polje; Uskoplje-G.Vakuf; Tolisa; Stup.
15	N	VELIKA GOSPA, Marija, Mara; Tarczicije	<i>Patron:</i> Prud ●
16	P	Stjepan Ugarski, Rok, Roko, Krunoslav, Kruno	+ Ivan Dujmušić 1937.
17	U	Miron, Klara, Natalis, Natalija; Urzicin	+ Marko Majurić 1933.
18	S	Jelena Križarica, Jelka, Jela, Helena, Leonardo	+ Stjepan Sokolović 1972.
19	Č	Ivan Eudes, Magna, Timotej, Ratko, Jordan	+ Tomo Igrc 1938.
20	P	Bernard, Samuel pr., Maria de Mattias	+ Izidor Poljak 1924.
21	S	Pio X. papa, Agaton, Sidonije	
22	N	DAN GOSPODNJI - 21./godinu	<i>Patron:</i> Bijeljina
23	P	Ruža Limska, Ružica, Rozalija, Roza; Flavio	
24	U	Bartol ap., Bare, Bartolomej, Bariša; Emilija	+ Nikola Krilić 1924. ○ Kard. Susret generacije Kard. Susret generacije
25	S	Ljudevit, Josip Kalasancijski, Sever	
26	Č	Melkizedek, Aleksandar, Branimir	
27	P	Monika, Cezarije, Amadeo, Bogoljub, Anđelka	
28	S	Augustin, August, Tin, Pelagije, Vivian, Živko	
29	N	DAN GOSPODNJI - 22./godinu	<i>Patron:</i> Odžak
30	P	Petar, Margarita, Didak	Katehetski dan
31	U	Josip iz Arimateje i Nikodem; Aristid, Aida	

RUJAN 2010.

1	S	Jošua, Siksto, Terencije, Verena, Viktor	<i>Jurisdikcijski seminar</i>	●
2	Č	Prosper, Just, Ingrid	<i>Jurisdikcijski seminar</i>	
3	P	Grgur Veliki papa, Grga, Gregor, Gordana	+ Božidar Bralo 1945. 3.-5. rujna: Taize - Sarajevo	
4	S	Mojsije, Marin, Bonifacije I., Ida, Irmgard	<i>Prva subota: molitva za duh.zvanja /</i>	
5	N	DAN GOSPODNJI - 23./godinu	Brusnica: 100g. župe - Kard.	
6	P	Zaharija pr., Eleuterij, Magnus		
7	U	Marko Križevčanin , Markica, Dragica		
8	S	MALA GOSPA , Hadrian, Amon, Serafina	<i>Patron: Bežlja, Brestovsko, Brusnica, Husino, Modriča, Ulice Stadlerov dan + Ivan Kozinović 1931.</i>	●
9	Č	Petar Claver, Hijacint, Hijacinta		
10	P	Nikola Tolentinski, Pulherija, Sebastijan	+ Tomislav Jablanović 1986.	
11	S	Adelfo, Gašpar, Bonaventura	Dan Caritasa	
12	N	DAN GOSPODNJI - 24./godinu	<i>Patron: Gromiljak, Oštra Luka- Bok; Svilaj</i>	
13	P	Ivan Zlatousti, Zlatko, Amat, Ljubo, Ljuba	<i>Obljetnica posvete prvostolnice</i>	
14	U	Uzvišenje svetog križa, Višeslav, Slavko	+ Milivoj čekada 1961. + Dragutin-Augustin Dujmušić 1916. <i>Patron: Bistrica k/ž., Jelaške, Klopče, Franj. Prov. Bosna Srebrena</i>	
15	S	Žalosna Gospa, Dolores; Valerije (kvatre)	<i>Patron: Čardak</i>	●
			+ Floro Čulinović-Čulina 1996. + Mato (Matej) Pezer 1959. + Tadija Mihačević 1955.	
16	Č	Kornelije i Ciprijan, Eufemija, Ljudmila		
17	P	Robert Bellarmino, Robert, Lambert (kvatre)		
18	S	Josip Kupertinski, Ariadna, Senarije (kvatre)		
19	N	DAN GOSPODNJI - 25./godinu	Katehetska nedjelja + Marijan Pešić 1991.	
20	P	Andrija Kim Taegōn i dr., mučenici		
21	U	Matej ap. i ev., Mate, Matea	+ Anto Zajac 1982.	
22	S	Emerita, Mauricije, Silvan, Silvana, Oton	<i>Dijecezanski svećenici</i>	
23	Č	Pijo iz Pietrelcine, Zaharija i Elizabeta		○
24	P	Anatolij, Vuk, Dalmacije, Pacifik	+ Franjo Gavran 1980. + Ivana Ćoruša 2001. + Stjepan Džalto 2008.	
25	S	Kleofa, Firmin, Tvrtko	Pastoralno-vijeće nadbiskupije	
26	N	DAN GOSPODNJI - 26./godinu	Dan sredstava društvenih priopćavanja + Mato Bekavac 1938. + Čedomil Čekada 1981.	
27	P	Vinko Paulski, Vincent, Vinko, Vinka, Gaj		
28	U	Vjenceslav, Venzo Većeslav, Lovro Ruiz		
29	S	Mihael, Gabrijel, Rafael, arkandeli	<i>Patron: Kolibe, Kopanice, Ovčarevo, Vareš</i>	
			+ Anto Paradžik 2004.	
30	Č	Jeronim, Jerko, Jerka; Grgur, Časlav		

LISTOPAD 2010.

1	P	Terezija od Djeteta Isusa, Terezija, Tereza	<i>Patron:</i> Bistrica k/Uskoplja	●
2	S	Anđeli čuvari, Anđeo, Anđelko, Anđela	<i>Prva subota molitva za d. zv.</i> + Viktor Vincens 1989. + Franjo Pilić 1996.	
3	N	DAN GOSPODNJI - 27./godinu		
4	P	Franjo Asiški, Franjo, Franka, Franciska	<i>Patron:</i> Dobrinja, Guča Gora; Rumboci; Srednja Slatina; Šikara; Zovik; Žeravac. + Petar Vidović 1984.	
5	U	Mauro, Placid, Miodrag; Faustina Kowalska		
6	S	Bruno, Fides, Vjera, Vjerica		
7	Č	BDM od Krunice, Ruža, Rozalija; Justina	<i>Patron:</i> Krepšić + Stjepan Hadrović 1934. + Dragan Dujmušić 1943. + Anto-Emil Čehulić 1982.	●
8	P	Demetrije, Pelagija, Hugo	Stadlerov dan	
9	S	Dionizije, Dionizija, Ivan Leonardi, Abraham p.	<i>Hodočašće u Mariju Bisticu</i>	
10	N	DAN GOSPODNJI - 28./godinu	+ Josip Lušić 1991.	
11	P	Filip, Andronik, Mainard, Gaudencije	<i>Patron:</i> Tišina	
12	U	Maksimilijan, Makso, Velibor; Serafin	<i>Sjednica konzultora</i>	
13	S	Teofil, Bogoljub, Romul, Venancije	<i>Sjednica svećeničkog vijeća</i>	
14	Č	Kalist I. papa, Divna; Stanislav		●
15	P	Terezija Avilska, Tereza; Tekla	15.-17. X. Akcija "72 sata bez kompromisa" - mladi	
16	S	Hedviga; Marija Margareta Alacoque		
17	N	DAN GOSPODNJI - 29./godinu		
18	P	Luka ev., Luka, Lukica, Lukša, Amabilis	<i>Patron:</i> Novi Grad-SA; KBF-SA	
19	U	Ivan Brebefski, Pavao od Križa, Petar Alkantar.	+ Juraj Ćosić 1918. + Marko Tvrtković 1940 + Andrija Mlakić 1959. + Stjepan Kočić 1980. + Mato Adžamić 1990. + Ivan Gojsilović 1934. + Josip Vidaković 2005. + Antun Jović 1916. + Eugen Tvrtković 1937. + Josip Kudić 2000.	
20	S	Kornelije, Andrija, Adelina, Vendelin	Misa za Domovinu - Bobovac	○
21	Č	Uršula, Kajo, Hilarion	+ Josip Riffel 1918. + Ivan Jablanović 1957.	
22	P	Marko Jeruzalemski, Filip		
23	S	Ivan Kapistranski, Teodoret, Severin	<i>Misijaska nedjelja</i>	
24	N	DAN GOSPODNJI - 30./godinu	<i>Obljetnica posvete crkve</i>	
25	P	Krizant, Darija, Krispin, Katarina Kotromanić	+ Rudolf Klampfl 1994.	
26	U	Dimitrije Srijemski, Dmtar; Lucijan, Marcijan		
27	S	Namat, Bartol, Bartolomej, Bare, Flor, Florijan	+ Viktor Baier 1994.	
28	Č	Šimun i Juda Tadej ap., Tada; Siniša, Sabina		
29	P	Narcis, Honorat, Časlav		
30	S	Marcijan, Marcel, Marsela, Klaudije, Gerard		●
31	N	DAN GOSPODNJI - 31./godinu	Marija Bistrica - Kardinal	

STUDENI 2010.

1	P	SVI SVETI	Kat. 10:30 s. Groblje 15 s.
2	U	DUŠNI DAN	Bare 11 s. + Ivan dr. Čavar 2007.
3	S	Martin iz Porresa, Silvija, Berard, Ida	Kat. 18 s. BK BiH + Petar Zubak 1931.
4	Č	Karlo Boromejski, Dragutin, Drago, Dragica	BK BiH.
5	P	Svi srijemski mučenici; Elizabeta, Emerik	BK BiH. + Antun Zorko 1928.
6	S	Melanija, Leonard pustinjač, Teobald, Kristina	<i>Prva subota: molitva za duhovna zvanja.</i> ●
7	N	DAN GOSPODNJI - 32./godinu	<i>Dan zahvalnosti</i> + Danijel Pušić 1973. + Mijo Tohn 1986.
8	P	Gracija Kotorski , Klaudije, Nikostrat	Stadlerov dan/ Franj. Teologija
9	U	Posveta Lateranske bazilike, Vito, Vitomir	
10	S	Leon Veliki papa, Lavoslav, Lav; Demetrije	<i>Dekanska konferencija</i>
11	Č	Martin Tourski biskup, Martin, Martina	<i>Patron:</i> Bučići + Josip Skalec 1928. + Ante Petrović 1986.
12	P	Jozafat, Kunibert, Didak	
13	S	Stanislav Kostka, Mitar, Ivan Trogirski	●
14	N	DAN GOSPODNJI - 33./godinu	
15	P	Albert Veliki, Albertina, Sidonija, Leopold	
16	U	Margareta Škotska, Gertruda, Gera	+ Anto Livajušić 1974.
17	S	Elizabeta Ugarska, Alfej i Zakej	+ Anto Čondrić 1981.
18	Č	Posveta bazilika sv. Petra i Pavla, Roman	
19	P	Obadija pr., Maksim, Matilda, Salomeja	
20	S	Feliks iz Valoisa, Srećko, Edmund	+ Franjo Mikić 1927.
21	N	KRIST KRALJ	<i>Patron:</i> Cer ○ + Nikola Mandić 1937. + Stjepan Lukić 1962. + Juraj Zirdum 1982.
22	P	Cecilija, Benigna, Dobrila	
23	U	Klement I. papa, Kolumban, Felicita, Lukrecija	
24	S	Andrija Dung-Lac i dr., Krizogon	+ Franjo Horvat 1975.
25	Č	Katarina Aleksandrijska, Kata, Katica	+ Vlado Jurjević 1993. + Ambrozije Mikić 2008.
26	P	Siricije, Konrad, Delfina	+ Ivan Miletić 1943.
27	S	Fakundo, Virgil, Maksim, Valerije	
28	N	DAN GOSPODNJI - 1. došašća	Đakonsko ređenje ● <i>Patron:</i> sv. Jakov M. Grebnice
29	P	Saturnin, Filomen, Iluminata	+ Franjo Malešević 1927.
30	U	Andrija ap., Andrija, Andro, Andrea	+ Ivan Mršo 2000.

PROSINAC 2010.

1	S	Nahum pr., Florencija, Leoncije, Kazimir	
2	Č	Blanka, Habakuk pr., Bibijana, Kromacije	
3	P	Franjo Ksaverski, Sofonija pr., Lucije	
4	S	Ivan Damašćanski, Barbara, Adolf Kolping	<i>Patron: Breza</i>
5	N	DAN GOSPODNJI - 2. došašća: "Gaudete"	<i>Prva subota: Molitva za duhovna zvanja</i> + Josip Rajić 1951. + Anto Lamešić 1973.
6	P	Nikola biskup, Niko, Nikša, Nikica	
7	U	Ambrozije, Ambroz, Sabina, Urban	
8	S	BEZGRJEŠNO ZAČEĆE BDM , Imakulata	<i>Patron: Crkvice, Dubrave, Vijaka / SA-kat. 10:30 s.</i> + Josip Stadler 1918. + Ilija Gavrić 1948- + Juraj-Dobroslav Veselčić 1930. + Josip Divić 1968.
9	Č	Ivan Diego Cuahtlat., Ciprijan, Liborije, Liberan	
10	P	Gospa Loretska, Julija (kvatre)	
11	S	Damaz, Danijel, Hugolin, Artur (kvatre)	
12	N	DAN GOSPODNJI - 3. došašća	<i>Nedjelja Caritasa</i>
13	P	Lucija, Luca, Svjetlana, Otilija	+ Đuro Gračanin 1973.
14	U	Ivan od Križa, Venancije, Fortunat	
15	S	Valerijan, Marin, Viktorija	+ Đuro Cezner 1944.
16	Č	Hagaj pr., Adon, Sebastijan	
17	P	Modest, Hijacint	+ Luka Janjić 1996. + Filip Josipović 2001.
18	S	Malahija pr., Gracijan	
19	N	DAN GOSPODNJI - 4. došašća	+ Zvonimir Baotić 1995.
20	P	Zefirin, Slobodan	+ Ivan Koščak 1915. + Ambrozije Benković 1970.
21	U	Petar Kanizije; Mihej pr.	○
22	S	Toma Holland	
23	Č	Ivan Kentski, Ivan, Ivon	
24	P	Badnjak , Spomen svih svetih Isusovih predaka	Polnočka u kat.24.s.
25	S	B O Ž I Ć	SA-kat.10:30 s. + Nikola Mlakić 1961.
26	N	SVETA OBITELJ ISUSA MARIJE I JOSIPA	
27	P	Ivan ap. i ev. , Ivan, Ivana, Ivančica	+ Antun Čović 1968. Božićno primanje u 11 s.
28	U	Nevina dječica, Neven, Nevenka, Mladen	●
29	S	Toma Becket, Tomislav, David kralj	
30	Č	Feliks I., Jukundo, Rajner	
31	P	Silvestar I. papa, Silvio, Donata, Paulina	Zahvalnica u kat. 18 s. + Nikola Odić 1911.

